

24 ต.ค. 2546

134075

ศึกษาการส่งเสริมศิลปกรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง

ปริญญานิพนธ์

ของ

วิมพร จริงจิตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา

พฤษภาคม 2543

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

หน้าชื่อ

หน้าชื่อ

รวม

หน้าชื่อ

หน้าชื่อ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการควบคุม

ประธานกรรมการ

(อาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว)

กรรมการ

(อาจารย์ชัยวุฒิ พิชะกุล)

คณะกรรมการสอบ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว)

กรรมการ

(อาจารย์ชัยวุฒิ พิชะกุล)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ประโยชน์ เรืองโรจน์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์สมใจ ศรีนวล)

มหาวิทยาลัยทักษิณอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ประธานอนุกรรมการ

บัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ประคิมรุ้ นิสฺข)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และอนุเคราะห์ของผู้มีพระคุณ
หลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และ
อาจารย์ชัยวุฒิ พิชะบุตร กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและสละเวลาในการ
ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาามาตลอด

ขอขอบพระคุณอาจารย์ลมใจ ศรีนวล และอาจารย์ประโยชน์ เรืองโรจน์ กรรมการ
สอบที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมที่ได้กรุณาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอนวิชาไทยคดีศึกษาทุกคนที่ได้วางพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับ
การศึกษาวិชา ไทยคดีศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังทุกท่านที่กรุณาให้รายละเอียดข้อมูลในการ
ทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้อย่างสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ อาจารย์พรธรวง จิตต์แจ้ง อาจารย์ธีรยุทธ ผุดวิวัฒน์ อาจารย์วัลลีย์
สุทธานุรักษ์ อาจารย์สุภาพร ร่มโพธิ์ชัย อาจารย์ฉาวร ขอบใจ อาจารย์นาม จิตคง อาจารย์
ดุสิต รักษ์ทอง อาจารย์ลมพงษ์ ช้วยเนียม พันจ่าเอกสุเทพ การะภรณ์ และคุณสาธิต
ธรรมมารักษ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและประสานงานในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ขอขอบคุณอาจารย์ศรีเมต ภูมิชาติ และเพื่อนครูโรงเรียนตรังคริสเตียนศึกษา อาจารย์
ประกอบ พรหมบุตร คณะผู้บริหารและเพื่อนครูฝ่ายศาสนกิจโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
คุณวาสนา พรหมแก้ว คุณพิศวาท รักษ์ทอง คุณวัฒนา จรัสจิตร์ และเพื่อนนิสิตไทยคดีศึกษา
ปี 2538 ทุกคน ที่ได้ให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตัญญูแก่บิดาแต่คุณพ่อและคุณแม่
ที่ไม่อาจซึ่งมียินดีกับความสำเร็จของลูกได้ และขอขอบให้เป็นของขวัญแห่งความรักแก่นางสาว
วจนะพร จรัสจิตร์ นายวิสุทพร จรัสจิตร์ นายวรมพร จรัสจิตร์ และเด็กชายวิชชุพร จรัสจิตร์ ที่
เป็นพลังใจสำคัญแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

วิมพร จรัสจิตร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	8
เอกสารเกี่ยวกับศีลธรรมและศีลธรรมตามหลักคริสต์ศาสนา	8
เอกสารเกี่ยวกับคริสเตียนในจังหวัดตรัง	28
เอกสารเกี่ยวกับจังหวัดตรัง	30
3 การส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง	35
วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน	35
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง	35
การบรรยาย	44
การจัดกิจกรรม	50
การใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ	64
ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน	68
ด้านบุคลากร	68
ด้านงบประมาณ	70
ด้านการดำเนินงาน	70

4 บทย่อ สรุปผล และข้อเสนอแนะ	74
บทย่อ	74
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	74
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	74
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	75
สรุปผล	76
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	80
บุคลากร	83
ภาคผนวก	86
บทคัดย่อ	107
ประวัติย่อของผู้วิจัย	111

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	การประกอบศาสนกิจของคริสเตียนในตอนเช้าวันอาทิตย์ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542	87
2	การประชุมอธิษฐานของคริสเตียนในคืนวันพุธในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2542	88
3	การเรียนร่วการศึกษาของชั้นเด็กเล็กในตอนเช้าวันอาทิตย์ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2542	89
4	การเรียนร่วการศึกษาของชั้นเด็กโตในตอนเช้าวันอาทิตย์ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2542	90
5	การเรียนร่วการศึกษาของชั้นอนุชนในตอนเช้าวันอาทิตย์ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2542	91
6	การเรียนร่ววิชาของชั้นผู้ใหญ่ในตอนเช้าวันอาทิตย์ ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2542	92
7	กิจกรรมประกาศเผยแผ่ศาสนาในสถาบันฟื้นฟูจิตใจที่โรงเรียนตรังคริสเตียนศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541	93
8	การสัมมนาผู้นำคริสเตียนจังหวัดตรัง ที่อุทยานนกน้ำทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	94
9	การสัมมนานำอนุชนคริสเตียนจังหวัดตรัง ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2542	95
10	การเข้าค่ายอบรม - สัมมนาของอนุชนคริสเตียนในภาคใต้ ณ ศูนย์ศึกษา ธรรมชาติพันธุ์สัตว์ป่าเขาช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2541	96
11	คณะนักร้องประสานเสียงร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าในกิจกรรมวันอีสเตอร์ ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2542	97
12	กิจกรรมวันแม่ ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541	98

13	กิจกรรมค่ายอบรมของสตรีคริสเตียนในจังหวัดตรัง ที่เกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2541	99
14	การแสดงของคริสเตียนในกิจกรรมวันคริสต์มาสในคริสตจักรตรัง อ.จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542	100
15	การแจกรางวัลแก่นักเรียนร่วการศึกษาในวันคริสต์มาสในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542	101
16	การแสดงของนักเรียนร่วการศึกษาในวันคริสต์มาสในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542	102
17	กิจกรรมเข้าค่ายอบรมของอนุชนคริสเตียนจังหวัดตรัง ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติพันธุ์สัตว์ป่าเขาช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2542	103
18	กิจกรรมการพบปะสังสรรค์ระหว่างอนุชนคริสเตียนของคริสตจักรในจังหวัดตรัง ที่คริสตจักรกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	104
19	พิธีมิ่งมงคลมรสของคริสเตียนในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง	105
20	การแสดงดนตรีในการประชุมมัสการพระเจ้าในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ในปี 2542	106

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วย ประชาชนจำนวนมากที่ไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น การย้ายถิ่น อาชญากรรม ความเสื่อมทางศีลธรรม เป็นต้น ดังที่ สิริพร แก้วนุ่น¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บุคคลไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยเฉพาะปัญหาทางด้านศีลธรรมซึ่งแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในสังคมอย่างชัดเจน

ศีลธรรมของคนในสังคมจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความเจริญของสังคม ถ้าผู้คนในสังคมใดมีศีลธรรมสังคมนั้นก็มีความเจริญและสงบสุข ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้คนในสังคมใดขาดศีลธรรมสังคมนั้นก็เกิดปัญหามากมายและอาจเป็นเหตุทำให้สังคมไร้ระเบียบวินัย ดังที่ วิเชียร ณ นคร² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ความอยู่รอดปลอดภัยและความเจริญก้าวหน้าของสังคม ตลอดจนของประเทศนั้น เมื่อนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ แล้ว ศีลธรรมของคนในสังคม ในชาติก็เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่จะผลักดันส่งเสริมให้สังคมนั้น ชาตินั้นพัฒนาการขึ้นไปได้ เพราะศีลธรรมเป็นเหตุและเป็นคำของความเจริญในทางจิตใจ มนุษย์เราเมื่อมีจิตใจเจริญแล้วก็ย่อมทำอะไร ๆ ให้เจริญตามไปด้วยอย่างง่ายดาย

ศีลธรรมจึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคนในสังคมและเป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมประจำชาติ การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในสังคมหนึ่ง ๆ จึงจำเป็นต้องศึกษาศีลธรรมของผู้คนในสังคมนั้น ๆ ด้วย เพราะศีลธรรมเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตาม

¹ สิริพร แก้วนุ่น, *ความรู้และจริยธรรมเพื่อชีวิต* 2526, หน้า 1.

² วิเชียร ณ นคร, "จริยธรรมและคตินิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมลายลักษณ์ของภาคใต้" ใน เอกสารการสัมมนาทางวิชาการวรรณกรรมภาคใต้จากหนังสือชุด 2528 หน้า 35.

ครองครองธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังที่ แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศุทเวทย์¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศีลธรรมคือ ข้อห้ามและหลักธรรมอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในการกระทำที่เป็นตามครองครองธรรม มีลักษณะเป็นพิเศษคือ เป็นการให้คุณประโยชน์แก่ผู้อื่น และในเวลาเดียวกันก็เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง การปฏิบัติตามหลักศีลธรรมนั้นก่อให้เกิดผลดีแก่ตนเอง ผลดีที่เกิดขึ้นมีได้สองแง่คือทางใจและทางกาย จุดหมายปลายทางแห่งศีลธรรมคือ ทำให้มีความสุข ทำให้ผู้อื่นมีความสุขและปลดปล่อยตัวให้เป็นอิสระ ศีลธรรมจึงเป็นหลักที่มนุษย์ทุกรูปทุกนามพึงยึดถือเป็นหลักของชีวิต และพระราชวรมุณี (ประยูรธ ปรยุตโต)² ได้กล่าวถึงศีลธรรมและคุณค่าของศีลธรรมไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ศีลธรรมคือ การนำความรู้ในความจริงหรือกฎธรรมชาติมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง หรือต่อสังคม เป็นสิ่งที่ทำได้ในทางวินัยจนเกิดความเคยชินขึ้นมา มีพลังใจ มีความตั้งใจแน่วแน่ มีความประทับใจ ซึ่งศีลธรรมจะต้องอาศัยปัญญาจริยธรรมของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. เกิดขึ้นภายใน เป็นศีลธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคล ซึ่งศีลธรรมที่บุคคลแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตได้ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น และศีลธรรมที่แท้จริงของบุคคลนั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของธรรมชั้นหยาบคือ มีความอิสระในความนึกคิดและพฤติกรรมที่แสดงออก โดยไม่ตกอยู่ภายในเงื่อนไขใด ๆ

ศีลธรรมช่วยให้สังคมอยู่ได้อย่างสงบสุข สังคมแต่ละแห่งจึงพยายามที่จะจัดให้มีการศึกษา อบรม และส่งเสริมศีลธรรมแก่สมาชิกในสังคม ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ฯลฯ โดยเฉพาะในส่วนของสถาบันศาสนา ทุกศาสนาก็มีเป้าหมายตรงกันคือ เพื่อส่งเสริมศีลธรรมซึ่งจะเป็นแนวปฏิบัติที่ดำรงของมวลมนุษย์ การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในปัจจุบันจึงต้องได้รับการอบรมบ่มเพาะทางศาสนาด้วย ดังที่ สุนทรเมธาวิทย์กุล³ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การที่คนเราจะมีธรรมะ คือ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบได้นั้นก็ต้องได้รับการศึกษาอบรมทางศาสนา ซึ่งให้การศึกษาอบรมทางจิต ทางวิญญาณ ทาง

¹ แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศุทเวทย์ ศีลธรรม 2522 หน้า 82

² พระราชวรมุณี "วิเคราะห์ความหมายของจริยธรรม" ใน แนวทางพัฒนาจริยธรรม 2523 หน้า 9

³ สุนทร เมธาวิทย์กุล ศาสนาเปรียบเทียบ 2532 หน้า 8

ศีลธรรม สอนให้รู้จักผิดชอบชั่วดี ไม่ยอมตกอยู่ใต้อำนาจกิเลส รู้จักเห็นใจผู้อื่น และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มองโลกในแง่ความจริง ไม่หลงมกมาย แล้วจะบรรลุถึงอุดมคติสูงสุดของชีวิตคือ ความจริง ความดี ความงาม ความสุข และความบริสุทธิ์ อันเป็นจุดหมายสุดยอดของปรัชญาชีวิต

การให้การศึกษาอบรมและการส่งเสริมศีลธรรมแก่สมาชิกของครอบครัวจะทำให้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมลดน้อยลงและนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นของสังคม ประชาชนมีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม การที่จะให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกในสังคมอย่างต่อเนื่องจะต้องได้รับการส่งเสริมจากบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ในสังคมด้วยดี

สถาบันศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งที่มีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมและส่งเสริมศีลธรรมแก่สังคมไทย ที่สำคัญได้แก่ พุทธศาสนา มีพระสงฆ์เป็นผู้ให้การศึกษาอบรมและส่งเสริมศีลธรรมแก่พุทธศาสนิกชน ศาสนาอิสลาม มีผู้สอนศาสนาทำหน้าที่ให้ความรู้และส่งเสริมการปฏิบัติเป็นมุสลิมที่ดีแก่อิสลามิกชน และคริสต์ศาสนา มีผู้นำคริสเตียนเป็นผู้ให้การศึกษาอบรม ซึ่งแต่ละอย่างเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ (Holy Bible) แก่คริสต์ศาสนิกชน ประชาชนชาวไทยมีการนับถือศาสนาทั้งสามศาสนาเข้ามาช้านาน ส่วนใหญ่จะนับถือพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลัก รองลงมาเป็นศาสนาอิสลามและคริสต์ศาสนา

คริสต์ศาสนาเป็นศาสนาที่เก่าแก่ศาสนาหนึ่งของโลก คริสต์ศาสนิกายโปแตสแตนต์ได้เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ดังที่ ประสิทธิ์ พงศ์อุดม¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2371 คณะธรรมทูต (Missionary) คริสเตียน สังกัดคณะธรรมทูตลอนดอน ประเทศอังกฤษได้เข้ามาเผยแผ่คริสต์ศาสนาแก่คนจีนในประเทศไทย โดยการส่งสอนแจกโบปลิว เรื่องความรักของพระเยซูคริสต์ซึ่งพิมพ์มาจากประเทศจีน และมีการรักษาความเจ็บป่วยตามแบบแพทย์แผนปัจจุบัน ต่อมาคณะธรรมทูตเห็นว่าผู้ที่มารับการรักษานอกจากคนจีนแล้วยังมีคนไทยรวมอยู่ด้วย จึงเริ่มมีการแปลหนังสือพระคริสตธรรมคัมภีร์ (Holy Bible) ซึ่งเป็นพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ทั้ง 4 เล่ม เป็นฉบับภาษาไทย คือ มัทธิว มาระโก ลูกา และยอห์น เมื่อเห็นว่าการเผยแผ่กำลังได้ผล คณะธรรมทูตจึงมีจดหมายไปยังคณะกรรมการอเมริกันเพื่องานธรรมทูตต่างประเทศขอให้ส่งธรรมทูตมาช่วยงานเผยแผ่คริสต์ศาสนาในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ดังนั้นในปี

¹ประสิทธิ์ พงศ์อุดม ประวัติศาสตร์สภาพคริสตจักรในประเทศไทย 2527, อัดสำเนา

พ.ศ. 2383 คณะธรรมทูตคณะเพรสไบทีเรียนอเมริกันจึงเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย นายแพทย์ชาโมเอล เฮาส์ ศาสนาจารย์สตีเฟน และนางแมรี แมตตูน ซึ่งได้เริ่มงานเผยแผ่คริสต์ศาสนาในกรุงเทพฯ ต่อมาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2392 จึงได้มีการจัดตั้งคริสตจักรเพรสไบทีเรียนที่หนึ่ง (ปัจจุบันคือ คริสตจักรที่หนึ่งสำเหร่) และในปี พ.ศ. 2395 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นแห่งหนึ่ง ซึ่งได้พัฒนามาเป็นโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยในปัจจุบัน

ต่อมาได้มีการตั้งเพรสไบทีรีแห่งสยามขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2401 ถึงปี พ.ศ. 2404 คณะธรรมทูตจึงขยายงานเผยแผ่คริสต์ศาสนาไปยังภูมิภาคต่าง ๆ โดยได้จัดตั้งศูนย์กลางเผยแผ่คริสต์ศาสนาขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากคณะธรรมทูตจะได้ขยายการประกาศพระกิตติคุณไปทางภาคเหนือแล้ว ในปี พ.ศ. 2432 ถึงปี พ.ศ. 2433 ได้ขยายงานเผยแผ่คริสต์ศาสนาไปยังจังหวัดราชบุรี มีการตั้งคริสตจักรและโรงเรียนขึ้นในจังหวัดนี้ และต่อมาในปี พ.ศ. 2441 ได้จัดตั้งศูนย์ธรรมทูตขึ้นที่จังหวัดตรัง โดยมีธรรมทูต ดร. อี.พี.แดนแลพ เป็นผู้ริเริ่มเข้ามาเผยแผ่คริสต์ศาสนาในจังหวัดตรัง ได้จัดให้มีทั้งคริสตจักร โรงพยาบาล และโรงเรียน เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวจังหวัดตรังทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ซึ่งธรรมทูตแดนแลพได้ให้การศึกษาบรม และส่งเสริมศีลธรรมตามหลักคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ด้วยวิธีการต่าง ๆ จนมีผู้เชื่อและศรัทธาในพระเยซูคริสต์และยอมรับนับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งเรียกกันว่า “คริสเตียน” เพิ่มมากขึ้นประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ และคริสเตียนเหล่านี้ได้ร่วมกันจัดตั้งคริสตจักรขึ้นในท้องถิ่นของตน เช่น คริสเตียนในอำเภอกันตัง เป็นต้น จากรายงานของคริสตจักรภาคที่ 17 จังหวัดตรัง ซึ่งเสนอต่อที่ประชุมสามัญสามัญของสมัชชาสหภาพคริสตจักรแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2539 สรุปได้ว่ามีคริสเตียนในจังหวัดตรังประมาณ 1,000 คน และมีคริสตจักรอยู่ 15 แห่ง โดยกระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดนี้

ปัจจุบันผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังได้รวมตัวกันให้การศึกษาบรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรมของคริสเตียนโดยวิธีการต่าง ๆ หลายวิธี ผู้วิจัยเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งในคริสตจักรได้รับรู้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้มาระดับหนึ่ง และเห็นว่าวิธีการส่งเสริมศีลธรรมของคริสเตียนเป็นวิธีการที่น่าสนใจศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง” เพื่อจะ

¹ คริสตจักรภาคที่ 17 จังหวัดตรัง “สรุปพันธกิจของคริสตจักรภาคที่ 17.” ใน รายงาน คริสตจักร ภาคที่ 1-19 2539 หน้า 201.

ได้ทราบถึงวิธีการส่งเสริม ตลอดจนแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรม ผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการปรับใช้เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการส่งเสริมศีลธรรมของคริสเตียนในจังหวัดตรังและพื้นที่อื่น ๆ ให้ประสบผลดียิ่งขึ้นต่อไป ทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมศีลธรรมที่จะได้นำข้อมูลเหล่านี้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาบทบาทของตนเองต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง ในประเทศต่อไปนี้

1. วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน
2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังที่สามารถจะนำข้อมูลเหล่านี้ไปปรับใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาวิธีการส่งเสริมศีลธรรมของตนเองและผู้ร่วมงานให้ประสบผลดียิ่งขึ้น
2. เป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ และผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมศีลธรรมที่สามารถนำเอาข้อมูลเหล่านี้ไปปรับใช้ในการเรียนการสอน หรือการส่งเสริมศีลธรรมแก่นักเรียน หรือกลุ่มบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ต่อไป
3. ทำให้นักวิชาการเห็นความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมศีลธรรมและสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ต่อไป
4. สามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการ และนำเอาวิธีการศึกษาไปปรับใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องทำนองนี้ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำคริสเตียนที่ปฏิบัติงานส่งเสริมศีลธรรมแก่สมาชิกในคริสตจักรในอำเภอต่าง ๆ ซึ่งมี 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตรัง อำเภอกันตัง อำเภอห้วยยอด อำเภอย่านตาขาว และอำเภอวังวิเศษ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ดังต่อไปนี้

2.1 วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน จำแนกได้ดังนี้

2.1.1 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

2.1.2 การบรรยาย

2.1.3 การจัดกิจกรรม

2.1.4 การใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ

2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน จำแนกได้ดังนี้

2.2.1 ด้านบุคลากร

2.2.2 ด้านงบประมาณ

2.2.3 ด้านการดำเนินงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ศีลธรรม หมายถึง แนวทางการประพฤติที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางคริสต์ศาสนา ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม

การส่งเสริมศีลธรรม หมายถึง การดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ ของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง เพื่อให้คริสเตียนได้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามแนวทางศีลธรรม คริสเตียนและสามารถนำไปยึดถือปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

ผู้นำคริสเตียน หมายถึง คริสเตียนในจังหวัดตรังที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมศีลธรรมตามหลักคริสต์ศาสนาให้แก่คริสเตียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสำรวจและศึกษาเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน และเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดในการศึกษา ตลอดจนใช้ประกอบการเขียนเค้าโครงวิจัย

2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในแหล่งพื้นที่ศึกษาด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต และถ่ายภาพประกอบ การสัมภาษณ์จะใช้วิธีการบันทึกลงในแบบบันทึกเสียงและจดบันทึกตามความเหมาะสม ส่วนการสังเกตจะใช้วิธีจดบันทึก ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มบุคคลที่จะสัมภาษณ์ไว้ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง

2.2 คริสเตียนในจังหวัดตรัง

2.3 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง หรือเคยเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศีลธรรมในจังหวัดตรัง

3. ขั้นการกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ซึ่งได้บันทึกไว้ในแบบบันทึกเสียงมาถอดความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตมาตรวจสอบความสมบูรณ์และเก็บข้อมูลเสริมในส่วนที่ขาดความสมบูรณ์ตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.3 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

4. ขั้นเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมและศีลธรรมตามหลักคริสต์ศาสนา
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนในจังหวัดตรัง
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดตรัง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมและศีลธรรมตามหลักคริสต์ศาสนา

1. ความหมายของศีลธรรมและการส่งเสริมศีลธรรม

คำว่า “ศีลธรรม” ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่าศีลธรรมไว้ว่า “ศีลธรรม น. ความประพฤติที่ดีที่ชอบ, ธรรมในระดับศีล, ศีลและธรรม”¹ นอกจากนี้นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของคำว่า “ศีลธรรม” ไว้หลายลักษณะซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

สถาบันภาษาศาสตร์ ได้ให้ความหมายคำว่า “ศีลธรรม” ไว้ว่า “ศีลธรรม ความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ว่า การกระทำนั้นผิดหรือถูกอย่างไร กฎหมายกับศีลธรรมจึงคล้ายคลึงกันในข้อที่ว่าต่างกำหนดข้อบังคับแห่งการประพฤติด้วยกัน คือ มีจิตหรือความรู้สึกนึกคิดที่จะกระทำ หรือไม่กระทำการใด ๆ เหมือน ๆ กัน”²

ราชบัณฑิตยสถานอังกฤษไทย ได้ให้ความหมายของคำว่า “ศีลธรรม” ไว้ว่า “Morals ศีลธรรม บรรทัดฐาน หรือแนวทางความประพฤติที่สังคมให้ความสำคัญมาก ทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม ศีลธรรมมีความสัมพันธ์กับคำสอนของศาสนาและอุดมการณ์ที่ยึดถือกันในสังคม ในหลายกรณี การละเมิดศีลธรรมถือเป็นการประพฤติผิดทางศาสนาและอาจถูกลงโทษอย่างรุนแรง”³

¹ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2525 หน้า 760

²สถาบันภาษาศาสตร์. ปทานุกรม ฉบับหลวง. ม.ป.ป. หน้า 429

³ราชบัณฑิตยสถาน อังกฤษไทย. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา. 2532. หน้า 234 -

บรรพต วีระชัย ได้ให้ความหมายของคำว่า “ศีลธรรม” ไว้ว่า “ศีลธรรม คือ พฤติกรรมที่มีเรื่องศาสนาหรืออำนาจศักดิ์สิทธิ์เข้ามาเกี่ยวข้อง” และสมทรง ปุณฺณฤทธิ์ ได้ให้ความหมายของศีลธรรมไว้ว่า

ศีลธรรม แปลว่า สงบหรือปกติ เพราะมาจากคำว่า ศีลา ซึ่งแปลว่า ก้อนหิน, ก้อนหินมีสภาวะปกติ คือ สงบเย็น ส่วนคำว่า “ธรรม” มี 4 ความหมาย คือ สิ่งทั้งปวง, กฎของสิ่งทั้งปวง, หน้าที่ของสิ่งทั้งปวง, ผลที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่ของสิ่งทั้งปวง, ดังนั้นคำว่าศีลธรรมโดยเหตุก็คือสิ่งที่ทำความปกติหรือสงบเย็นโดยผลก็คือ ภาวะปกติหรือสงบเย็น โดยส่วนตัวบุคคลก็คือ ความสงบสุข ปกติสุขโลกโดยส่วนรวมก็คือ สันติภาพนั่นเอง

ทรรณะของนักวิชาการดังกล่าวสรุปได้ว่า ศีลธรรม หมายถึง แนวทางความประพฤติที่นำมาปฏิบัติและสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และต่อสังคม

นอกจากนี้นักวิชาการหลายคนได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการส่งเสริมศีลธรรมหรือให้มีการปฏิบัติธรรมของวัดต่าง ๆ พอจะประมวลสรุปได้ดังนี้

คณินันต์ จันทบุตร¹³ ได้กล่าวถึงการส่งเสริมศีลธรรมและการปฏิบัติธรรมของวัดหนองป่าพง ตำบลธาตุ อำเภอนาวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี สรุปได้ว่า กิจกรรมที่พระสงฆ์ปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา เช่น การทำวัตร การนั่งสมาธิภาวนาอบรมจิตใจให้สงบ ปฏิบัติตนอยู่ในศีล ศีลจารธรรมะ เป็นต้น วิธีการดังกล่าวเป็นการปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างให้พุทธศาสนิกชน

¹³ บรรพต วีระชัย “ปัจจัยทางจริยธรรมและศีลธรรม.” ใน จิตวิทยาพัฒนศึกษาหน่วยที่ 13. 2524. หน้า 112.

¹⁴ สมทรง ปุณฺณฤทธิ์. คู่มือครูสอนศีลธรรม. 2525. หน้า 1.

¹⁵ คณินันต์ จันทบุตร. สถานภาพของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย. 2530. หน้า 153.

สุรินทร์ พัฒนศิริ¹ ได้กล่าวถึงการส่งเสริมศีลธรรม หรือการส่งเสริมการปฏิบัติธรรมของ วัดอัมพวัน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี สรุปได้ว่า วัดอัมพวันเป็นวัดหนึ่งที่สร้างขึ้นโดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรม นอกจากจะอบรมส่งเสริมให้พระภิกษุตามแผนได้ปฏิบัติ ตามตามระเบียบวินัยของพระสงฆ์แล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ หรือประชาชน ทัวไปที่สนใจไม่ธรรมดาได้ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมและให้พระภิกษุภายในวัดเป็นแบบอย่างรวมถึง เป็นวิทยากรบรรยาย เช่น กรมกิจการพลเรือนทหารบก และฝ่ายอนุศาสนาจารย์ของกรมกิจการ พลเรือนทัพบกไปปฏิบัติธรรมพัฒนาจิตที่วัดอัมพวันเป็นประจำทุกปี โดยมองเห็นว่าปัจจุบันสังคม ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง จะมีผลกระทบต่อประชาชนทั่วไป จนบางครั้งประชาชนปรับตัวแทบไม่ทัน จึงทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา ถ้าพิจารณากันลึกซึ้ง แล้วปัญหาเกิดจากสภาพจิตใจที่ตกต่ำ ขาดการยับยั้ง องค์กรจึงร่วมมือกับวัดอัมพวันหันมาหา วิธีพัฒนาจิตใจโดยการปฏิบัติธรรม ปัญหาต่าง ๆ จึงลดน้อยลงไป และปัจจุบันมีผู้สนใจปฏิบัติ ธรรมที่วัดอัมพวันมากขึ้น

จินดา จันทรแก้ว² ได้กล่าวถึงการส่งเสริมศีลธรรมเพื่อเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ของวัดนี้ได้มีการจัดตั้งมูลนิธิธรรมสันติอโศก และกองทัพรธรรมนิธิ โดยมีเป้าหมายเพื่อบำรุง ส่งเสริมเผยแพร่คำสอนของพุทธศาสนา ตลอดจนมีการจัดตั้งสมาคมผู้ปฏิบัติธรรมขึ้นที่วัดสันติ อโศก เพื่อเป็นฐานรองรับการปฏิบัติธรรมของสมาชิก ดำเนินกิจกรรมเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่ สำคัญ ๆ ได้แก่ งานผลิตหนังสือเผยแพร่ธรรมะ งานด้านบริการ งานอบรมธรรมะประจำปี รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ อีกหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมโรงบุญมังละวิรัต บริษัทพลิงบุญ เป็นต้น

นอกจากนี้ทางวัดยังมีการส่งเสริมศีลธรรมโดยจัดกิจกรรมเผยแพร่ธรรมะนอกวัดอีกด้วย เพื่อเป็นการเผยแพร่ธรรมะแก่ประชาชนทั่วไปอีกด้วย เช่น การบรรยายธรรม แสดงธรรมปาฐกถา ธรรม และร่วมอภิปรายตามสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

¹สุรินทร์ พัฒนศิริ, "วัดอัมพวันช่วยพัฒนากำลังพลกองทัพบก," ใน กฎแห่งกรรม ธรรมปฏิบัติ 2530 หน้า 159 - 171.

²จินดา จันทรแก้ว, "ขบวนการสงฆ์ในปัจจุบัน," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความเชื่อ และศานานในสังคมไทย หน่วยที่ 1 - 7 2533 หน้า 124.

มหาเถรสมาคม¹ ได้กล่าวถึงบทบาทของวัดต่าง ๆ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไว้พอสรุปได้ว่า

1. วัดเทพวัน ตำบลพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยพระครูธรรมทานพินิตมี การส่งเสริมศีลธรรมโดยกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น จัดโครงการพระธรรมทูตออกไปบรรยายตามหมู่บ้านต่าง ๆ และอบรมธรรมแก่ชาวบ้านทุก ๆ วันพระ เป็นต้น

2. วัดสุวรรณมงคล ตำบลหนองเสม็ด อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด มีการส่งเสริมศีลธรรมโดยมีกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ จัดให้มีการบรรยายธรรมทางสถานวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดตราด รายการ “เสียงธรรม” จัดให้มีการบวชเนกขัมมทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาออกจาริกไปอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ จัดตั้งศูนย์พระธรรมวิทยากร และอบรมพระธรรมวิทยากร เป็นต้น

2. ศีลธรรมตามหลักคริสต์ศาสนา

นักวิชาการด้านคริสต์ศาสนาได้ศึกษาเกี่ยวกับศีลธรรมตามหลักคริสต์ศาสนา (Christian Morality) ไว้ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

แม้น พงศ์อุดม² ได้กล่าวสรุปถึงการประพจน์ของคริสเตียนว่า ควรทำอะไรจึงจะเป็นคนมีชีวิตสมบูรณ์ไว้ 3 ประการว่า ประการแรก รักและเชื่อฟังพระเจ้า ประการที่สอง รักและเอาใจใส่สิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง ประการที่สาม รักและเอาใจใส่เพื่อนมนุษย์ ให้มีความชอบธรรม ยุติธรรม เอาใจใส่ผู้ขัดสน โดยอาศัยคำสอนซึ่งพระเจ้าจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์

จิม เพทเทอเรน³ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของคริสเตียน สรุปได้ดังนี้

1. คริสเตียนต้องเข้าใจความจริงเกี่ยวกับพระเจ้า เพื่อให้เขามีความเชื่อที่มั่นคง และได้รับฤทธิ์เดชอำนาจจากพระเจ้าในการเปลี่ยนแปลงชีวิต

2. คริสเตียนมีการพัฒนาการทางด้านความเชื่อ ความหวังใจ และความรัก อันเนื่องจากการติดสนิทกับพระเจ้า และการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนคริสเตียน

¹มหาเถรสมาคม. “ผู้ทำประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา,” ใน งานสัปดาห์พระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา, 2536, หน้า 130.

²แม้น พงศ์อุดม. ทางออกเพื่อความอยู่รอด, 2520, หน้า 111.

³จิม เพทเทอเรน. รูปแบบชีวิตสาวก, 2541, หน้า 52.

3. เข้าใจและรับบทบาทในการประกาศ เผยแพร่พระกิตติคุณให้กับผู้อื่น ดังเช่นที่เขาได้รับมาก่อนหน้านี้

นอกจากนี้นักวิชาการที่เป็นคริสเตียนแล้ว สุพัตรา สุภาพ, สัญญา, สัญญาวิวัฒน์ และพาณี แสงกิจ¹ ได้กล่าวถึงหลักธรรมที่สำคัญของศาสนาคริสต์ไว้สรุปได้ดังนี้

1. หลักธรรมเรื่องความรัก เป็นหลักคำสอนที่สำคัญที่สุด ศาสนาคริสต์ได้ชื่อว่า เป็นศาสนาแห่งความรัก ความรักที่พระเยซูทรงสอนมีอยู่ 2 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 เป็นความรักระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า ซึ่งความรักในระดับนี้พระเยซูสอนว่า พระเจ้ามิได้เป็นพระเจ้าของชาวยิวเท่านั้น หากแต่เป็นพระเจ้าของมนุษย์ทั้งโลก และพระเจ้าได้ทรงรักมนุษย์เหมือนบิดารักบุตร

ระดับที่ 2 เป็นความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ทั้งนี้หมายถึงมนุษย์ทั้งโลก เพราะมนุษย์ทุกคนล้วนเป็นบุตรของพระเจ้า จึงต้องมีความรักกันฉันพี่น้อง และนอกจากจะสอนให้มีความรักต่อพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ พระเยซูยังได้ทรงสอนให้มีความรักแม้กระทั่งศัตรู

ส. ศิวรักษ์ ได้กล่าวถึงการให้ศาสนธรรมเป็นเครื่องช่วยชำระจิตใจไว้ว่า

สำหรับศาสนิกชนศาสนธรรมจำเป็นต้องเป็นเครื่องช่วยชำระจิตใจ เพื่อให้เกิดพลังในการเข้าไปทำการเพื่อสังคมโลกกับธรรมต้องประสานกัน ต้องอุดหนุนกันและกันโดยธรรม ต้องเป็นเครื่องค้ำจุนโลกอยู่เสมอไป ศาสนิกอย่างนี้จักเป็นคนจำนวนน้อยในทุกศาสนา จักเป็นศาสนิกที่ต่อสู้และแสวงหาเพื่อคุณค่าที่ดีกว่า และเพื่อเป็นจุดสุดยอดในทางพระศาสนา และถ้าศาสนิกส่วนใหญ่เข้าใจคนเช่นนี้ ร่วมมือกับคนพวกนี้ แม้ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยโดยตลอด ไม่แต่ศาสนธรรมจะมีพลังในการพัฒนาในทางที่เป็นคุณค่าอันสอดคล้องกับเป้าหมายสุดท้ายในทางศาสนา คือ ความสมบูรณ์พูนสุขของมนุษย์ที่แท้จริงเท่านั้นหากสถาบันทางศาสนาก็จะจรรโลงอยู่กับสังคมด้วยตลอดไป²

¹สุพัตรา สุภาพ, สัญญา, สัญญาวิวัฒน์ และพาณี แสงกิจ, ส.401 สังคมศึกษา 2540 หน้า 66

²ส. ศิวรักษ์, ศาสนากับการพัฒนา 2519, หน้า 147.

พระคัมภีร์ของนักวิชาการดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ศีลธรรมตามหลักคริสต์ศาสนา เป็น
หลักธรรมในการปฏิบัติของคริสตศาสนิกชน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้อื่น
ตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาสังคมได้

หลักธรรมของคริสต์ศาสนา

หลักธรรมของคริสต์ศาสนา ได้นำมาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. หลักธรรมที่เกี่ยวกับพระคัมภีร์

1.1 ผู้เขียนพระคัมภีร์คือสาวกของพระเจ้า ซึ่งได้รับการดลใจจากพระเจ้า

2 เปโตร บท 1 ข้อ 12 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “เพราะคำของผู้เผยพระวจนะนั้นไม่ได้มาจากความคิดจิตใจของมนุษย์ แต่มนุษย์ได้กล่าวคำซึ่งมาจากพระเจ้า ตามที่พระวิญญาณบริสุทธิ์ได้ทรงดลใจเขา”¹

2 ทิโมธี บท 3 : 16 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “พระคัมภีร์ทุกตอนได้รับการดลใจจากพระเจ้า และเป็นประโยชน์ในการสอน การตักเตือนว่ากล่าว การปรับปรุงแก้ไข คนให้ดี และการอบรมในทางธรรม”²

1.2 พระคัมภีร์ประกอบด้วยหนังสือพระคัมภีร์เดิม 39 เล่ม และพระคัมภีร์ใหม่ 27 เล่ม รวมเป็น 66 เล่ม โดยเรียกทั้งหมดว่า พระคริสตธรรมคัมภีร์

1.3 พระเจ้าประทานพระคัมภีร์ให้กับมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์เห็นทางแห่งความรอด และสอนวิธีให้เรามีชีวิตที่ประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

สดุดี บท 119 ข้อ 105 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “พระวจนะของพระองค์เป็นโคมสำหรับเท้าของข้าพระองค์”³

สดุดี บท 119 ข้อ 11 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “ข้าพระองค์ได้สะสมพระดำรัสของพระองค์ไว้ในใจของข้าพระองค์ เพื่อข้าพระองค์จะไม่ทำบาปต่อพระองค์”⁴

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)
2542: หน้า 374.

²แหล่งเดิม: หน้า 335.

³แหล่งเดิม: หน้า 857 - 858.

⁴แหล่งเดิม: หน้า 352.

2. หลักธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า

2.1 พระเจ้าเป็นวิญญาณ

ยอห์น บท 4 ข้อ 24 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “พระเจ้าทรงเป็นพระวิญญาณ และผู้ที่นมัสการพระองค์ต้องนมัสการด้วยจิตวิญญาณและความจริง”¹

2.2 พระเจ้าเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียว

เฉลยธรรมบัญญัติ บท 6 ข้อ 4 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “โอคนอิสราเอล จงฟังเถิด พระเยโฮวาห์พระเจ้าของเราทั้งหลายเป็นพระเจ้าเดียว”²

2.3 มีสามบุคคลรวมอยู่ในพระเจ้า คือ พระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์

มัทธิว บท 28 ข้อ 19 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “เหตุฉะนั้นเจ้าทั้งหลายจงออกไปสั่งสอนชนทุกชาติให้เป็นสาวกของเรา ให้รับบัพติศมาในพระนามแห่งพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์”³

2.4 พระลักษณะของพระเจ้า

2.4.1 พระเจ้าเป็นความดี ความศักดิ์สิทธิ์ ความยุติธรรม มีความรอบรู้ทุกอย่าง

อพยพ บท 34 ข้อ 6 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “พระเจ้าเสด็จมานไปข้างหน้าท่าน ตรัสว่า พระเยโฮวาห์ พระเจ้าผู้ทรงพระกรุณา ทรงกอบประด้วยพระคุณ ทรงกริ้วซ้ำ และบริบูรณ์ด้วยความรักมั่นคง และความสัตย์จริง”⁴

2.4.2 พระเจ้าเป็นความรัก

1 ยอห์น บท 4 ข้อ 8 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “...เพราะว่าพระเจ้าทรงเป็นความรัก”⁵

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิม ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์เดิม 1998)
2542 หน้า 147.

²แหล่งเดิม หน้า 234.

³แหล่งเดิม หน้า 52

⁴แหล่งเดิม หน้า 116

⁵แหล่งเดิม หน้า 381

25 พระเจ้าทรงเป็นพระผู้สร้าง

สดุดี บท 104 ข้อ 24 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “ข้าแต่พระเจ้า พระราชกิจของพระองค์มากมายจริง ๆ พระองค์ทรงสร้างงานนั้นทั้งสิ้นด้วยพระปัญญา แผ่นดินโลกมีสิ่งทีทรงสร้างเต็มหมด”¹

ปฐมกาล บท 1 ข้อ 27 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “พระเจ้าจึงทรงสร้างมนุษย์ขึ้นตามพระฉายาของพระองค์ ตามพระฉายาของพระเจ้านั้น พระองค์ทรงสร้างมนุษย์ขึ้น และได้ทรงสร้างให้เป็นชาย และหญิง”²

3. หลักธรรมเกี่ยวกับพระเยซูคริสต์

3.1 พระเยซูคริสต์เป็นพระบุตรองค์เดียวของพระเจ้าและเป็นบุตรมนุษย์ด้วย

ลูกา บท 1 ข้อ 30 - 33 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า แล้วทูตสวรรค์จึงกล่าวแก่เธอว่า “มาเรี่ยเหยียดอย่างลั้วเลย เพราะเธอเป็นที่พระเจ้าทรงโปรดปรานแล้ว ดูเถิดเธอ จะตั้งครรภ์ และคลอดบุตรชาย จงตั้งชื่อบุตรนั้นว่า เยชู บุตรนั้นจะเป็นใหญ่ และจะทรงเรียกว่าบุตรของพระเจ้าสูงสุด พระเจ้าจะทรงประทานพระที่นั่งของดาวิด บรรพบุรุษของท่านให้แก่ท่านและท่านจะครอบครองพงศ์พันธุ์ของยาโคบสืบไปเป็นนิตย์ และแผ่นดินของท่านจะไม่รู้จักสิ้นสุดเลย”³

3.2 คำว่า “เยชู” มีความหมายว่า “พระผู้ช่วยให้รอด”

มัทธิว บท 1 ข้อ 21 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “เธอจะประสูติบุตรชาย แล้วเจ้าจงเรียกนามท่านว่า เยชู เพราะท่านเป็นผู้ที่จะโปรดช่วยชนชาติของท่านให้รอดจากความผิดบาปของเขา”⁴

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)

2542 หน้า 835

²แหล่งเดิม หน้า 2

³แหล่งเดิม หน้า 87

⁴แหล่งเดิม หน้า 2

3.3 คำว่า คริสต์ มีความหมายว่า ผู้ได้รับการทรงเจิม

มัทธิว บท 16 ข้อ 16 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ซีโมนเปโตรทูลตอบว่า พระองค์ทรงเป็นพระคริสต์ พระบุตรของพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์อยู่¹

3.4 พระเยซูคริสต์ทรงปราศจากบาป

1 เปโตร บท 2 ข้อ 22 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระองค์ไม่ได้ทรงกระทำบาปเลยและไม่ได้คิดคำเท็จเลย²

1 ยอห์น บท 3 ข้อ 5 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ท่านทั้งหลายรู้แล้วว่า พระองค์ได้ทรงปรากฏเพื่อกำจัดบาปของเราให้หมดไป และพระองค์ไม่ทรงมีบาปเลย³

3.5 พระเยซูเสด็จเข้ามาในโลกเพื่อช่วยมนุษย์ให้พ้นจากบาป โดยถูกตรึงตายบนไม้กางเขน

ลูกา บท 19 ข้อ 10 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เพราะว่าบุตรมนุษย์ได้มาเพื่อจะเสาะหาและช่วยผู้ที่หลงหายไปนั้นให้รอด⁴

มัทธิว บท 20 ข้อ 28 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า บุตรมนุษย์มิได้มาเพื่อรับการปรนนิบัติ แต่ท่านมาเพื่อจะปรนนิบัติเขาและประทานชีวิตของท่านให้เป็นค่าไถ่คนเป็นอันมาก⁵

1 โครีนธ์ บท 15 ข้อ 13 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เรื่องซึ่งข้าพเจ้ารับไว้นั้น ข้าพเจ้าได้ประกาศแก่ท่านทั้งหลายเป็นเรื่องสำคัญที่สุด คือว่าพระคริสต์ได้ทรงวายพระชนม์ เพราะบาปของเราทั้งหลาย ตามที่เขียนไว้ในพระคัมภีร์⁶

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998).

2542. หน้า 28

²แหล่งเดิม หน้า 369.

³แหล่งเดิม หน้า 379.

⁴แหล่งเดิม หน้า 127.

⁵แหล่งเดิม หน้า 35.

⁶แหล่งเดิม หน้า 272.

1 เปโตร บท 2 ข้อ 24 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระองค์เองได้ทรง แยกบาปของเราไว้ในพระกายของพระองค์ที่สิ้นไม้นั้นเพื่อว่าเราทั้งหลายจะได้ตายจากบาปได้ และดำเนินชีวิตตามคลองธรรมด้วยบาดแผลของพระองค์ ท่านทั้งหลายจึงได้รับการรักษาให้หาย¹

3.6 พระเยซูคริสต์ทรงเป็นขึ้นจากความตาย และเสด็จสู่สวรรค์

1 โครินธ์ บท 15 ข้อ 4 - 7 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ...และทรงฝังไว้ แล้ววันที่สามพระองค์ทรงถูกชุบให้เป็นขึ้นมาใหม่ตามที่เขียนไว้ในพระคัมภีร์นั้น พระองค์ทรง ปรากฏแก่เคเฟา แล้วแก่อัครทูต สิบสองคนภายหลัง พระองค์ทรงปรากฏแก่พี่น้องกว่าห้าร้อยคน ในคราวเดียว ซึ่งส่วนมากยังอยู่จนทุกวันนี้ แต่บางคนก็ล่วงลับไปแล้ว ภายหลังพระองค์ทรง ปรากฏแก่ยากอบแล้วแก่อัครทูตทั้งหมด²

ลูกา บท 24 ข้อ 50 - 51 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระองค์จึงพา เขาออกไปถึงหมู่บ้านธานี และทรงยกพระหัตถ์อวยพรเขา เมื่อทรงอวยพรนั้นพระองค์จึงเสด็จ จากเขา แล้วถูกทรงรับขึ้นไปสู่สวรรค์³

3.7 พระเยซูจะเสด็จกลับมายังโลกอีก

กิจการ บท 1 ข้อ 11 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระเยซูองค์นี้ซึ่งทรง รับไปจากท่านขึ้นไปยังสวรรค์นั้น จะเสด็จมาอีกเหมือนอย่างที่ท่านทั้งหลายได้เห็นพระองค์เสด็จ ไปยังสวรรค์นั้น⁴

4. หลักธรรมเกี่ยวกับมนุษย์และบาป

4.1 พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์

ปฐมกาล บท 2 ข้อ 7 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระเจ้าทรงปั้น มนุษย์ด้วยผงกลีดิน ระบายลมปราณเข้าทางจมูก มนุษย์จึงเป็นผู้มีชีวิต⁵

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)

2542 หน้า 369.

²แหล่งเดิม หน้า 272.

³แหล่งเดิม หน้า 140.

⁴แหล่งเดิม หน้า 181.

⁵แหล่งเดิม หน้า 2.

4.2 องค์ประกอบของมนุษย์ มนุษย์ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ร่างกาย จิตใจ และวิญญาณ

1 เธเซโลนิกา 1 บท 5 ข้อ 23 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ขอให้ องค์พระเจ้าแห่งสันติสุขทรงให้ท่านเป็นคนบริสุทธิ์หมดจดและทรงรักษาทั้งวิญญาณ จิตใจ และ ร่างกายของท่านไว้ให้ปราศจากติเตียน จนถึงวันที่พระเยซูคริสต์เจ้าของเราเสด็จมา¹

4.3 มนุษย์ได้ทำบาป

โรม บท 5 ข้อ 12 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เหตุฉะนั้น เช่นเดียวกับที่บาปได้เข้ามาในโลกเพราะคน ๆ เดียว และความตายก็เกิดมาเพราะบาปนั้น และความตาย ก็ได้แผ่ไปถึงมวลมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ทุกคนทำบาป²

โรม บท 3 ข้อ 23 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เพราะว่าทุกคนทำบาป และเสื่อมจากพระสิริของพระเจ้า³

4.4 บาปคือ การกระทำผิดโดยเจตนาซึ่งละเมิดและละเลยกระทำดี

ยากอบ บท 4 ข้อ 17 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เหตุฉะนั้นผู้ใดรู้ว่าอะไรเป็นความดี และไม่ได้กระทำ คนนั้นจึงมีบาป⁴

4.5 ผลของการทำบาปของมนุษย์ คือความตายฝ่ายวิญญาณ

เอเฟซัส บท 2 ข้อ 1 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระองค์ทรงกระทำ ให้ท่านทั้งหลายมีชีวิตอยู่ แม้ว่าท่านตายแล้วโดยการละเมิดและการบาป⁵

5. หลักธรรมเกี่ยวกับความรอดหรือการช่วยให้พ้นบาป

5.1 การช่วยให้พ้นบาป หมายความว่า ปลดปล่อยให้พ้นจากบาปและการลงโทษ เนื่องจากบาปนั้น

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998). 2542. หน้า 322.

²แหล่งเดิม. หน้า 237

³แหล่งเดิม. หน้า 235

⁴แหล่งเดิม. หน้า 364

⁵แหล่งเดิม. หน้า 300

วิวรณ์ บท 1 ข้อ 5 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระองค์ผู้ทรงรักเราทั้งหลายและได้ทรงปลดปล่อยบาปของเราด้วยโลหิตของพระองค์¹

โรม บท 5 ข้อ 9 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “เพราะเหตุนั้น เมื่อเราเป็นคนชอบธรรมแล้ว โดยพระโลหิตของพระองค์ยิ่งกว่านั้นเราจะพ้นจากพระอาญาของพระเจ้าโดยพระองค์”²

5.2 มนุษย์รอดพ้นจากความบาปโดยเชื่อในพระเยซูคริสต์ และสารภาพความผิดบาป เพื่อขอการทรงช่วยจากพระองค์

กิจการ บท 16 ข้อ 31 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เปาโลกับซิลลาส จึงกล่าวว่า “จงเชื่อและวางใจในพระเยซูเจ้าและท่านจะรอดได้”³

ยอห์น บท 20 ข้อ 31 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “แต่การที่ได้บันทึกไว้ก็เพื่อท่านทั้งหลายจะได้เชื่อว่า พระเยซูทรงเป็นพระคริสต์ พระบุตรของพระเจ้า และเมื่อยึดตามเชื่อแล้ว ท่านก็จะมีชีวิตโดยพระนามของพระองค์”⁴

1 ยอห์น บท 1 ข้อ 9 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “ถ้าเราสารภาพบาปของเรา พระองค์ทรงสัตย์ซื่อและเที่ยงธรรม ก็จะทรงโปรดยกบาปของเรา และจะทรงชำระเราให้พ้นจากการอธรรมทั้งสิ้น”⁵

2 โครินธ์ บท 7 ข้อ 10 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เพราะว่าความเสียใจอย่างที่ชอบพระทัยพระเจ้าย่อมกระทำให้กลับใจใหม่ ซึ่งนำไปถึงความรอด”

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์, ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998) 2542: หน้า 387.

²แหล่งเดิม: หน้า 237.

³แหล่งเดิม: หน้า 209.

⁴แหล่งเดิม: หน้า 179.

⁵แหล่งเดิม: หน้า 377.

⁶แหล่งเดิม: หน้า 283.

6. หลักธรรมเกี่ยวกับความเชื่อ

6.1 ความเชื่อ คือ ความไว้วางใจใน ยึดไว้ให้มั่น

ฮีบรู บท 11 ข้อ 1-2 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ความเชื่อคือความ แน่ใจในสิ่งที่เราหวังไว้ เป็นความรู้ที่มั่นใจว่า สิ่งที่ยังไม่ได้เห็นนั้นมีจริง โดยความเชื่อนี้เองคน ในสมัยก่อนได้รับการรับรองจากพระเจ้า¹

6.2 ความเชื่อไม่ได้หมายความว่า เชื่อแบบไม่สมเหตุผล หรือมงาย เป็น ความไว้วางใจในบุคคลที่น่าไว้วางใจอยู่แล้ว เพราะเรารู้จักบุคลิกของบุคคลผู้นั้น

สดุดี บท 9 ข้อ 10 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “บรรดาผู้ที่รู้จัก พระนามของพระองค์ก็วางใจในพระองค์ ข้าแต่พระเจ้า เพราะพระองค์มิได้ทรงทอดทิ้งบรรดา ผู้ที่เสาะแสวงหาพระองค์”²

6.3 ความเชื่อไม่ใช่สิ่งที่มนุษย์ทำเองได้ แต่เป็นสิ่งที่พระเจ้าประทานให้เพื่อมิให้ คนหนึ่งคนใดพลาดได้

เอเฟซัส บท 2 ข้อ 8-10 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “ด้วยว่าซึ่งเรา ทั้งหลายรอดนั้นก็รอดโดยพระคุณ เพราะความเชื่อ และมีใช่โดยตัวเราทั้งหลายกระทำเอง แต่ พระเจ้าทรงประทานให้ ความรอดนั้นจะเนื่องด้วยการกระทำก็หาไม่ เพื่อมิให้คนหนึ่งคนใดอวด ได้ เพราะว่าเราเป็นฝีพระหัตถ์ของพระองค์ที่ทรงสร้างขึ้นในพระเยซูคริสต์ เพื่อให้ประกอบภารดี ซึ่งพระเจ้าได้ทรงดำริไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เรากระทำ”³

6.4 ความเชื่อเป็นสิ่งที่เชื่อมมนุษย์ให้มีความสัมพันธ์กับพระเจ้า มนุษย์จึงได้รับ ความรอดพ้นจากความบาป

1 เปโตร บท 3 ข้อ 8-9 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระองค์ผู้ที่ท่าน ทั้งหลายยังไม่ได้เห็นแต่ท่านยังรักพระองค์อยู่ แม้ว่าขณะนี้ท่านไม่เห็นพระองค์ แต่ท่านยังเชื่อ

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์, ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)
2542 หน้า 354.

²แหล่งเดิม หน้า 734.

³แหล่งเดิม หน้า 300.

และชื่นชมด้วยความปิติยินดีเป็นล้นพ้นเหลือที่จะกล่าวได้ แล้วจิตวิญญาณของท่านทั้งหลายจึง
ได้รับความรอดเป็นผลแห่งความเชื่อ¹

7. หลักธรรมเกี่ยวกับพระวิญญาณบริสุทธิ์

7.1 พระวิญญาณบริสุทธิ์เป็นพระเจ้า พระองค์เป็นนิรันดร์ เป็นผู้ทรงอำนาจ
พระองค์ร่วมงานกับพระบิดาและพระบุตร

ฮีบรู บท 9 ข้อ 14 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระโลหิตของพระเยซู
คริสต์ ผู้ได้ทรงถวายพระองค์เองแด่พระเจ้า โดยพระวิญญาณนิรันดร์²

1. โครินธ์ บท 2 ข้อ 10 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระเจ้าได้ทรง
สำแดงสิ่งเหล่านั้นแก่เราทางพระวิญญาณ เพราะว่าพระวิญญาณทรงหยั่งรู้ทุกสิ่ง แม้เป็นความ
ล้ำลึกของพระเจ้า³

8. หลักธรรมเกี่ยวกับคริสตจักร

8.1 เจ.ไอ.แพคเกอร์⁴ ได้กล่าวถึงความหมายของ "คริสตจักร" ไว้ว่า คริสตจักร
(ภาษากรีก คือ ecclesia แปลว่า ประชาชน คริสตจักรเกิดขึ้นจากผู้เชื่อในพระเยซูคริสต์ร่วมกัน
อยู่ร่วมกันปฏิบัติศาสนกิจ

กิจการ บท 2 ข้อ 44, 46 - 47 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า บรรดาผู้ที่
เชื่อถือนั้นก็อยู่พร้อมกัน ณ ที่แห่งเดียว เขาได้ร่วมใจกันไปในพระวิหาร และหักขนมปังตามบ้าน
ของเขาร่วมรับประทานอาหารด้วยความชื่นชมยินดีและใจกว้างขวาง ทั้งได้สรรเสริญพระเจ้าและ
คนทั้งปวงก็ชอบใจ ฝ่ายองค์พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงโปรดให้คนทั้งหลายซึ่งกำลังจะรอดมาเข้ากับ
พวกเขาทุกทุกวัน⁵

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเจียงพิมพ์ใหม่ 1998)
2542 หน้า 366.

²แหล่งเดิม หน้า 351.

³แหล่งเดิม หน้า 257.

⁴เจ.ไอ.แพคเกอร์ ศาสนศาสตร์ฉบับย่อ 2540. หน้า 214.

⁵พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเจียงพิมพ์ใหม่ 1998)
2542. หน้า 185

8.2 งานของคริสตจักร คือการเทศนาสั่งสอนพระกิตติคุณให้แก่มนุษย์ทุกคน

ลูกา บท 24 ข้อ 46 - 47 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า มีคำเขียนไว้ อย่างนั้นว่า พระคริสต์จะต้องทรงทนทุกข์ทรมาน และทรงเป็นขึ้นมาจากความตายในวันที่สาม และจะต้องประกาศทั่วทุกประชาชาติ ในพระนามของพระองค์ให้เขากลับใจใหม่รับการยกบาป ตั้งต้นที่กรุงเยรูซาเล็ม¹

มาระโกบท 16 ข้อ 15 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ฝ่ายพระองค์จึงตรัสสั่งพวกสาวกว่า เจ้าทั้งหลายจงออกไปทั่วโลกประกาศข่าวประเสริฐแก่มนุษย์ทุกคน²

9. หลักธรรมเกี่ยวกับอนาคต

9.1 เหตุการณ์สำคัญบางอย่างที่พระเยซูตรัสว่าจะปรากฏขึ้นก่อนพระองค์กลับมา อีกครั้ง

มัทธิว บท 24 ข้อ 3 - 8 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เมื่อพระเยซูประทับบนภูเขามะกอกเทศ พวกสาวกมาเฝ้าส่วนตัวกราบทูลว่า “ขอทรงโปรดให้ข้าพระองค์ทั้งหลาย ทราบว่า เหตุการณ์เหล่านี้จะบังเกิดขึ้นเมื่อไร สิ่งไรเป็นหมายสำคัญว่าพระองค์จะเสด็จมา” และพระเยซูตรัสตอบเขากว่า “จะวังให้ดี อย่าให้ผู้ใดล่อลวงท่านให้หลง ด้วยจำจะมีหลายคนต่างอ้างนามของเราว่าตัวเขาเป็นพระคริสต์ เขาจะให้คนเป็นจำนวนมากหลงไป ท่านทั้งหลายจะได้ยินเสียงสงคราม และข่าวลือเรื่องสงคราม คอยระวังอย่าตื่นตระหนกเลย ด้วยว่าบรรดาสิ่งเหล่านี้ จำต้องบังเกิดขึ้น เพราะประชาชาติต่อประชาชาติ ราชอาณาจักรต่อราชอาณาจักร จะต่อสู้กัน จะเกิดกันดารอาหาร และแผ่นดินไหวในที่ต่าง ๆ เหตุการณ์ทั้งปวงนี้เป็นขึ้นแรกแห่งความทุกข์ลำบาก ซึ่งต้องมีการท่อน้ำแกมนิยุคใหม่³

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์, ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998).

2542 หน้า 140.

²แหล่งเดิม หน้า 85.

³แหล่งเดิม หน้า 41.

9.2 เมื่อพระเยซูเสด็จมาอีกครั้งจะมารับคริสเตียนขึ้นไปอยู่กับพระองค์

1 เรสโบลินกา บท 4 ข้อ 16, 17 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ด้วยว่า องค์พระผู้เป็นเจ้าจะเสด็จมาจากสวรรค์ด้วยพระดำรัสสั่ง ด้วยสำเนียงเรียกของเทพบิดรและด้วยเสียงแตรของพระเจ้า และคนทั้งปวงในพระคริสต์ที่ตายแล้วจะเป็นขึ้นมาก่อนหลังจากนั้น เราทั้งหลายซึ่งเป็นอยู่จะถูกรับขึ้นไปในเมฆพร้อมกับคนเหล่านั้น และจะได้พบองค์พระผู้เป็นเจ้าในฟ้าอากาศ อย่างนั้นแหละเราก็จะอยู่กับองค์พระผู้เป็นเจ้าเป็นนิตย์¹

10. หลักธรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคริสเตียนกับพระเจ้า

10.1 พระเจ้าทรงเป็นบิดาและคริสเตียนเป็นบุตรของพระองค์

ยอห์น บท 1 ข้อ 12 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า แต่ส่วนบรรดาผู้ต้อนรับพระองค์ ผู้ที่เชื่อในพระนามของพระองค์ พระองค์ก็ทรงประทานสิทธิให้เป็นบุตรของพระเจ้า²

ฟิลิปปี บท 4 ข้อ 19 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า และพระเจ้าของข้าพเจ้าจะประทานสิ่งสารพัดที่พวกท่านขาดอยู่นั้น จากทรัพย์อันรุ่งเรืองพระองค์ในพระเยซูคริสต์

ยอห์น บท 14 ข้อ 13 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า สิ่งใดที่ท่านทั้งหลายจะขอในนามของเรา เราจะกระทำให้สำเร็จนั้นเพื่อว่าพระบิดาจะทรงได้รับเกียรติอันยิ่งใหญ่ทางพระบุตร³

10.2 คริสเตียนติดต่อกับพระเจ้าด้วยการอธิษฐาน การนมัสการ

สดุดี บท 95 ข้อ 6 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า มาเถิด ให้เรานมัสการและกราบลงให้เรารุกเฝ้าลงต่อพระเจ้าผู้ทรงสร้างเรา⁴

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์, ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)

2542 หน้า 321.

²แหล่งเดิม หน้า 141.

³แหล่งเดิม หน้า 312.

⁴แหล่งเดิม หน้า 168.

⁵แหล่งเดิม หน้า 827.

โรม บท 12 ข้อ 12 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า จงชื่นชมยินดีในความหวัง จงอดทนต่อความยากลำบาก จะจะมีมงกุฎชีวิตนิรันดร์¹

11. หลักธรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคริสเตียนกับคนอื่น ๆ

11.1 เราควรรัก เคารพ และเชื่อฟังบิดามารดา

เอเฟซัส บท 6 ข้อ 1-2 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ฝ่ายบุตรจงนบถเชื่อฟังบิดามารดาของตนในองค์พระผู้เป็นเจ้า เพราะกระทำอย่างนั้นเป็นการถูก จงให้เกียรติแก่บิดามารดาของเจ้า นี่เป็นพระบัญญัติข้อแรกที่มีพระสัญญาไว้ด้วย²

11.2 ควรเชื่อฟังเจ้านายที่ของรัฐบาล, ผู้นำคริสตจักร

โรม บท 13 ข้อ 1 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า “ทุกคนจงยอมอยู่ใต้บังคับของผู้ที่มีอำนาจปกครอง เพราะว่าไม่มีอำนาจใดเลยที่มีได้มาจากพระเจ้า และผู้ที่ทรงอำนาจนั้น พระเจ้าทรงแต่งตั้งขึ้น”³

อีโบ บท 13 ข้อ 17 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ท่านทั้งหลายจงเชื่อฟังและยอมอยู่ในโอวาทของหัวหน้าของท่าน จงให้เขาทำงานนี้ด้วยความชื่นใจ ไม่ใช่ด้วยความเศร้าใจ ซึ่งจะไม่เป็นประโยชน์อะไรแก่ท่านทั้งหลาย เพราะว่าท่านเหล่านั้นดูแลรักษาจิตวิญญาณของท่านอยู่ เหมือนหนึ่งผู้ที่จะต้องเสนอรายงาน⁴

11.3 เราควรปฏิบัติต่อคริสเตียนอื่น ๆ เพื่อนบ้าน และผู้ที่ทำผิดต่อเรา

ยอห์น บท 13 ข้อ 34 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระเยซูตรัสว่า “เรารักเจ้าทั้งหลายมาแล้วอย่างไร เจ้าจงรักกันและกันด้วยอย่างนั้น”⁵

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับปรับปรุงใหม่ 1998)

2542: หน้า 248.

²แหล่งเดิม: หน้า 305.

³แหล่งเดิม: หน้า 248.

⁴แหล่งเดิม: หน้า 358.

⁵แหล่งเดิม: หน้า 168.

ลูกา บท 6 ข้อ 31 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า จงปฏิบัติต่อผู้อื่น
อย่างที่ท่านปรารถนาให้เขาปฏิบัติต่อท่าน¹

โรม บท 13 ข้อ 9 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า จงรักเพื่อนบ้านเหมือน
รักตนเอง²

มัทธิว บท 5 ข้อ 44 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า จงรักศัตรูของท่าน
และจงอธิษฐานเพื่อผู้ที่ข่มเหงท่าน³

11.4 คริสเตียนควรปฏิบัติต่อกันที่ยังไม่ได้เป็นคริสเตียนจากการประพฤติของเรา

มัทธิว บท 5 ข้อ 16 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า จงส่องสว่างแก่คน
ทั้งปวง เพื่อว่าเมื่อเขาได้เห็นความดีที่ท่านทำ เขาจะได้สรรเสริญพระบิดาของท่านผู้ทรงอยู่ใน
สวรรค์⁴

มาระโก บท 16 ข้อ 15-16 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ฝ่ายพระองค์
จึงตรัสสั่งพวกสาวกว่า "เจ้าทั้งหลายจงออกไปทั่วโลก ประกาศข่าวประเสริฐแก่มนุษย์ทุกคน
ผู้ใดเชื่อและรับบัพติศมาแล้วผู้นั้นจะรอด"⁵

11.5 คุณธรรมที่สำคัญที่สุดของคริสเตียนคือความรัก

1 โครินธ์ บท 13 ข้อ 13 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ดังนั้นยังตั้งอยู่
สามสิ่ง คือ ความเชื่อ ความหวังใจ และความรัก แต่ความรักใหญ่ที่สุด⁶

มัทธิว บท 22 ข้อ 37, 39 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระเยซูทรงตอบ
เขาว่า จงรักพระองค์ผู้เป็นพระเจ้าของเจ้าด้วยสุดใจสุดจิตของเจ้า และด้วยสิ้นสุดความคิดของ
เจ้า จงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง⁷

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)

2542. หน้า 99

²แหล่งเดิม: หน้า 249

³แหล่งเดิม: หน้า 8

⁴แหล่งเดิม: หน้า 6

⁵แหล่งเดิม: หน้า 85

⁶แหล่งเดิม: หน้า 270

⁷แหล่งเดิม: หน้า 39

12. หลักธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติของคริสเตียนต่อตนเอง

12.1 คริสเตียนควรใช้ชีวิตเพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้า

1 โครินธ์ บท 6 ข้อ 20 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า พระเจ้าได้ทรงซื้อท่านไว้แล้วด้วยราคาสูง เหตุฉะนั้นท่านจงถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าด้วยร่างกายของท่านเถิด¹

12.2 คริสเตียนจะต้องรักษาร่างกายและจิตใจให้บริสุทธิ์และสะอาด เพราะเขาเป็นพระวิหารของพระวิหารของพระวิญญาณบริสุทธิ์

1 โครินธ์ บท 6 ข้อ 19 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ท่านไม่รู้หรือว่า ร่างกายของท่านเป็นวิหารของพระวิญญาณบริสุทธิ์ซึ่งสถิตอยู่ในท่าน จึงท่านได้รับจากพระเจ้า ท่านไม่ใช่เจ้าของตัวท่านเอง²

12.3 คริสเตียนต้องแสดงให้ผู้อื่นทราบว่า เรายอมรับพระเยซูเป็นพระผู้ช่วยให้รอด โดยรับบัพติศมา และร่วมเป็นสมาชิกของคริสตจักรประจำท้องถิ่นของตนเอง

มัทธิว บท 10 ข้อ 32 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า เหตุฉะนั้นทุกคนที่จะรับเราต่อหน้ามนุษย์ เราจะรับผู้นั้นต่อพระบิดาของเราบนสวรรค์³

มัทธิว บท 16 ข้อ 16 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ผู้ใดเชื่อและรับบัพติศมาแล้วผู้นั้นรอด⁴

12.4 คริสเตียนจะเจริญเติบโตในชีวิตคริสเตียนโดยการให้อาหารแก่วิญญาณและจิตใจของเราโดยการอ่านพระคัมภีร์และการอธิษฐาน

มัทธิว บท 4 ข้อ 4 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า มนุษย์จะบำรุงชีวิตด้วยอาหารสิ่งเดียวหามิได้ แต่บำรุงด้วยพระวจนะทุกคำซึ่งออกมาจากพระโอษฐ์ของพระเจ้า⁵

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998) 2542. หน้า 261.

²แหล่งเดิม: หน้า 261.

³แหล่งเดิม: หน้า 17.

⁴แหล่งเดิม: หน้า 85.

⁵แหล่งเดิม: หน้า 4.

1 เรสโลนิกา บท 5 ข้อ 17 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า จงอธิษฐานอย่างสม่ำเสมอ¹

สดุดี บท 119 ข้อ 97 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ข้าพระองค์รักพระธรรมของพระองค์จริง ๆ เป็นคำภาวนาของพระองค์วันยังค่ำ²

สดุดี บท 119 ข้อ 11 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ข้าพระองค์ได้ละสมพระคำรักของพระองค์ไว้ในใจของข้าพระองค์ เมื่อข้าพระองค์จะไม่ทำบาปต่อพระองค์³

สดุดี บท 55 ข้อ 17 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ทั้งเวลาเช้า เวลาเย็น และเวลาเที่ยง ข้าพเจ้าร้องทุกข์และคร่ำครวญ และพระองค์จะทรงฟังเสียงของข้าพเจ้า⁴

12.5 คริสเตียนต้องระมัดระวังในการประพฤติปฏิบัติ

สดุดี บท 19 ข้อ 14 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า ข้าแต่พระเจ้า ของข้าพระองค์ขอให้ถ้อยคำจากปากของข้าพระองค์และการรำพึงภาวนาในจิตใจเป็นที่โปรดปรานในสายพระเนตรของพระองค์เถิด⁵

อิสราเอล บท 10 ข้อ 25 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า อย่าขาดการประชุมเหมือนอย่างบางเขาขาดอยู่ แต่จงพูดหนุนใจกันให้มากยิ่งขึ้น⁶

มัทธิว บท 18 ข้อ 15-17 ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เขียนกล่าวไว้ว่า หากว่าพี่น้องของท่านผู้หนึ่งทำบาปต่อท่าน จงไปแจ้งความผิดบาปนั้นแก่เขาสองต่อสองเท่านั้น ถ้าเขาฟังท่าน ท่านจะได้พี่น้องคืนมา แต่ถ้าเขาไม่ฟังท่าน จงนำคนหนึ่งหรือสองคนไปด้วย ให้เป็นพยานสองสามปาก เพื่อทุกคำจะเป็นหลักฐานได้ ถ้าเขาไม่ฟังคนเหล่านั้นจงไปแจ้งต่อคริสตจักร ถ้าเขาไม่ฟังคริสตจักรอีก ก็ให้ถือเสียว่าเป็นเหมือนคนต่างชาติ หรือคนเก็บภาษี⁷

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1999)

2542 หน้า 322

²แหล่งเดิม หน้า 857

³แหล่งเดิม หน้า 852

⁴แหล่งเดิม หน้า 783

⁵แหล่งเดิม หน้า 745

⁶แหล่งเดิม หน้า 353

⁷แหล่งเดิม หน้า 31

หลักการของคริสต์ศาสนาซึ่งปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ได้กล่าวถึง พระเจ้า พระเยซู พระวิญญาณบริสุทธิ์ พระคัมภีร์ มนุษย์กับความบาป การช่วยให้พ้นจากบาป คริสตจักรการสัมพันธ์กับพระเจ้า และคนทั่วไปของคริสเตียน อันเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของการดำเนินชีวิตของคริสเตียน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคริสเตียนในจังหวัดตรัง

พระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์เข้ามาเผยแพร่ในจังหวัดตรังตั้งแต่ยุคแรกของ คณะธรรมทูตที่เข้ามาเผยแพร่คริสต์ศาสนาในประเทศไทย ดังที่ อีระ เจนพิริยะประยูร¹ ได้ศึกษา ประวัติการเข้ามาเผยแพร่คริสต์ศาสนาของคณะธรรมทูต สรุปสาระสำคัญได้ว่า ในปี พ.ศ. 2371 ธรรมทูต (Missionary) โปรเตสแตนต์สองคนแรกเข้ามาในไทย คือ นายแพทย์กิชลาฟ อายุ 25 ปี เป็นชาวเยอรมัน และศาสนาจารย์ ทอมลัน ชาวอังกฤษ ทั้งสองได้ดำเนินงาน ประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์กับชาวจีนเป็นส่วนใหญ่ หลังจากนั้น 3 ปี มีคนเข้ามา เป็นคริสเตียนคนแรกชื่อ นายบุญดี แต่ต่อมาได้ละทิ้งความเชื่อเสีย ต่อมา มีคณะธรรมทูตอีก หลายคณะเข้ามาเผยแพร่พระกิตติคุณแก่คนจีนและคนไทย แต่ต้องพบกับความทุกข์ยากลำบาก มาก มีผู้เสียชีวิตประมาณ 60 คน เนื่องจากโรคภัย อุบัติเหตุ และการตรากตรำในการทำงาน มากเกินไป นอกจากนั้นยังพบกับการต่อต้านขัดขวางการประกาศพระกิตติคุณ ตลอดเวลา 20 ปี ของการบุกเบิก มีคนมาเป็นคริสเตียนไม่ถึง 30 คน แต่คณะธรรมทูตทุกคนมีใจอดทน ต่อสู้ ยอมเสียสละกายใจ และชีวิต

ต่อมาในปี พ.ศ. 2396 - 2457 การประกาศพระกิตติคุณของธรรมทูตสะดุดขึ้นเพราะ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดปรานพวกธรรมทูต และทรงรับสั่งให้ธรรมทูต บางคนเข้าไปสอนภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ในพระบรมมหาราชวัง และพระราชทานที่ดินแก่ คณะธรรมทูตด้วย งานประกาศพระกิตติคุณได้ขยายลงสู่ภาคใต้ที่เพชรบุรีในปี พ.ศ. 2404 ต่อมาในปี พ.ศ. 2443 ได้ขยายไปถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช และสู่จังหวัดตรัง โดยศาสนาจารย์ แดนแลฟ ผู้ได้ชื่อว่า “อัครทูตแห่งภาคใต้” ท่านได้เดินทางประกาศพระกิตติคุณจนกระทั่งมีคน

¹อีระ เจนพิริยะประยูร วิถีแห่งการสร้างผู้นำคริสตจักรไทย 2526 หน้า 40 - 43

รับเชื่อเป็นคริสเตียนจำนวนมาก จึงตั้งคริสตจักรขึ้นตั้งแต่จังหวัดเพชรบุรีถึงจังหวัดตรังและท่านเสียชีวิตที่จังหวัดตรัง

หลังจากปี พ.ศ. 2453 เป็นต้นมา คริสเตียนในจังหวัดตรังได้รวมตัวกันทำพิธีกรรมทางศาสนาในกันหาที่ตึกเพื่อประชุมนมัสการพระเจ้า และจัดกลุ่มศึกษา อบรมสั่งสอน และปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ (Holy Bible) ซึ่งเป็นพระมหากษัตริย์ของพระเยซูคริสต์ที่ให้กับอัครทูตและศิษย์ของพระองค์ ซึ่งปรากฏในพระธรรมพันธบัตรที่ 27 ข้อ 18 - 20 ความว่า

พระเยซูจึงเสด็จเข้ามาใกล้แล้วตรัสกับเขาว่า "ภูมิลำเนาทั้งสิ้นในสวรรค์ก็ดี ในแผ่นดินโลกก็ดีทรงมอบไว้แก่เราแล้ว เหตุฉะนั้นเจ้าทั้งหลายจงออกไปสั่งสอนชนทุกชาติ ให้เป็นสาวกของเรา ให้รับบัพติศมาในพระนามแห่งพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์ สอนเขาให้ถือรักษาสิ่งสารพัดซึ่งเราได้สั่งพวกเจ้าไว้ นี่แหละเราจะอยู่กับเจ้าทั้งหลายเสมอไปจนกว่าจะสิ้นยุค"

หลังจากที่คริสเตียนได้รับคำสอนจากพระมหากษัตริย์ที่กล่าวมาแล้ว คริสเตียนในจังหวัดตรังได้นำไปปฏิบัติจนมีคนรับเชื่อเพิ่มขึ้นในเขตอำเภอเมืองตรัง และได้ร่วมกันสร้างอาคารคริสตจักรตรัง โดยได้บันทึกปีที่สร้างไว้ที่กรอบประตูทางเข้าโบสถ์ว่า "คริสตจักรตรัง สร้างเมื่อ ค.ศ. 1916" ตัวคริสตจักรตั้งอยู่บ้านเลขที่ 24 ถนนหน่วยยอด อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง การปฏิบัติตามคำสั่งของพระเยซูในการออกไปประกาศพระกิตติคุณแก่คนและกลุ่มคนเมื่อมีผู้เชื่อเข้ามาในคริสตจักร ผู้นำคริสตจักรก็จะจัดให้เข้าเรียนในชั้นเรียนซึ่งได้จัดไว้ โดยได้รับคำสอนตามพระคริสตธรรมคัมภีร์ และส่งเสริมให้นำไปปฏิบัติต่อไป ทำให้เกิดการรวมตัวกันรวบรวมผู้เชื่อในอำเภอเมืองตรัง และต่อมาได้ขยายไปสู่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดตรัง ก่อตั้งขึ้นเป็นคริสตจักรซึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มาจนถึงปัจจุบัน จากการที่คริสเตียนในจังหวัดตรังได้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมติดต่อกันมาเป็นเวลาถึง 80 ปีแล้ว จึงทำให้น่าสนใจศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมของผู้นำคริสเตียน

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์, ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดตรัง

1. ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์

สำนักงานจังหวัดตรัง¹ ได้กล่าวถึงที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดตรัง สรุปได้ว่า จังหวัดตรังอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่จังหวัดเลียบชายฝั่งทะเลตะวันตกของมหาสมุทรอินเดีย มีความยาวตลอดแนวเขตจังหวัดถึง 119 กิโลเมตร ประมาณเส้นรุ้งที่ 7 องศา 31 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 38 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางสายเพชรเกษม 862 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 4,941,439 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,088,399.3755 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ จดอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ทิศใต้ จดอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล และช่องมะละกา มหาสมุทรอินเดีย
ทิศตะวันออก จดอำเภอควนขนุน อำเภอกงหรา อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
(มีเทือกเขาบรรทัดกั้นอาณาเขต)

ทิศตะวันตก จดอำเภอคลองท่อม เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับด้วยภูเขาใหญ่เล็กกระจัดกระจายทั่วไป พื้นที่ราบเรียบมีจำนวนน้อยซึ่งใช้เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าว ทางทิศตะวันออกมีเทือกเขาบรรทัดยาวจากตอนเหนือจดตอนใต้ และจะเป็นแนวเขตแบ่งจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุง ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีป่าชายเลนสำหรับห้องที่ที่อยู่ติดกับทะเล มีพื้นที่เป็นเกาะจำนวน 46 เกาะ อยู่ในพื้นที่อำเภอกันตัง 12 เกาะ อำเภอปะเหลียน 13 เกาะ และอำเภอสิเกา 21 เกาะ จังหวัดตรังมีแม่น้ำที่สำคัญอยู่ 2 สาย คือ แม่น้ำตรัง มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง และจังหวัดกระบี่ มีความยาว 123 กิโลเมตร และแม่น้ำปะเหลียนมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดในเขตจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล มีความยาวประมาณ 58 กิโลเมตร

¹สำนักงานจังหวัดตรัง รายงานข้อมูลราชการจังหวัดตรัง ปี 2540-2540 หน้า 1-86.

ลักษณะภูมิอากาศ จังหวัดตรังมีฤดู 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ฤดูร้อนเริ่มแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม หลังจากสิ้นสุดฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาวแล้ว อากาศจะเริ่มร้อน อากาศจะร้อนจัดที่สุดในเดือนมีนาคมและเมษายนแต่ไม่ร้อนมากนัก ฤดูฝน เริ่มแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นลมร้อนและชื้นจากมหาสมุทรอินเดียพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้มีฝนทั่วไป ฝนสูงสุดของจังหวัดนี้อยู่ในเดือนกันยายน และฤดูหนาว เริ่มแต่กลางเดือนตุลาคมจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็นเนื่องจาก จังหวัดตรังอยู่ทางด้านชายฝั่งตะวันตกของภาคใต้ อุณหภูมิลดลงเล็กน้อยเป็นครั้งคราว อากาศจึงไม่สู้จะหนาวมากนักและตามชายฝั่งจะมีฝนตกทั่วไป

2. ประวัติความเป็นมา

สถาพร ศรีสังข์¹ ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของจังหวัดตรังสรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์ของจังหวัดตรังแบ่งออกเป็น 3 สมัยด้วยกัน ดังต่อไปนี้

2.1 สมัยตั้งเมืองที่ตำบลควนธานี (พ.ศ. 2345 - 2436) เมืองตรังเมื่อปี พ.ศ. 2345 เท่าที่ทราบจากหลักฐานทำเนียบเมืองนครศรีธรรมราชว่า ครั้งสมัยราชการที่ 2 (สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย) ตั้งพระยาบริรักษ์ภูเบศร์ (น้อย) เป็นพระยานนครศรีธรรมราชสืบแทนพระยานคร (พัฒน์) และตั้งหลวงอุไทยธานีเป็นผู้พยานาลเมืองตรัง หลวงอุไทยธานีเป็นบุตรเจ้าพระยานคร (น้อย) ในปี พ.ศ. 2354 ปรากฏจากทำเนียบกรมการเมืองตรังว่า หลวงอุไทยธานีได้เป็นพระอุไทยธานี โดยมีตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการเมืองตรังเป็นคนแรก และได้สร้างหลักเมืองตรังที่ควนธานีนั้น (ศาลหลักเมืองตรังที่ตำบลควนธานี อำเภอกันตังปัจจุบัน) ห่างจากจังหวัดปัจจุบันไปทางทิศใต้ 8 กิโลเมตร

2.2 สมัยสร้างเมืองที่กันตัง (พ.ศ. 2436 - 2458) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาสเมืองตรังเป็นครั้งแรก ทรงเห็นว่าเมืองตรัง (ที่ควนธานี) อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก จึงผู้รัยชุกชุม ตรงกันข้ามกับที่ตำบลกันตัง (ที่ตั้งเมืองในปัจจุบัน) ปรากฏ

¹สถาพร ศรีสังข์ "ตรัง, จังหวัด," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529

ว่าได้กลายเป็นชุมชนใหญ่มีชาวจีนไปอยู่กันมาก ประกอบอาชีพโดยการทำสวนพริกไทย สามารถส่งไปขายถึงเกาะหมาก (ปีนัง) จึงมีพระราชปรารภว่า “เมืองตรังถ้าจัดการทำนุบำรุงให้ดีจะเป็นเมืองที่มีประโยชน์มากเพราะดินอุดมสมบูรณ์ควรแก่การเพาะปลูก” เจ้าเมืองตรังสมัยนั้นเป็นพระยาบริรักษ์เบศร์ และตั้งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชแล้วโปรดเกล้าฯ ให้พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ผู้ว่าราชการเมืองกระบี่มาดำรงตำแหน่งในปี พ.ศ. 2433)

เมื่อพระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ ได้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองตรัง ได้พิจารณาเห็นว่าที่ตั้งเมืองตรังที่ตำบลควนธานีนั้นอยู่ห่างจากฝั่งทะเลเกินไป ไม่เหมาะกับการขยายความเจริญของบ้านเมือง จึงได้กราบบังคมทูลขอย้ายที่ตั้งเมืองจากตำบลควนธานีไปตั้งที่ตำบลกันตังเมื่อปี พ.ศ. 2436 และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต (ในปี พ.ศ. 2440 มีการจัดตั้งมณฑลภูเก็ต)

เมื่อย้ายตัวเมืองไปที่ตั้งที่ตำบลกันตังแล้ว พระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ ก็ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาสร้างความเจริญเอนกประการให้แก่เมืองตรัง เช่น สร้างสถานที่ราชการ ตัดถนนเชื่อมระหว่างอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะการตัดถนนเชื่อมระหว่างจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุงที่ต้องตัดผ่านเขาพับผ้าและต้องประสบกับความยากลำบากแต่ก็ทำได้ดี ปัจจุบันถนนสายดังกล่าวทางราชการได้ปรับปรุงใหม่ทำให้การสัญจรไปมาที่ต้องผ่านถนนสายนี้มีความสะดวกกว่าในอดีตมาก นอกจากนี้ยังได้จัดวางผังเมืองใหม่เปิดการค้าระหว่างประเทศโดยสร้างท่าเรือที่กันตัง มีสะพานท่าเทียบเรือ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประทานนามว่า “สะพานเจ้าฟ้า” พยายามนำแบบฉบับการปกครองของต่างประเทศทั้งฝรั่ง จีน และมลายู มาใช้ผสมกับของไทยดำเนินการพัฒนาบ้านเมืองและเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของประชาชนด้วยวิธีแปลก ๆ มีหลักการที่จะจับมือราษฎรทำมาหากินโดยใช้พระคุณเป็นที่ตั้งและที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือได้นำพันธุ์ยางพาราจากแหลมมลายูมาปลูกที่จังหวัดตรังเป็นแห่งแรกของประเทศไทยและได้แพร่หลายไปทั่วภาคใต้ในเวลาต่อมา

2.3 สมัยตั้งเมืองที่ตำบลทับเที่ยง (พ.ศ. 2458 - ปัจจุบัน) ในปี พ.ศ. 2458

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาสเมืองตรัง (ที่กันตัง) ขณะนั้นอยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ทรงมีพระราชดำริว่า การตั้งเมืองที่กันตังนั้นไม่ปลอดภัยจากอริราชศัตรู ประกอบกับยหิवादกโรคกำลังระบาด กันตังเป็นที่ลุ่มมักเกิดโรคระบาดและยากแก่การขยายเมือง ทรงเห็นว่าที่ทับเที่ยง มีลักษณะภูมิประเทศเหมาะสมที่จะตั้งตัวเมืองจึงได้ทรงพระกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลกันตังไปตั้งที่ตำบลทับเที่ยง จึงเป็นที่ตั้งของจังหวัดตรังตั้งแต่นั้น
พ.ศ. 2458 จนถึงปัจจุบัน

3. สภาพสังคมและวัฒนธรรม

สำนักงานจังหวัดตรัง¹ ได้กล่าวถึงสภาพของสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดตรังสรุป
ได้ว่า จังหวัดตรังแบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองตรัง อำเภอย่านตาขาว
อำเภอปะเหลียน อำเภอกันตัง อำเภอห้วยยอด อำเภอลิเกา อำเภอวังวิเศษ
อำเภอนาโยง กิ่งอำเภอรัษฎา และกิ่งอำเภอนาดลำราญ มีประชากรทั้งหมด 564,660 คน
แยกเป็นชาย 278,618 คน เป็นหญิง 286,042 คน ในจังหวัดตรังประชาชนส่วนใหญ่เป็นคน
เชื้อชาติไทย มีคนจีนอาศัยปะปนอยู่ประมาณร้อยละ 30 โดยเฉพาะในเขตเมืองและย่านการค้า
ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดตรังนับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม ซึ่งคนไทย
มุสลิมจะมีมากในท้องที่อำเภอกันตัง อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว และอำเภอลิเกา
และมีนับถือศาสนาคริสต์บ้างในบางอำเภอ โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมืองตรัง อำเภอกันตัง
อำเภอห้วยยอด อำเภอย่านตาขาว และอำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรังมีวัด 146 วัด มีสำนักสงฆ์
45 แห่ง มัสยิด 96 แห่ง โบสถ์คริสต์ 22 แห่ง

จังหวัดตรังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นวิถีการอพยพของประชาชน
จึงอยู่ในระดับต่ำมาก หากมีการอพยพจะมีการอพยพเข้ามามากกว่าอพยพออกไปนอกจังหวัด
อาชีพสำคัญที่ทำรายได้ของประชากรจังหวัดตรัง ได้แก่ อาชีพเกษตร พืชที่ปลูกมาก ได้แก่
ยางพารา ข้าว มะพร้าว ปาล์มทุเรียน มะม่วงหิมพานต์ และกาแฟ เป็นต้น และการ
ที่จังหวัดตรังมีอาณาเขตติดต่อกับทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดียถึง 3 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ
ได้แก่ อำเภอกันตัง อำเภอปะเหลียน อำเภอลิเกา และกิ่งอำเภอนาดลำราญ อาชีพการทำ
ประมงจึงเป็นอาชีพที่สำคัญอีกอาชีพหนึ่งของประชากรจังหวัดตรัง ซึ่งทำรายได้ให้กับจังหวัดนี้
เป็นอย่างมากเช่นกัน จังหวัดตรังมีคนหลายเชื้อชาติเข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันมาช้านาน โดยเฉพาะ
ชาวไทยเชื้อสายจีนที่เข้ามาอาศัยร่วมกับชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม จึงทำให้เกิดการผสม
ผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชน 3 กลุ่มนี้ได้ดี มีการสืบทอดทางวัฒนธรรมมาถึงปัจจุบัน เช่น

¹สำนักงานจังหวัดตรัง รายงานข้อราชการจังหวัดตรัง ปี 2540 หน้า 1 - 86

ประเพณีกินเจ ประเพณีทำบุญเดือนสิบ ประเพณีถือศีลกินผัก เป็นต้น ส่วนวัฒนธรรมด้านการละเล่นที่โดดเด่นของจังหวัดนี้ ได้แก่ หนังตะลุง โนรา และลิเกป่า เป็นต้น

ผลของการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา จึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง และใช้เป็นข้อมูลในการเขียนเค้าโครงวิจัย ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเรื่องนี้

บทที่ 3

การส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง

การส่งเสริมศีลธรรมเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในทุกละดับ โดยผู้ได้รับการส่งเสริมสามารถเรียนรู้ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินชีวิตจากวิธีการต่าง ๆ ของผู้นำ ซึ่งสามารถยึดถือปฏิบัตินำไปสู่การปลูกฝังให้เกิดขึ้นด้วยตนเองได้ เช่น การประพฤติตนในสิ่งที่ดีงามละในสิ่งผิด การไม่ยอมตกอยู่ใต้อำนาจของกิเลส การรู้จักเสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น จริยธรรมดังกล่าวผู้นำในสังคมได้นำไปเป็นเนื้อหาประกอบวิธีการเพื่อการส่งเสริมสมาชิกในสังคมของตนเอง โดยคาดหวังว่าสมาชิกมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นผู้มีความประพฤติที่ดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นในสังคม สามารถดำรงตนในสังคมอย่างมีความสุข การส่งเสริมศีลธรรมเหล่านี้อาจจะสอนโดยตรง หรือสอดแทรกในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นในชีวิตประจำวัน การศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยจำแนกประเด็นศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน
2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน

ผลการศึกษาศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังแต่ละประเด็นปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน

ผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังมีวิธีการส่งเสริมศีลธรรมจำแนกได้เป็น 4 วิธีการใหญ่ ๆ คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง การบรรยาย การจัดกิจกรรม และการใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ผลจากการศึกษาวิธีการส่งเสริมศีลธรรมแต่ละวิธีการปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างเป็นวิธีการส่งเสริมศีลธรรมที่ผู้นำคริสเตียนแสดงพฤติกรรมของตนตามหลักศีลธรรมที่ตนสอนผู้อื่น เพื่อให้ผู้รับการสอนสามารถเห็นแบบอย่างการปฏิบัติตนที่ดีและนำไปปฏิบัติตามได้ ราชบัณฑิตยสถานได้อธิบายความหมายของคำว่า “ปฏิบัติ” ไว้ว่า “ปฏิบัติ ก. ดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผน เช่น ปฏิบัติราชการ กระทำเพื่อให้เกิดความชำนาญ เช่น ภาควิปฏิบัติ กระทำตาม เช่น บัญญัติตามลัทธิ ประพฤติ เช่น ปฏิบัติครูบา-

อาจารย์¹ และ ราชบัณฑิตยสถานได้อธิบายความหมายของคำว่า “แบบอย่าง” ไว้ว่า “แบบอย่าง น. ตัวอย่างที่จะอ้างเป็นบรรทัดฐานได้”² ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง หมายถึง การปฏิบัติของบุคคลที่เป็นไปตามระเบียบแบบแผน เพื่อเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติของผู้อื่น

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำคริสเตียนต้องยึดหลักธรรมในการปฏิบัติตนในพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นแนวทาง เนื่องจากเป็นคำสอนของพระเยซูที่ให้คริสเตียนปฏิบัติตนให้ผู้อื่นเห็นผลจนถึงเป็นแบบอย่างได้ ผู้นำคริสเตียนเป็นผู้ศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระเยซูในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ผู้นำคริสเตียนบางคนสำเร็จการศึกษาในวิทยาลัยพระคริสตธรรมระดับปริญญาโททางคริสตศาสนศาสตร์ ปริญญาตรีทางคริสตศาสนศาสตร์ อนุปริญญาทางคริสเตียนศึกษา ประกาศนียบัตรทางคริสเตียนศึกษา บางคนศึกษาด้วยตนเองในระบบทางไกลกับวิทยาลัยพระคริสตธรรมในกรุงเทพฯ ผู้นำคริสเตียนจึงมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นอย่างดี สามารถนำไปสอนผู้อื่นทั้งด้วยการพูดและการปฏิบัติตนตามคำสอนดังต่อไปนี้

1.1 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของผู้นำคริสเตียน

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของผู้นำคริสเตียนเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้นำคริสเตียน โดยยึดหลักปฏิบัติดังนี้

1.1.1 ผู้นำคริสเตียนต้องมีความเชื่อศรัทธาในหลักธรรมของพระเยซูดังต่อไปนี้

1.1.1.1 พระคริสตธรรมคัมภีร์ได้รับการดลใจจากพระเจ้า ซึ่งปรากฏในพระธรรม 2 ทิโมธี³ บท 3 ข้อ 16 ว่า “พระคัมภีร์ทุกตอนได้รับการดลใจจากพระเจ้าและเป็นประโยชน์ในการสอน การตักเตือนว่ากล่าว การปรับปรุงแก้ไขคนให้ดีและอบรมในทางธรรม”

1.1.1.2 พระเจ้าเป็นพระวิญญาณ มีพระองค์เดียว เป็นพระบิดาผู้สูงสุด เป็นผู้สร้างสรรพสิ่ง โลก และมนุษย์ เป็นผู้เปี่ยมไปด้วยความรัก ความยุติธรรม

¹ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2525.

หน้า 488.

²แหล่งเดิม. หน้า 483 - 484.

³พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998). 2542. หน้า 335.

1.1.1.3 พระเยซูได้เสด็จเข้ามาในโลก เพื่อช่วยมนุษย์ให้พ้นจากความบาปโดยถูกตรึงตายบนไม้กางเขน และเป็นขึ้นมาจากความตายเสด็จกลับสู่สวรรค์

1.1.1.4 พระมหาบัญชาของพระเยซูเป็นสิ่งที่คริสเตียนต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งปรากฏในพระธรรมมัทธิว บท 28 ข้อ 19 - 20 ว่า

พระเยซูจึงเสด็จเข้ามาใกล้แล้วตรัสกับเขาว่า ภูธรานาพาทั้งสิ้นในสวรรค์ก็ดี ในแผ่นดินโลกก็ดีทรงมอบไว้แก่เราแล้ว เหตุฉะนั้นเจ้าทั้งหลายจงออกไปสั่งสอนชนทุกชาติให้เป็นสาวกของเรา ให้รับบัพติศมาในพระนามแห่งพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์ สอนเขาให้ถือรักษาสิ่งสารพัดซึ่งเราได้สั่งเจ้าไว้ นี่แหละเราจะอยู่กับเจ้าทั้งหลายเสมอไปจนกว่าจะสิ้นยุค¹

1.1.2 ผู้นำคริสเตียนมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ดังต่อไปนี้

1.1.2.1 คุณสมบัติด้านสังคม ภายในคริสตจักรผู้นำคริสเตียนที่ต้องมีหน้าที่ปกครองดูแลงานและคริสเตียนต้องเป็นคนที่ไม่มีใครโต้ได้ อุปนิสัยของผู้นำคริสเตียนต้องไม่เปิดช่องให้ใครมาโจมตี หรือินทาวาร้ายได้ เมื่อมีการฟ้องร้องกล่าวหาผู้นำคริสเตียนผู้นั้นย่อมรอดพ้นจากการกล่าวหาได้เพราะชีวิตของเขาไร้ตำหนิต่างหรือย สำหรับคุณสมบัติด้านสังคมของผู้นำคริสเตียนเมื่ออยู่ภายนอกคริสตจักร เขาต้องเป็นคนที่น่านับถือ ใครก็ตามที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับคลุกคลีกับคริสเตียนย่อมรู้ว่าอุปนิสัยที่แท้จริงของเขาเป็นอย่างไร อุปนิสัยของผู้นำคริสเตียนควรจะดึงดูดให้คนทั่วไปเกิดความนับถือและความมั่นใจ ทั้งเป็นการเร่งเร้าให้เกิดแรงบันดาลใจเพราะตัวอย่างจากชีวิตย่อมมีน้ำหนักมากกว่าคำพูด

1.1.2.2 คุณสมบัติด้านจริยธรรม ผู้นำคริสเตียนต้องซื่อสัตย์ต่อคู่สมรส เป็นสามีของหญิงคนเดียว เป็นคนที่รู้จักบังคับตัว ไม่ดื่มสุรามึนเมาจนบังคับตัวเองไม่ได้ เพราะคนชั่วเหล่านายาเป็นที่น่ารังเกียจของสังคมทั่วไป

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)

1.1.2.3 คุณสมบัติด้านจิตใจ ผู้นำคริสเตียนควรเป็นผู้ที่รู้จักประมาณตน มีสติสัมปชัญญะ มีจิตใจที่รู้จักบังคับตัวเองเป็นนิสัย มีความประพฤติที่แสดงออกให้เห็นได้ชัดเจน ผู้นำคริสเตียนต้องเป็นคนสง่าเรียบร้อย เหมาะที่จะเป็นครูทั้งด้านจิตใจและจิตวิญญาณ ผู้นำคริสเตียนต้องสอนผู้อื่นด้วยหลักธรรมของพระเยซูและคำสอนของเขาต้องสอดคล้องกับชีวิตที่ปราศจากตำหนิของเขาด้วย มีความกตัญญู ยึดถือคุณธรรม มีความจริงใจ

1.1.2.4 คุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ ผู้นำคริสเตียนต้องไม่ใช่นักเลงหัวไม้ แต่เป็นคนสุภาพ ไม่เป็นคนชอบวิวาท แต่เป็นคนที่มีเหตุผลอย่างสวยงาม คนสุภาพเป็นคนที่จดจำสิ่งดีแทนสิ่งชั่ว จดจำสิ่งดีที่ได้รับมากกว่าสิ่งดีที่ทำลงไป ผู้นำคริสเตียนต้องมีอหิมาสย์รับแขกดีด้วย

คุณสมบัติบางประการของผู้นำคริสเตียนที่ได้กล่าวมาแล้ว ปรากฏอยู่ในพระธรรม 1 ทิโมธี บท 3 ข้อ 1-7 ดังข้อความที่ว่า

คำนี้เป็นคำจริงคือว่า ถ้าผู้ใดปรารถนาหน้าที่ผู้ปกครองดูแลคริสตจักร ผู้นั้นก็ปรารถนา
กิจการงานที่ประเสริฐ ผู้ปกครองดูแลนั้นต้องเป็นคนที่ไม่มีใครติได้ เป็นสามีของหญิง
คนเดียว เป็นคนรู้จักประมาณตน มีสติสัมปชัญญะ เป็นคนสง่าเรียบร้อย ไม่ดื่มสุรา
มีเมตตา ไม่ใช่นักเลงหัวไม้ แต่เป็นคนสุภาพ ไม่เป็นคนชอบวิวาท ไม่เป็นคนเห็นแก่เงิน
ต้องเป็นคนครอบครองบ้านเรือนของตนได้ดี อบรมบุตรธิดาของตนให้อยู่ในโอวาทและมี
ใจนอบน้อม เพราะว่าถ้าชายคนใดไม่รู้จักครอบครองบ้านเรือนของตน คนนั้นจะดูแล
คริสตจักรของพระเจ้าอย่างไรได้ อย่าให้ผู้ที่ถูกใจใหม่ ๆ เป็นผู้ปกครองดูแล เก่งกว่า
เขาอาจจะยโส แล้วก็จะถูกปรับโทษเหมือนอย่างมรวานั้น นอกนั้นเขาจะต้องเป็นที่นับถือ
ของคนภายนอก มิฉะนั้นจะเป็นที่ติเตียนและจะตีปวงเร้าของมาร'

ดังนั้นการปฏิบัติตนของผู้นำคริสเตียนตามหลัก ธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นส่วนที่
สำคัญในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน และการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติตนของผู้นำ
คริสเตียนก็จะช่วยให้เกิดพัฒนาจริยธรรมของคนในสังคมต่อไป

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)
2542 หน้า 327 - 328

1.2 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของผู้นำคริสเตียนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่สมาชิกในครอบครัวและสังคม

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของผู้นำคริสเตียนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่สมาชิกในครอบครัวและสังคมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างแนวปฏิบัติตนแก่สมาชิกในหน่วยย่อยที่สุดของสังคมคือ ครอบครัว เพราะถ้าสังคมครอบครัวปฏิบัติตนไม่ถูกต้องตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์แล้ว ผู้นำคริสเตียนซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวและเป็นผู้นำของชุมชนคริสเตียนก็ไม่สามารถจะปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างต่อคนในสังคมต่อไปได้ ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ได้บอกลักษณะของผู้นำคริสเตียนประการหนึ่งในพระธรรม 1 ทิโมธี บท 3 ข้อ 4 - 5¹ ว่า "ต้องเป็นคนครอบครองบ้านเรือนของตนได้ดี อบรมบุตรธิดาของตนให้อยู่ในโอวาทและมีใจอ่อนโยม เพราะว่าถ้าชายใดไม่รู้จักครอบครองบ้านเรือนของตน คนนั้นจะดูแลคริสตจักรของพระเจ้าได้อย่างไร"

1.2.1 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของผู้นำคริสเตียนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่สมาชิกในครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้แก่คู่สมรส ลูก ๆ และญาติที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทุกคนในครอบครัวของผู้นำคริสเตียนดูการปฏิบัติตนของผู้นำคริสเตียนเป็นแบบอย่าง จากการสัมภาษณ์ อัญญา สุวรรณเวลา² ผู้นำคริสเตียนคนหนึ่งในจังหวัดตรังพอสรุปได้ว่า ได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและอบรมลูก ๆ ในการดำเนินชีวิตตามคำสอนของพระเจ้าซึ่งปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ในชีวิตประจำวันเพราะเด็กจะเห็นและกระทำตามได้ จะเห็นได้ว่าผู้นำคริสเตียนสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการอบรมสั่งสอนหลักธรรมโดยการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ด้วยกันทุกวันและอธิบายหลักธรรมนั้น ๆ พร้อมทั้งปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่ได้สอนแก่ลูก ๆ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องได้ นอกจากลูก ๆ ของผู้นำแล้วคู่สมรสของผู้นำคริสเตียนหลายคนไม่ได้เป็นคริสเตียนมาก่อน แต่จากการใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัวได้สังเกตการประพฤติของคู่สมรสของ

¹ พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998) 2542 หน้า 328

² อัญญา สุวรรณเวลา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 122/3 ถนนตรัง - ปะเหลียน หมู่ที่ 1 ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง, เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

ตนเองที่เป็นผู้นำคริสเตียน หลายคนได้ยอมรับพระเยซูและมาเป็นคริสเตียนด้วยทำให้ครอบครัวมีความสุขขึ้นด้วยเพราะเป็นการลดความขัดแย้งทางความเชื่อซึ่งเป็นผลพลอยได้ที่ดี ซึ่งส่งผลให้งานของผู้นำคริสเตียนประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง

1.2.2 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของผู้นำคริสเตียน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่สังคม การทำงานด้านการเป็นผู้นำคริสเตียนนอกจากการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างกับสมาชิกในครอบครัวแล้ว ผู้นำคริสเตียนก็เป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมต้องดำเนินชีวิตในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ต้องพบปะกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม บางโอกาสต้องร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การปฏิบัติตนของผู้นำคริสเตียนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้นำคริสเตียนได้บอกหลักธรรมคำสอนของพระเยซูแก่ผู้คนในสังคมและประกาศตนเป็นคริสเตียน คนทั่วไปในสังคมก็คอยดูการปฏิบัติตนของผู้นำคริสเตียนว่าปฏิบัติตนได้ตามหลักธรรมคริสเตียนหรือไม่ ถ้าผู้คนในสังคมเห็นการปฏิบัติตนที่ดีของผู้นำคริสเตียน เขาก็จะยอมรับในการปฏิบัติตนของผู้นำคริสเตียนและสนใจที่จะศึกษาหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ได้ ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ได้กล่าวถึงหลักธรรมในการปฏิบัติตนของคริสเตียนไว้ในพระธรรม 1 โครินธ์ บท 6 ข้อ 19 - 20¹ ว่า “ท่านไม่รู้หรือว่า ร่างกายของท่านเป็นวิหารของพระวิญญาณบริสุทธิ์ซึ่งสถิตอยู่ในท่าน ซึ่งท่านได้รับจากพระเจ้า ท่านไม่ใช่เจ้าของตัวท่านเอง พระเจ้าได้ทรงซื้อท่านไว้แล้วด้วยราคาสูง เหตุฉะนั้นท่านจงถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าด้วยร่างกายของท่าน” จะเห็นได้ว่าพระเจ้ามีพระประสงค์ให้คริสเตียนปฏิบัติตนให้ดีเพื่อเป็นที่ถวายพระเกียรติแด่พระองค์ โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อคนทั่วไป ดังปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์อีกตอนหนึ่งในพระธรรมมัทธิม บท 5 ข้อ 16 ว่า “จงส่องสว่างแก่คนทั้งปวงเพื่อว่าเมื่อเขาได้เห็นความดีที่ท่านทำ เขาจะได้สรรเสริญพระบิดาของท่านผู้ทรงอยู่ในสวรรค์” จากการสัมภาษณ์ อธิยุทธ มุศิวัดณ์² สรุปได้ว่า ผู้นำคริสเตียนควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างเพื่อให้ทุกคนเห็นพระเยซูในการกระทำที่ดี มีชีวิตที่ดีของผู้นำคริสเตียน

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998) 2542 หน้า 261

²อธิยุทธ มุศิวัดณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 24 ถนนว่ายยอต อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2543

ดังนั้นการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำคริสเตียนที่มีต่อสมาชิกในครอบครัวและในสังคมเป็นสิ่งสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของพระเยซูในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของผู้นำคริสเตียนทุกคน

1.3 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์ของผู้นำคริสเตียนที่ตอบสนองต่อคำสอนของพระเจ้า

ผู้นำคริสเตียนจะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่คริสเตียนและคนทั่วไป ดังต่อไปนี้

1.3.1 การไปประกอบศาสนกิจในคริสตจักรทุกวันอาทิตย์และวันอื่น ๆ ที่ทางคริสตจักรกำหนดให้มีขึ้นเป็นกรณีพิเศษ ผู้นำคริสเตียนถือว่าการเข้าร่วมประกอบศาสนกิจเป็นเรื่องสำคัญมาก จึงต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการไปร่วมประกอบศาสนกิจทุกครั้ง เหมือนกับว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญของคริสเตียน เนื่องจากการประกอบศาสนกิจ หรือการเข้าร่วมประชุมที่คริสตจักรเป็นสิ่งที่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งปรากฏอยู่ในพระธรรมฮีบรู บท 10 ข้อ 25¹ ว่า “อย่าขาดการประชุมเหมือนอย่างบางคนที่ยาตอยู่นั้น” ผู้นำคริสเตียนจะต้องมาคริสตจักรก่อนสมาชิกทั่วไปเพื่อจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ประกอบการประชุม เช่น หนังสือพระคริสตธรรมคัมภีร์ หนังสือเพลงชีวิตคริสเตียน เครื่องดนตรี จัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เรียบร้อย เป็นต้น และจะต้องมีหน้าที่เป็นผู้นำการประชุมในแต่ละครั้ง ซึ่งอาจจะสับเปลี่ยนกับผู้นำคริสเตียนคนอื่น ซึ่งได้ตามที่ประชุมได้ตกลงแบ่งงานไว้ก่อนแล้ว บางครั้งผู้นำคริสเตียนต้องนำการทอเนหลักธรรมจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ นำการอธิษฐาน แต่บางครั้งผู้นำคริสเตียนก็อยู่ในฐานะของผู้ร่วมประชุม การปฏิบัติศาสนกิจของผู้นำคริสเตียนในลักษณะอย่างนี้สมาชิกในคริสตจักรจะคอยสังเกตและจะช่วยผู้นำคริสเตียนทำงานต่าง ๆ สมาชิกจะเชื่อฟังและนำคำสอนการปฏิบัติตนที่ดีของผู้นำคริสเตียนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันของตนเอง เพื่อเป็นแบบอย่างแก่คริสเตียนคนอื่น ๆ และผู้สนใจเรื่องของพระเยซูต่อไป

1.3.2 การเผยแพร่คำสอนตามหลักธรรมทางคริสต์ศาสนา ผู้นำคริสเตียนและคริสเตียนทุกคนมีหน้าที่ในการออกไปประกาศคำสอนของพระเยซูซึ่งเป็นพระมหาบัญชาของพระเยซู หน้าที่การเผยแพร่เป็นหัวใจของผู้นำคริสเตียนและคริสเตียนทุกคน ผู้นำคริสเตียนใน

¹พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียงพิมพ์ใหม่ 1998)

แต่ละคริสตจักรจะต้องรับการอบรมในการจัดรูปแบบการเผยแผ่และต้องฝึกฝนการเผยแผ่เพื่อปฏิบัติงานได้ เพราะผู้นำคริสเตียนต้องเป็นผู้วางแผนงานในการนำทีมออกไปเผยแผ่ด้วยวิธีการต่าง ๆ ผู้นำคริสเตียนและทีมงานเผยแผ่พระกิตติคุณของพระเยซูจะต้องศึกษาความเป็นอยู่ภูมิหลังของบุคคลและกลุ่มชนที่ต้องการเผยแผ่ ต้องเลือกวิธีเผยแผ่ เนื้อหา วิธีการนำเสนอกับบุคคล หรือกลุ่มชนนั้น ผู้นำคริสเตียนต้องเรียนรู้ศิลปะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีศิลปะในการพูด การนำเสนอพระกิตติคุณ มีจิตวิทยาในการเข้าใจและผูกใจผู้ที่พูดด้วย วิธีการเผยแผ่ที่ผู้นำคริสเตียนนิยมใช้มีหลายลักษณะดังต่อไปนี้

13.2.1 การเผยแผ่กลางแจ้งโดยการจัดเวทีในสนามหรือลานกว้าง

โดยมีรูปแบบการดำเนินรายการที่น่าสนใจสำหรับผู้สนใจในชุมชนนั้น โดยเริ่มต้นด้วยการแสดงดนตรี เพลงที่ใช้บรรเลงและร้องเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องเกี่ยวข้องกับคำสอนของพระเยซู นักดนตรีเป็นคริสเตียน มีการฝึกซ้อมการแสดงมาเป็นอย่างดี หลังจากร้องเพลงเพื่อเตรียมจิตใจของผู้สนใจแล้ว มีคริสเตียนหนึ่งคนหรือสองคนขึ้นบนเวทีเพื่อเล่าเรื่องราวที่พระเยซูทรงช่วยเหลือ หลังจากรับเชื่อในพระเยซูคริสต์เป็นคริสเตียน ซึ่งคริสเตียนเรียกว่า การเป็นพยาน หลังจากเป็นพยานก็จะมิมีวิทยากรมาเทศนา หรือบรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับความรักของพระเยซูที่เสด็จลงมาธิปไตยเป็นมนุษย์เพื่อถูกตรึงตายบนไม้กางเขน เป็นการไถ่บาปของมนุษย์ทุกคน โดยนำข้อความจากพระคัมภีร์มาอธิบายใช้เวลาประมาณ 20 - 25 นาที จบการบรรยายจะเชิญชวนให้ผู้สนใจรับเชื่อพระเยซู เป็นการแสดงตัวของผู้สนใจว่าจะกลับใจติดตามพระเยซูรับการไถ่บาปจากพระเยซู ซึ่งมีผู้คนที่สนใจจำนวนหนึ่งที่แสดงตน อยากรับเชื่อ บางคนก็สนใจจะศึกษาเรื่องราวของพระเยซู ก่อน ซึ่งทีมงานจากคริสตจักรจะเป็นผู้รวบรวมบัตรตัดสินใจที่ทีมงานแจกให้กับผู้สนใจได้เขียนและเลือกหัวข้อที่ต้องการ บัตรตัดสินใจนี้ทีมงานจะรวบรวมเพื่อการติดตามผลต่อไป ในตอนท้ายของรายการบนเวทีจะมีการแสดงดนตรี ร้องเพลงของคริสเตียน หรือบางครั้งอาจจะมีภาพยนตร์เกี่ยวกับคริสเตียน หรือวีดิทัศน์ (V.D.O) จัดแสดงให้ผู้สนใจได้รับชมต่อไป เป็นการจัดรายการเพื่อเผยแผ่ใน 1 คืน ผู้นำคริสเตียนและทีมงานอาจจะจัดสถานที่ละ 2 - 3 คืนก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสมในชุมชนนั้น ๆ หลังจากการเผยแผ่ได้สิ้นสุดลงผู้นำคริสเตียนและทีมงานคริสเตียนก็จะติดตามผลผู้รับเชื่อและผู้สนใจด้วยหลายวิธี เช่น โทรศัพท์ไปหาในกรณีที่มีหมายเลขโทรศัพท์ เขียนจดหมายส่งหนังสือคริสเตียนไปให้ หรือไปหาผู้สนใจที่บ้านกับทีมงาน เป็นต้น การติดตามผู้เชื่อเป็นวิธีที่จะสร้างความมั่นใจของผู้รับเชื่อ และเป็นการแนะนำให้มาร่วมกิจกรรมในคริสตจักรต่อไป

1.3.2.2 การจัดเผยแพรในห้องประชุม หรือห้องเรียนของโรงเรียน ผู้นำคริสเตียน ทีมงานจะติดต่อประสานงานกับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อไปบอกเรื่องราวของพระเยซูแก่นักเรียน โดยเริ่มจากโรงเรียนที่คริสเตียนเป็นเจ้าของก่อน และขยายเผยแผ่ในโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนอื่น ๆ ต่อไป ในกรณีที่เข้าไปเผยแผ่กับโรงเรียนที่มีเจ้าของเป็นคริสเตียน ในจังหวัดตรังมี 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนตรังคริสเตียนศึกษา โรงเรียนบูรณะรำลึก และโรงเรียนทิพยรัตนวิทยา การเผยแผ่ในโรงเรียนของคริสเตียน ผู้นำคริสตจักรและทีมงานจะประสานงานกับครูใหญ่ของโรงเรียนซึ่งเป็นคริสเตียนทุกคนเพื่อทำการประกาศเผยแผ่กับเด็กนักเรียน โดยร่วมมือกับครูที่เป็นคริสเตียนที่มีหน้าที่สอนคริสตจริยธรรมในโรงเรียน ซึ่งเรียกว่าอนุศาสนาในโรงเรียนและครูคริสเตียนคนอื่น ๆ ในโรงเรียน สำหรับการเผยแผ่ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนอื่น ๆ จะใช้ช่วงวันสำคัญทางคริสตศาสนา เช่น วันคริสตมาส เป็นต้น โดยร่วมจัดกับครูอาจารย์ในหมวดภาษาอังกฤษเพื่อบอกความหมายที่แท้จริงของวันคริสตมาสแก่ครูและนักเรียนในโรงเรียนนั้น ๆ การเผยแผ่ในโรงเรียนในแต่ละครั้งผู้นำและทีมงานจะจัดรายการคล้าย ๆ กับการเผยแผ่กลางแจ้ง และจบรายการโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนที่สนใจรับเชื่อ โดยการแจ้งความจำนงในบัตรตัดสินใจเพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามผลภายหลัง และถ้ามีผู้รับเชื่อก็จะแนะนำให้ไปร่วมกิจกรรมที่คริสตจักรด้วย

1.3.2.3 การจัดการเผยแผ่ในบ้านของสมาชิกหรือผู้สนใจ ผู้นำคริสเตียนจะตกลงกับเจ้าของบ้านโดยนัดแนะวัน เวลา ที่จะพบกัน โดยที่เจ้าของบ้านเป็นผู้เชิญเพื่อนและผู้สนใจมาร่วมประชุมในบ้าน ผู้นำคริสเตียนจะเป็นผู้พูด เป็นการบรรยาย หรืออธิบายเรื่องราวของพระเยซู โดยยกมาจากพระคัมภีร์ให้ผู้สนใจฟังและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามข้อสงสัย การเผยแผ่วิธีนี้เป็นการพูดคุยกันในกลุ่มย่อย ผู้นำจะต้องตอบคำถามโดยอธิบายข้อสงสัยของผู้ถามให้ชัดเจน ผู้นำจึงต้องได้รับการอบรมความรู้ในพระคัมภีร์และฝึกทักษะในการตอบคำถามเป็นอย่างดี การประชุมในบ้านจะจัดเป็นประจำทุกอาทิตย์ โดยผู้นำจะจัดเวลาการประชุมในแต่ละบ้านเป็นเวลาเดียว ตัวอย่างเช่น บ้านสมาชิก ก. ประชุมทุกวันอังคาร เวลา 19.30 - 21.00 น. บ้านสมาชิก ข. ประชุมทุกวันพฤหัสบดี เวลา 19.30 - 21.00 น. เป็นต้น ฉะนั้นผู้สนใจสามารถพูดคุยกับผู้นำได้บ่อยครั้ง ซึ่งไปสู่การรับเชื่อในพระเยซูได้

2. การบรรยาย

การบรรยาย เป็นวิธีการส่งเสริมศีลธรรมที่ส่งผลให้ผู้ฟังสามารถนำความรู้ที่ขึ้นไปปฏิบัติได้ คำว่า “บรรยาย” ราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายความหมายไว้ว่า “บรรยาย ก. ชี้แจงหรืออธิบายเรื่องให้ฟัง เป็นต้น เล่าเรื่อง”¹ สรุปได้ว่า การบรรยาย หมายถึงการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อชี้แจงให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้ หมายถึงการอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับคำสอนของพระเยซู ซึ่งนำมาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ สำหรับการบรรยายของผู้นำคริสเตียนนั้น ผลจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าผู้นำคริสเตียนได้บรรยายด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 การบรรยายที่จำแนกตามสถานที่ต่าง ๆ

การจำแนกตามสถานที่ต่าง ๆ จำแนกได้ดังต่อไปนี้

2.1.1 การบรรยายในคริสตจักร หรือโบสถ์ของคริสเตียนในวันอาทิตย์และวันอื่น ๆ ในสัปดาห์หนึ่ง ๆ ซึ่งผู้นำคริสเตียนและคณะกรรมการของคริสตจักรได้กำหนดขึ้นเพื่อให้สมาชิกของคริสตจักรและผู้สนใจได้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งจะเริ่มตั้งแต่เช้าในวันอาทิตย์ กิจกรรมที่คริสตจักรจัดขึ้นในวันอาทิตย์และวันอื่น ๆ มีดังต่อไปนี้

2.1.1.1 กิจกรรมการเรียนพระคัมภีร์ หรือเรียกว่า รวีวารศึกษา เป็นการเรียนพระคัมภีร์ในวันอาทิตย์ คริสตจักรในจังหวัดตรังได้จัดให้มีชั้นเรียนรวีวารศึกษา พระธรรมจิตต์แจ้ง² ผู้นำคริสเตียนคนหนึ่งในจังหวัดตรัง ได้กล่าวถึงการแบ่งชั้นเรียนรวีวารศึกษาในคริสตจักรตรังโดยสรุปได้ว่า การจัดชั้นเรียนรวีวารศึกษาจัดแบ่งตามอายุของผู้เรียนเป็นชั้นเรียนแบ่งได้ดังนี้

ชั้นเรียนสำหรับผู้ใหญ่ อายุ 25 ปีขึ้นไป

ชั้นเรียนสำหรับผู้เชื่อใหม่

ชั้นเรียนสำหรับชั้นอนุชน อายุ 20 - 25 ปี

ชั้นเรียนสำหรับเด็กโต อายุ 16 - 19 ปี

¹ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2525

หน้า 456.

²พระธรรม จิตต์แจ้ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 144 ถนนตรัง - ปะเหลียน หมู่ที่ 1 ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง. เมื่อวันที่

17 มกราคม พ.ศ. 2543.

ชั้นเรียนสำหรับเด็กกลาง อายุ 13 - 15 ปี

ชั้นเรียนสำหรับเด็กเล็ก อายุ 7 - 12 ปี

ชั้นเรียนสำหรับเด็กอนุบาล อายุ 3 - 6 ปี

ในแต่ละชั้นเรียนจะมีครูซึ่งเป็นผู้นำคริสเตียนซึ่งผ่านการศึกษาในการสอนหลักธรรมของพระเยซูเป็นผู้สอน การสอนครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายบ้าง แบบการอภิปรายบ้าง ตามข้อกำหนดในบทเรียนที่ใช้

สำหรับช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมวิชาการศึกษาในคริสตจักรจะแบ่งช่วงเวลาโดยย่อ ๆ

ดังนี้

08.30 - 9.00 น. ผู้เรียนรวีวารศึกษาเข้าร่วมประชุมในคริสตจักร

9.00 - 10.00 น. ผู้เรียนรวีวารศึกษาแยกย้ายเข้าเรียนตามชั้นเรียน และเริ่มการเรียนการสอน

หลังจากการเรียนรวีวารศึกษาแล้ว ผู้นำคริสเตียนก็จะเตรียมตัวเข้าประชุมนมัสการพระเจ้า ในการประชุมนมัสการมีการเทศนาซึ่งผู้นำคริสเตียนจะบรรยายเพื่ออธิบายหลักธรรมคำสอนของพระเยซูในพระคริสตธรรมคัมภีร์ให้แก่คริสเตียนซึ่งเป็นสมาชิกของคริสตจักร โดยใช้เวลาเทศนา หรือบรรยายประมาณ 35 - 40 นาที ในการอธิบายความของหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์นั้นผู้นำคริสเตียนซึ่งเป็นผู้เทศนาจะต้องเตรียมข้อมูลในการบรรยายโดยใช้เหตุใช้ผล และมีการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายหลักธรรมให้ผู้ฟังได้เข้าใจ โดยพูดให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ฟัง ด้วยเจตนาให้ผู้ฟังเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในหลักธรรมและสามารถนำเอาคำอธิบายจากคำเทศนาไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามได้ และทำให้คริสเตียนพัฒนาความเชื่อความศรัทธาในพระเจ้าเพิ่มขึ้น การประชุมนมัสการพระเจ้าจะเสร็จสิ้นประมาณเวลา 12.00 น ในช่วงบ่ายจะมีการประชุมของกลุ่มอนุชนคริสเตียน กลุ่มสตรีคริสเตียน กลุ่มบุรุษคริสเตียน ในการประชุมของทุก ๆ กลุ่ม ผู้นำคริสเตียนที่มีหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ก็จะจัดให้มีการบรรยายพระธรรมคำสอนของพระเยซูในกลุ่มย่อย ๆ อีก ดังนั้นการบรรยายเพื่ออธิบายหลักธรรมในพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นส่วนสำคัญที่ผู้นำคริสเตียนได้ใช้ตลอด วันอาทิตย์เป็นการอบรมคริสเตียนทุกเพศทุกวัยให้พัฒนาความรู้ความเข้าใจแนวการปฏิบัติตนสำหรับตัวผู้นำคริสเตียนและสมาชิกของคริสเตียน รวมไปถึงผู้สนใจในเรื่องราวของพระเยซูด้วย

นอกจากการบรรยายในวันอาทิตย์แล้ว ผู้นำคริสเตียนได้ใช้บรรยายในการประชุมพิเศษที่คริสตจักรได้จัดขึ้น เช่น การประชุมอธิษฐานทุกคืนวันพุธ วันพฤหัสบดี หรือคืนวันศุกร์ เวลาประมาณ 19.30 - 21.00 น. จัดในคริสตจักร

2.1.2 การบรรยายในห้องประชุม หรือห้องเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ในเขต จังหวัดต่าง เพื่อบรรยายเรื่องราวของความเป็นมาของคริสต์ศาสนา ซึ่งผู้นำคริสเตียนขออนุญาต เข้าไปบรรยายในโอกาสพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือบางครั้งบุคลากรในโรงเรียนอาจจะเชิญให้ผู้นำ คริสเตียนไปบรรยายให้นักเรียนฟัง หัวข้อที่จะบรรยายก็ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของผู้จัดการบรรยาย ในแต่ละครั้ง

2.1.3 การบรรยายในบ้านของคริสเตียน ซึ่งผู้นำคริสเตียนจัดให้มีการศึกษา พระคัมภีร์ในกลุ่มย่อย ๆ เพื่อให้โอกาสกับสมาชิกที่มีบ้านในละแวกเดียวกันมารวมกลุ่มประชุม หนุนใจกัน ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเรื่องราวของพระเยซูซึ่งอยู่ใกล้ ๆ บ้านของคริสเตียนมา ร่วมประชุมกับคริสเตียน การบรรยายเป็นการอธิบายหลักธรรมของพระเยซู บางครั้งเป็นการ ตอบข้อสงสัยของผู้สนใจ หรือผู้ที่ไม่เข้าใจหลักธรรมของพระเยซู เป็นการตอบคำถามแบบตัวต่อ ตัว ซึ่งบางคำถามต้องใช้เวลามากพอสมควรในการอธิบายให้เข้าใจ ผู้นำคริสเตียนจึงต้องม ีความรู้ในหลักธรรมคริสต์ศาสนาพอสมควร

นอกจากสถานที่ต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้นำคริสเตียนอาจจะได้รับเชิญไปบรรยายใน สถานที่ต่าง ๆ แล้วแต่หน่วยงานของคริสเตียน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งของรัฐและของเอกชนจัด ขึ้น บางครั้งผู้นำคริสเตียนได้รับเชิญให้ไปบรรยายร่วมกับวิทยากรจากศาสนาต่าง ๆ เพื่อสร้าง ความเข้าใจอันดีให้ประชาชนที่นับถือศาสนาต่างกันในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งมีผู้นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาอื่น ๆ เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นำของแต่ละศาสนา เพื่อส่งเสริมจริยธรรม การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสงบสุขของคนในชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคนในสังคมอีกทางหนึ่งด้วย

2.2 การบรรยายที่จำแนกตามรูปแบบของการบรรยาย

การบรรยายในแต่ละครั้งในแต่ละสถานที่ต้องให้รูปแบบในการบรรยายที่แตกต่างกันไป ซึ่งจำแนกรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.2.1 การบรรยายแบบพิธีการ การบรรยายแบบพิธีการเป็นการบรรยายของ ผู้นำคริสเตียนที่บรรยายในการประชุมนมัสการช่วงเช้าวันอาทิตย์ โดยใช้เวลาประมาณ 30 - 45 นาที ลักษณะการบรรยายจะมีการเตรียมการบรรยายตามรูปแบบการเทศนา หรือการพูด โดย เตรียมโครงร่างคำเทศนา ซึ่งมีการกำหนดโครงร่างโดยย่อดังนี้

- ชื่อเรื่อง
- ข้อพระคัมภีร์เกี่ยวกับชื่อเรื่อง
- คำจำกัดความของชื่อเรื่อง
- คำอธิบาย ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา, ข้อพระคัมภีร์สนับสนุน ตัวอย่าง

คำอรรถาธิบาย ชื่อเรื่อง

- รูป

ตัวอย่างโครงร่างคำเทศนาที่ผู้นำคริสเตียนใช้ประกอบการบรรยายในการประชุม
นมัสการในวันอาทิตย์

ตัวอย่างโครงร่างคำเทศนา โดย ธวัช เย็นใจ

เรื่อง "ขอทรงเพิ่มความเชื่อ"

ข้อพระคัมภีร์ ลูกา บท 17 ข้อ 5 - 6 ฝ่ายอัครทูตทูลพระองค์ว่า "ขอพระองค์โปรดให้ความเชื่อของพวกข้าพเจ้ามากยิ่งขึ้น พระองค์จึงตรัสว่า "ถ้าพวกท่านมีความเชื่อเท่าเมล็ดพืชเมล็ดหนึ่ง ท่านก็จะสั่งต้นไม้ให้ขึ้นได้ว่า จงถอนขึ้นออกไปปักในทะเล และมันจะพึงท่าน

(1) คำนำ

พวกสาวกจึงทูลพระเยซูว่า "ขอโปรดให้ความเชื่อของพวกข้าพเจ้ามากยิ่งขึ้น" สำหรับคนของพระเจ้าความเชื่อเป็นสิ่ง "จำเป็น" และ "ต้องมี" นี่เป็นสิ่งสำคัญมาก พระเจ้าจะอวยพระพรไม่ได้เลย ถ้าเราไม่มีความเชื่อ (ฮบ 11 : 6) และความเชื่อนี้จะอยู่กับคริสเตียนตลอดไปนิรันดร์ (1 คร. 13 : 13)

ในพระคัมภีร์เราพบว่า มีความเชื่อมาก มีความเชื่อน้อย บางคนขาดความเชื่อ หรือความเชื่ออ่อน เชื่อแบบไม่มีหลัก ความเชื่อที่ตายแล้ว มั่งมีในความเชื่อ ความเชื่อมั่นคง และความเชื่อประเสริฐ

(2) ความเชื่อคืออะไร

ในภาษากรีกใช้คำว่า PISTIS มีความหมายหลายประการ

1) การไว้วางใจ เชื่อใจและไม่สงสัยเลย

2) การให้เครดิต เช่นยป ตัวอย่าง ธนาคารควรจะปล่อยเงินกู้ที่คนที่ไม่ไว้วางใจเท่านั้น

คำถาม : คุณให้เครดิตแก่พระเจ้ามากแค่ไหน ?

3) ในภาษาฮีบรู ความเชื่อคือ การยึดไว้อย่างมั่นคง ทำให้ไว้นั่น ไม่ยอมปล่อย หรือเลิกราแบบง่ายตาย

ดังนั้นสรุปแล้วความเชื่อคือ "การทำตาม" พระคัมภีร์สอนอะไร พระเจ้าตรัสอย่างไรให้เราทำตามอย่างนั้น ความเชื่อที่แท้จริงย่อมมีการปฏิบัติตาม

เพลงแห่งชีวิตคริสเตียน บทที่ 147 ชื่อ "เชื่อและฟังคำ" (Trust and Obey)

(3) ขนาดความเชื่อ (ลูกา 17 : 5)

มีคำถามว่า ความเชื่อขนาดไหนพระเจ้าจึงจะพอพระทัย ?

พระเยซูไม่ได้ตรัสว่า ถ้าท่านมีความเชื่อเท่าภูเขาเขาก็สั่งต้นไม้ให้ไปปักในทะเลได้ แต่ตรัสว่า "ถ้ามีความเชื่อเท่าเมล็ดพืช (mustard seed) พระคัมภีร์บันทึกเรื่องราวแบบนี้ไว้สองแห่ง คือ

1) มธ. 17 : 20 ลากขี้ผึ้งออกจากเด็กไม่ได้ พระเยซูตรัสกับสาวก "เพราะท่านมีความเชื่อน้อย ถ้ามีความเชื่อเท่าเมล็ดพืชจะสั่งเขาให้เลื่อนไป" และตรัสอีกว่า "ถ้าท่านมีความเชื่อ สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ท่านทำไม่ได้จะไม่มีเลย"

2) มก 9 : 23 มีพยายามจะฆ่าเด็กโดยให้ตกลงไปในไฟ พ่อของเด็กมาทูลขอให้พระเยซูช่วยพระองค์ตรัสว่า "ใครเชื่อก็ทำได้ทุกอย่าง" บิดาของเด็กจึงว่า "ข้าพเจ้าเชื่อว่าข้าพเจ้ายังขาดความเชื่ออยู่นั้น ขอโปรดให้เชื่อด้วยเถิด"

ข้อคิด ท่านมีความรู้สึกเหมือนบิดาคนนี้ไหมที่มีความเชื่อน้อย หรือขาดความเชื่อ จงอธิษฐานต่อพระเจ้าเดี๋ยวนี้เลย

(4) ฤทธิ์อำนาจของความเชื่อ

จากการศึกษาพระคัมภีร์เราพบว่า

- ความเชื่อทำให้สัมพันธ์สนิทกับพระเจ้า
- ความเชื่อทำให้มีชัยชนะ
- ความเชื่อทำให้เกิดใจกล้า
- ความเชื่อทำให้หายโรค
- ความเชื่อทำให้พ้นความกลัว
- ความเชื่อทำให้ประสบความสำเร็จ
- ความเชื่อทำให้ถวาย
- ความเชื่อทำให้อนาคตรุ่งเรือง

- ความเชื่อทำให้ครอบครัวเป็นสุข
- ความเชื่อทำให้ชนะมารชาตานและโลก (เยน 5 : 4)
- ความเชื่อทำให้ปรนนิบัติรับใช้พระเจ้า
- ความเชื่อทำให้เห็นความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า (เยน 11 : 40)

(5) สรุป

พระเจ้าไม่พอพระทัยความเชื่อแบบอดีตและอนาคต แต่ทรงต้องการเป็นความเชื่อของคริสเตียนในปัจจุบัน

วันนี้ถ้าท่านขาดความเชื่อ หรือความเชื่อน้อย ท่านสามารถอธิษฐานทูลขอการเพิ่มเติมความเชื่อได้ทันที¹

2.2.2 การบรรยายที่ไม่เป็นรูปแบบพิธีการ การบรรยายที่ไม่เป็นรูปแบบพิธีการ เป็นการบรรยายที่ผู้นำคริสเตียนใช้ในการสนทนาตอบคำถามของคริสเตียนและผู้ที่ไม่สนใจมีคำถามข้อสงสัยในหลักธรรมจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ การบรรยายในลักษณะนี้ส่วนใหญ่ใช้ในห้องเรียนของนักเรียน ในบ้านเรือนของสมาชิก ไม่มีรูปแบบของพิธีการในการประชุมอย่างในคริสตจักร แต่เป็นการประชุมพูดคุยเรื่องหลักธรรมในกลุ่มเล็ก ๆ เช่น กลุ่มผู้เชื่อใหม่ กลุ่มสตรีคริสเตียน กลุ่มอนุชนคริสเตียน เป็นต้น บางครั้งอาจจะใช้บรรยายเป็นรายบุคคลในลักษณะพูดคุยกันตัวต่อตัว ลักษณะการบรรยายก็ไม่ต้องเตรียมโครงร่างในการพูดเต็มรูปแบบ อาจจะให้พระคัมภีร์อ้างอิงบ้างตามเนื้อหาที่สนทนากัน หรือประชุมกัน ระยะเวลาที่บรรยายหรือพูดคุยก็ไม่แน่นอนแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม การบรรยายในลักษณะนี้ใช้บ่อยมากในการออกไปเยี่ยมเยียนสมาชิก การออกไปเผยแผ่พระกิตติคุณตามชุมชนต่าง ๆ เพราะมีการซักถามจากผู้สนใจทั่วไป

ดังนั้นการบรรยายของผู้นำคริสเตียนเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการส่งเสริมศีลธรรมคริสเตียน เพราะต้องใช้ควบคู่กับการสั่งสอน พูดคุยทำความเข้าใจกับคริสเตียนและคนทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของคนในสังคมเกี่ยวกับความเชื่อ การปฏิบัติตนของคริสเตียนเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนต่าง ๆ นับว่าการบรรยายของผู้นำคริสเตียนจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะการบรรยายมากยิ่งขึ้นไปด้วย

¹ ธีรวิทย์ เบ็นใจ, “โครงร่างคำเทศนา” พระคริสตธรรมประทีป 47 (250) 38 - 39

3. การจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับสมาชิกของชุมชนเพื่อเข้าใจการเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่า “กิจกรรม” ไว้ว่า กิจกรรม น. การที่ผู้เรียนปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้¹ สรุปได้ว่า กิจกรรม หมายถึงการกระทำในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเหมาะแก่การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้

ผลจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังได้จัดให้มีขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ตามสภาพของคริสเตียนแต่ละแห่ง ซึ่งพอจะจำแนกได้ดังต่อไปนี้

3.1 การจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์

การจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์เป็นการจัดกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนพระคัมภีร์ในชั้นเรียน (รวีวารศึกษา) และการประชุมนมัสการพระเจ้าในช่วงเช้า ส่วนในช่วงบ่ายมีกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ในคริสตจักร ซึ่งแบ่งตามลักษณะของกลุ่มคนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กิจกรรมของกลุ่มผู้ใหญ่ในคริสตจักร และกิจกรรมของกลุ่มอนุชนในคริสตจักร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 กิจกรรมของกลุ่มผู้ใหญ่ในคริสตจักร

กิจกรรมของกลุ่มผู้ใหญ่ในคริสตจักร เป็นการแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามเพศ ได้แก่ กิจกรรมของกลุ่มสตรีคริสเตียน และกิจกรรมของกลุ่มบุรุษคริสเตียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1.1 กิจกรรมของกลุ่มสตรีคริสเตียน กลุ่มสตรีคริสเตียนเป็นการรวมกลุ่มของสตรีที่มีครอบครัวแล้ว เพื่อการเรียนรู้พระคัมภีร์ นมัสการพระเจ้า และจัดกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมที่กลุ่มสตรีทำร่วมกัน เช่น การสนทนาแลกเปลี่ยนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักธรรม การครองเรือน การอาชีพต่าง ๆ การเยี่ยมเยียนสตรีผู้สูงอายุและผู้ป่วย การลงเคราะห์แก่ผู้ยากไร้และครอบครัวที่ยากจน หรือมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นคริสเตียนและไม่ใช่เป็นคริสเตียน เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเป็นการร่วมทุกข์ร่วมสุขในกลุ่ม รู้จักการแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน อธิษฐานเผื่อกันและกัน เป็นขอบของคณะกรรมการของแต่ละคริสตจักร

¹ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525-2526 หน้า 97

การแสดงการปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซูคริสต์ การจัดกิจกรรมของกลุ่มสตรีคริสเตียนทำให้สตรีคริสเตียนมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลยิ่งขึ้น มีโอกาสได้ประชุมพบปะกับสตรีคริสเตียนจากคริสตจักรอื่น ๆ ในจังหวัดตรังและจากคริสตจักรต่างจังหวัดมีโอกาสเข้าร่วมประชุมระดับประเทศกับสตรีอื่น ๆ ด้วย ผู้นำสตรีคริสเตียนเป็นสตรีที่มีตำแหน่งเป็นประธานสตรีคริสเตียนของคริสตจักรต่าง ๆ หรือมีตำแหน่งอื่น ๆ ในคณะกรรมการของกลุ่มสตรี กลุ่มสตรีคริสเตียนอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการของแต่ละคริสตจักร

3.1.1.2 กิจกรรมของกลุ่มบุรุษคริสเตียน กลุ่มบุรุษคริสเตียนเป็นการรวมกลุ่มของผู้ชายที่มีครอบครัวแล้ว กลุ่มนี้รวมตัวเพื่อคอยช่วยเหลืองานด้านต่าง ๆ ของคริสตจักร ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้เฒ่าของคริสตจักร โดยช่วยดูแลอาคารสถานที่ของคริสตจักร ควบคุมดูแลระบบแสงเสียงของคริสตจักร ช่วยจัดการเรื่องงานที่จัดในคริสตจักร หรือที่บ้านของสมาชิก เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานศพ เป็นต้น สมาชิกในกลุ่มบางคนทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยของผู้เฒ่าคริสตจักรในการออกไปเยี่ยมเยียนสมาชิกที่เจ็บป่วยและสมาชิกที่ไม่สามารถมาร่วมประชุมนมัสการในวันอาทิตย์ได้ กิจกรรมที่กลุ่มบุรุษคริสเตียนทำร่วมกันเป็นการร่วมศึกษาพระคัมภีร์ อธิษฐานเผื่องานของคริสตจักรและเพื่อเพื่อนสมาชิกในคริสตจักร ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรักซึ่งกันและกัน การห่วงอาทรต่อกันและกัน อันเป็นหัวใจในการปฏิบัติตนตามคำสอนของพระเยซู

3.1.1.3 กิจกรรมของกลุ่มอนุชนคริสเตียนเป็นการรวมตัวของอนุชนที่มีอายุตั้งแต่ 12 - 25 ปี กลุ่มอนุชนรวมกลุ่มกันประชุมนมัสการพระเจ้าในระหว่างอนุชน กิจกรรมหลักมีการร้องเพลง เขียนพระคัมภีร์ อธิษฐานร่วมกัน มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่นและศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยใช้พระคริสต์ธรรมคัมภีร์ หลังจากการประชุมนมัสการเรียนพระคัมภีร์แล้วอนุชนจะร่วมกันซ้อมเพลงในกลุ่มนักร้องประสานเสียงของคริสตจักรเพื่อร้องเพลงในพิธีการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในคริสตจักร เพลงที่ใช้ร้องจะเป็นเพลงเกี่ยวกับการนมัสการสรรเสริญพระเจ้า ทั้งเพลงไทยและแปลมาจากภาษาอังกฤษ อนุชนต้องซ้อมการร้องเพลงทุกอาทิตย์ ๆ ละ 1 - 2 ชั่วโมง เป็นการสร้างความสามัคคี ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สร้างความอดทนและการช่วยเหลือกันและกันในกลุ่มของอนุชน หลังจากการซ้อมเพลงประสานเสียงแล้วจะมีการแยกกลุ่มเพื่อการพบปะกับอนุชนในอายุใกล้เคียงกัน เพศเดียวกัน กลุ่มผู้ทำงานแล้ว กลุ่มเพื่อนเรียน การแยกกลุ่มเป็นการพูดคุยแบ่งปันประสบการณ์ของสมาชิกในกลุ่ม หากอนุชนบางคนมีปัญหา ก็จะบอกให้กลุ่มช่วยกันอธิษฐานขอให้พระเจ้าช่วยซึ่งเป็นความ

เชื้อสรีรธาของคริสเตียนที่ว่าเมื่อเราต้องการอะไรจากพระเจ้าขอให้เราอธิษฐานขอจากพระองค์ การจัดกิจกรรมต่างของกลุ่มอนุชนเป็นการสร้างคุณธรรมที่ถูกต้องเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องต่อไป

3.2 การจัดกิจกรรมในวันอื่น

กิจกรรมที่จัดขึ้นในวันอื่น ๆ มี 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประจำ กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประเพณีรอบปี และกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประเพณีรอบชีวิต กิจกรรมดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 การประชุมอธิษฐานในวันพุธ วันพฤหัสบดี หรือวันศุกร์ ตอนกลางคืน ซึ่งเริ่มเวลา 19.30 - 21.00 น. กิจกรรมประกอบด้วยการเล่นเพลงสรรเสริญพระเจ้า การศึกษา พระคัมภีร์ และการอธิษฐานเผื่อประเทศชาติ พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ คณะรัฐบาลผู้บริหารประเทศ ประชาชนชาวไทย เพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียง พี่น้องคริสเตียนด้วยกัน เป็นการอธิษฐานขอบพระคุณพระเจ้าที่พระองค์ทรงคุ้มครอง และอธิษฐานทูลขอการช่วยเหลือจากพระเจ้า เมื่อมีปัญหาทั้งด้านร่างกายสุขภาพ ด้านจิตใจและด้านจิตวิญญาณ เป็นกิจกรรมที่คริสเตียนถือว่าเป็นหัวใจในการได้เข้าเฝ้าพระเจ้าและทูลขอสิ่งที่ต้องการต่าง ๆ จากพระเจ้าเพื่อการดำเนินชีวิตของคริสเตียนจะถูกต้องตามน้ำพระทัยพระเจ้าและตามกฎหมายของบ้านเมือง ซึ่งนำความสุขมาสู่ตนเองและสังคมไทยด้วย

3.2.2 กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประเพณีรอบปี เป็นกิจกรรมที่คริสตจักรต่าง ๆ ได้จัดขึ้นเป็นประจำในประเพณีของคริสเตียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมวันอีสเตอร์ กิจกรรมการรับเจี๊ยกกลางปี กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันคริสตมาส และกิจกรรมวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.2.1 กิจกรรมวันอีสเตอร์ กิจกรรมวันอีสเตอร์เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงการเป็นขึ้นมาจากความตายของพระเยซู ทวีศักดิ์ ญาณประทีป ได้ให้ความหมายของคำว่า "อีสเตอร์" ไว้ว่า อีสเตอร์นั้น พิธีฉลองการเสด็จขึ้นจากหลุมศพของพระเยซูตรงกับหลังวันที่ 21 มีนาคมของทุกปี (O.Easter)¹ วิทย์ เทียงบุญธรรม ได้ให้ความหมายของคำว่า Easter

¹ ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. 2530.

ไว้ว่า Easter n. a Christian festival - Easter Sunday, a Sunday in March or April. Celebrating the resurrection of Jesus, held on a Sunday in Spring (เทศกาลอีสเตอร์ของคริสต์ศาสนา เป็นวันระลึกถึงการคืนชีพของพระเยซูตรงกับวันอาทิตย์แรกหลังวันเพ็ญภายหลังวันที่ 21 มีนาคมทุกปีวันดังกล่าว)¹ สรุปได้ว่า กิจกรรมวันอีสเตอร์ เป็นกิจกรรมที่คริสเตียนมาประชุมนมัสการพระเจ้าเพื่อระลึกถึงการคืนพระชนม์ของพระเยซูคริสต์หลังจากที่พระองค์ถูกพิพากษาประหารชีวิตโดยการตรึงบนไม้กางเขนตามกฎหมายของชาวยิว เมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนในตอนเย็นวันศุกร์ เจ้าหน้าที่ของทางการได้นำพระศพของพระองค์ลงจากไม้กางเขนนำไปฝังในอุโมงค์ ในตอนเช้าวันอาทิตย์พระเยซูทรงเป็นขึ้นมาจากความตายเสด็จไปพบกับสาวกของพระองค์และอยู่กับเหล่าสาวกของพระองค์ถึง 40 วันก่อนเสด็จขึ้นสู่สวรรค์ ถูกรับเหตุการณ์การสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน การเป็นขึ้นมาจากความตายของพระเยซูได้ถูกบันทึกไว้ในหนังสือพระคริสตธรรมคัมภีร์ถึง 4 ครั้ง คือ ในพระธรรมมัทธิว บทที่ 26 ข้อ 47 ถึงบทที่ 28 ข้อที่ 20 ในพระธรรมมาระโก บทที่ 14 ข้อ 43 ถึงบทที่ 16 ข้อที่ 20 พระธรรมลูกา บทที่ 22 ข้อที่ 47 ถึงบทที่ 24 ข้อที่ 53 และในพระธรรมยอห์น บทที่ 18 ข้อที่ 1 ถึงบทที่ 20 ข้อที่ 31 ในวันอีสเตอร์ทุก ๆ ปี คริสเตียนจะรวมตัวกันประชุมกัน บางคริสตจักรที่สะดวกจะจัดในสุสานคริสเตียน แต่บางคริสตจักรไม่สะดวกจะจัดในสุสานก็จัดในโบสถ์ การประชุมก็มีระเบียบการคล้ายการประชุมในตอนเช้าวันอาทิตย์ แต่อาจจะมีรายการพิเศษเพิ่มเติม เช่น มีเพลงพิเศษของคณะนักร้องที่เกี่ยวกับการเป็นขึ้นมาจากตายของพระเยซู มีละครสั้น เป็นต้น การจัดกิจกรรมวันอีสเตอร์ขึ้นในตอนเช้าตรู่วันอาทิตย์นอกจากการร่วมกันนมัสการพระเจ้า ร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า ฟังผู้นำคริสตจักรบรรยายธรรมเกี่ยวกับการเป็นขึ้นมาจากความตายของพระเยซูแล้ว หลังจากพิธีกรรมทางศาสนาแล้วผู้นำคริสเตียนจะเชิญชวนให้คริสเตียนทุกคนได้นำช่อดอกไม้ที่ได้จัดเตรียมมาไปวางบนหลุมศพของพ่อ แม่ หรือญาติของคริสเตียนแต่ละคน เป็นการนำลูกหลานที่มีชีวิตอยู่ไปเยี่ยมหลุมศพของญาติผู้ใหญ่ แต่สำหรับคริสเตียนจะไม่มีการนำเครื่องเซ่นไปไหว้หลุมศพเพราะคริสเตียนเชื่อว่าวิญญาณของผู้ตายที่เป็นคริสเตียนได้อยู่ในสวรรค์แล้ว เป็นกายวิญญาณที่ไม่ต้องการอาหารแบบที่กายที่เป็นอยู่ในโลกนี้ต้องการ ฉะนั้นก่อนวันอีสเตอร์ครอบครัวคริสเตียนก็จะนัดแนะ

กันมาทำความสะอาดบริเวณหลุมศพอาจจะมากจนหนำๆ หรือขุดถนนแทนที่ก่อคลุมหลุมศพ หลังจากการประชุมที่สุสานในตอนเช้าตรู่แล้วคริสเตียนแต่ละคนก็กลับบ้านเพื่อเตรียมตัวมาประชุมนมัสการพระเจ้าและทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติเป็นประจำทุกวันอาทิตย์ต่อไป ดังนั้น กิจกรรมในวันอีสเตอร์จึงเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรักสามัคคีในหมู่ชาวคริสเตียนอีกกิจกรรมหนึ่ง

3.2.2.2 กิจกรรมการรื่นเริงกลางปี กิจกรรมการรื่นเริงกลางปีเป็นการจัดขึ้นเพื่อร่วมแสดงความยินดีแก่เด็กที่มาเรียนพระคัมภีร์ในทุกตอนเช้าวันอาทิตย์และได้ผ่านการสอบเพื่อประเมินผลการเรียนพระคัมภีร์ที่เรียนมาแล้วตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนของทุกปี มี 2 - 3 คริสเตียนในจังหวัดตั้งที่ได้จัดกิจกรรมนี้ ลักษณะของกิจกรรมก็จะจัดให้มีการสอบในแต่ละชั้นเรียนประมาณต้นเดือนมิถุนายนวิชาที่สอบก็มี 2 วิชา คือ วิชาที่เป็นกาเขียนตอบ และวิชาท่องข้อพระคัมภีร์ เนื้อหาวิชาเป็นเนื้อหาที่ครูได้สอนทุกวันอาทิตย์ เป็นการประเมินทั้งความเข้าใจและการท่องจำ ครูจะตรวจข้อสอบและจัดลำดับคะแนนเพื่อเตรียมของรางวัลต่อไป ในวันรื่นเริงกลางปีก็จะมีการเล่นเกมส์ การรับประทานอาหาร และการแจกรางวัล รางวัลที่จะให้จะมี 3 ระดับคือ รางวัลที่ 1 รางวัลที่ 2 และรางวัลที่ 3 โดยมีผู้อาวุโสในคริสตจักรจะเป็นผู้มอบรางวัลแก่นักเรียนที่สอบได้ กิจกรรมการรื่นเริงกลางปีนี้จัดขึ้นเพื่อประเมินการเรียนพระคัมภีร์ของคริสเตียนและเป็นการพบปะสังสรรค์ของผู้ปกครองนักเรียนด้วย

3.2.2.3 กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันแม่จัดขึ้นในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์หลังหรือก่อนวันที่ 12 สิงหาคมของทุกปี เป็นการจัดประชุมนมัสการพระเจ้าเพื่อระลึกถึงพระคุณแม่ ให้แม่และลูกมีโอกาสนมัสการพระเจ้าและศึกษาพระคัมภีร์ร่วมกัน ลูกได้ทำกิจกรรมร่วมกับแม่ เป็นการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก หลังจากการทำกิจกรรมแล้วก็มีสังสรรค์และรับประทานอาหารร่วมกัน

3.2.2.4 กิจกรรมวันคริสตมาส กิจกรรมวันคริสตมาสเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองวันลมภพของพระเยซูที่เสด็จลงมาประสูติเป็นมนุษย์ ซึ่งตรงกับวันที่ 25 ธันวาคมของทุกปี คริสตจักรในจังหวัดจะจัดงานวันคริสตมาสไม่ตรงกัน แต่จะจัดในระหว่างเดือนธันวาคมเพื่อให้คริสเตียนในแต่ละคริสเตียนได้ไปร่วมงานคริสตมาสของคริสตจักรอื่น ๆ เป็นการสร้างความสัมพันธ์คุ้นเคยให้แก่คริสเตียนทุกคนในจังหวัดตั้ง ผู้นำคริสเตียนในแต่ละคริสตจักรจะเป็นผู้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในงานตามความสามารถของคริสเตียนในคริสตจักรตามกำลังทรัพย์และ

โอกาสที่เหมาะสมซึ่งจะจัดให้มีการประชุมมัสการพระเจ้าในคริสตจักรเพื่อขอบคุณพระเจ้าและบอกความหมายของการจัดงานคริสต์มาสที่แท้จริงคือการเฉลิมฉลองต้อนรับพระเยซูที่ลงมารับสภาพเป็นมนุษย์เพื่อไถ่บาปมนุษย์ด้วยการถูกตรึงตายบนไม้กางเขนและเป็นขึ้นมาจากความตาย เพราะที่เป็นเป้าหมายของพระเจ้าที่ส่งพระเยซูมาในโลกนี้ หลังจากการประชุมมัสการพระเจ้าแล้วจะมีกิจกรรมสันตนาการ มีการรับประทานอาหาร ร่วมแลกเปลี่ยนของขวัญ มอบของขวัญให้กับผู้ที่เคารพนับถือ ในภาคกลางวันอาจจะมีการแจกของขวัญสำหรับผู้เรียนพระคัมภีร์ในทุกตอนเช้าวันอาทิตย์ที่ผ่านการทดสอบประเมินผลการเรียนรู้ การจัดสอบจะทำลักษณะเดียวกันกับตอนกลางปี โดยจะสอบประมาณต้นเดือนธันวาคม หลังจากนั้นจะมีการแสดงละครเกี่ยวกับวันคริสต์มาส การแสดงของนักเรียนวิจิตรศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ โดยแสดงบนเวทีที่มีการแสดงดนตรีของอนุชนคริสเตียน ซึ่งจะเชิญชวนเพื่อนบ้านมาร่วมในการเฉลิมฉลองครั้งนี้ด้วย กิจกรรมที่มีในช่วงเทศกาลคริสต์มาสอีกกิจกรรมหนึ่ง คือ การออกไปร้องเพลงอวยพรตามบ้านของข้าราชการผู้ใหญ่ในจังหวัด หรือในท้องถิ่นนั้น ๆ บ้านของสมาชิกคริสตจักร โดยที่มีคณะนักร้องซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มสตรีคริสเตียน กลุ่มบุรุษคริสเตียนและกลุ่มอนุชนคริสเตียนรวมตัวกันฝึกซ้อมร้องเพลงอวยพรในวันคริสต์มาส ซึ่งจะฝึกซ้อมก่อนวันคริสต์มาสถึง 2 - 3 เดือน เป็นการร้องประสานเสียง เพลงที่ใช้ร้องอวยพรก็เป็นเพลงคริสต์มาสที่มีการเปิดทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ซึ่งเป็นเพลงภาษาไทย บางเพลงก็แปลมาจากภาษาอังกฤษ เช่น เพลง Joy to the World ชื่อภาษาไทยว่า พระทรงบังเกิด โลกจงยินดี เพลง Silent Night Holy Night ชื่อภาษาไทยว่า บามราตรี ศิริहरษา เพลง We wish you a Merry Christmas ชื่อภาษาไทยว่า ขอให้ประสบสุขวันคริสต์มาส เป็นต้น การออกไปร้องเพลงอวยพรในวันคริสต์มาส ผู้นำคริสตจักรจะต้องทำจดหมายแจ้งไปยังบ้านของข้าราชการผู้ใหญ่ในจังหวัดและบ้านของสมาชิกของคริสตจักรก่อนว่า จะไปร้องเพลงอวยพรที่บ้านของเขาในคืนวันอะไร เวลาประมาณเท่าไร เพื่อเจ้าของบ้านจะได้คอยต้อนรับคณะนักร้อง โดยปกติเจ้าของบ้านแต่ละบ้านจะเปิดประตูต้อนรับและมีของขวัญให้กับคณะนักร้อง บางบ้านก็จัดเลี้ยงขนมหวาน ข้าวต้ม ขนมจีน หรืออาหารว่างอื่น ๆ แล้วแต่จะเหมาะสม คงจะเป็นตามนิสัยของคนไทยที่ว่า “การร้องเพลงอวยพรในวันคริสต์มาสนิยมไปร้องเพลงตอนกลางคืน คณะนักร้องเพลงคริสต์จักรจะแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ยืนเข้าแถวหน้าบ้านของผู้ที่จะไปร้องเพลงอวยพร อาจมีเครื่องดนตรีเล่นคลอไปกับเสียงเพลง เช่น กีตาร์ หีบเสียง เป็นต้น บางคริสต์มาสก็มีคณะนักร้องคณะเดียว ใช้เวลาในการร้องเพลงอวยพรเพียงคืนเดียว เนื่องจากจำนวนบ้านของสมาชิกมีไม่มากนัก แต่ในกรณีของคริสตจักรใหญ่ ซึ่งหมายถึง

คริสต์จักรตรัง มีจำนวนบ้านของสมาชิกคริสเตียนรวมทั้งบ้านของข้าราชการผู้ใหญ่ในอำเภอเมือง ตรังแล้วประมาณ 200 - 250 หลัง จึงมีการจัดแบ่งคณะนักร้องออกเป็น 3 - 4 คณะ แบ่งสายกัน ตามความเหมาะสมซึ่งเป็นกลุ่มบ้านที่อยู่ใกล้ ๆ ในบริเวณไม่ห่างกันนัก ใช้เวลาตั้งแต่ 20.00 - 5.00 น. ของเช้าวันใหม่ ในแต่ละคืนใช้เวลาประมาณ 2 คืนก่อนวันคริสต์มาส บ้านของ ข้าราชการผู้ใหญ่ในจังหวัดตรังที่คณะนักร้องไปร้องเพลงอวยพรในวันคริสต์มาสเป็นประจำทุกปี เช่น บ้านท่านนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย บ้านท่านผู้ว่าราชการ และท่านรองผู้ว่า- ราชการจังหวัด บ้านท่านนายอำเภอ บ้านท่านนายกเทศมนตรี บ้านหัวหน้าส่วนราชการอื่น ๆ เป็นต้น ท่านผู้ใหญ่ในส่วนราชการต่าง ๆ มีความยินดีและชื่นชมในกิจกรรมการร้องเพลงอวยพร ในวันคริสต์มาสมาก เพราะเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนคริสเตียนมีความสามัคคี ความอดทน รู้จักนำสิ่งดีมาให้กับผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีการจัดงานวันคริสต์มาสในโรงเรียนตรังคริสเตียนศึกษา โรงเรียนบูรณะรำลึก และโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดตรัง ที่จัดให้มีกิจกรรมวันคริสต์มาสซึ่งจัดโดย หมวกภาษาอังกฤษของโรงเรียน บางโรงเรียนได้เชิญผู้นำคริสเตียนไปบรรยายเกี่ยวกับความหมาย ของวันคริสต์มาสเพื่อให้นักเรียนได้ฟังเป็นการสร้างความเข้าใจในความหมายที่ถูกต้องของ วันคริสต์มาส สรุปได้ว่ากิจกรรมในวันคริสต์มาสทุกกิจกรรมเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกคริสเตียน และผู้สนใจทั่วไปได้เข้าใจความหมายของวันคริสต์มาสที่แท้จริงและเป็นการส่งเสริมความ สามัคคี ความเชื่อศรัทธา การทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในคริสต์จักรซึ่งมีอายุที่แตกต่างกัน แต่สามารถดำเนินงานได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

3.2.2.5 กิจกรรมวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ กิจกรรมวันส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่เป็นกิจกรรมที่คริสเตียนมาร่วมกันประชุมนมัสการพระเจ้าเพื่อขอบคุณพระเจ้า สำหรับการพิทักษ์รักษาและการช่วยเหลือจากพระเจ้าตลอดปีที่ผ่านมา และร่วมกันต้อนรับวันใหม่ ในปีใหม่ กิจกรรมนี้จะจัดในคืนวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ตั้งแต่ 19.00 - 23.00 น. และ 23.00 - 00.30 น. ของวันที่ 1 มกราคมปีถัดไป สำหรับกิจกรรมในช่วงแรก เป็นกิจกรรมสันทนาการ มีการเล่นเกม การทนายปัญหาจากพระคัมภีร์ การจับฉลากเพื่อแลก- เปลี่ยนของขวัญ การร้องเพลง รับประทานของว่าง ผู้มาร่วมกิจกรรมในช่วงนี้ส่วนใหญ่จะเป็น อนุชนและผู้ใหญ่บางคนในคริสต์จักร มีคณะกรรมการจัดงานเป็นผู้จัดรายการ การนัดแนะ และ ดำเนินการเป็นเป็นเสริมสร้างการแสดงออกการเป็นผู้นำในกลุ่มของอนุชนด้วย หลังจากนั้น ประมาณ 22.30 น. สมาชิกคริสเตียนที่เป็นผู้ใหญ่ก็จะทยอยมาโบสถ์เพื่อเข้าร่วมประชุมนมัสการ

พระเจ้า ซึ่งระเบียบการประชุมมัสการจะเหมือนกับการประชุมมัสการพระเจ้าในทุกตอนเช้าวันอาทิตย์ แต่การบรรยายธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขอบพระคุณพระเจ้าสำหรับปีที่ผ่านมา ผู้นำคริสเตียนซึ่งเป็นผู้บรรยายจะเชิญชวนให้สมาชิกได้พิจารณาถึงการดำเนินชีวิตที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ใดที่ประสบความสำเร็จเป็นที่พึงพอใจและเหตุการณ์ หรือการกระทำใดบ้างที่ปฏิบัติตนผิดพลาดไม่ประสบความสำเร็จ ไม่เป็นที่พอใจ ผู้บรรยายจะทำงานให้สมาชิกสำรวจข้อผิดพลาด และพิจารณาแนวทางแก้ไข เพื่อนำมาปฏิบัติอีกครั้งในปีใหม่ ผู้นำจะเชิญชวนให้สมาชิกอธิษฐานของการทรงนำของพระเจ้าเพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติตนในกิจกรรมที่ตั้งใจจะทำใหม่อีกครั้ง นอกจากนั้นผู้นำจะเชิญชวนให้สมาชิกได้ตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการปฏิบัติตนเป็นคริสตศาสนิกชนที่ดี โดยยึดเอาคำสอนของพระเยซูซึ่งปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ด้านการงานอาชีพ ด้านการครองเรือน ด้านการเรียนการศึกษาของเยาวชน หลังจากการบรรยายแล้วผู้นำจะเชิญชวนให้สมาชิกได้ร่วมใจกันอธิษฐานขอพระเจ้าทรงอวยพรประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ คณะรัฐบาล ข้าราชการ รวมทั้งประชาชนชาวไทยทุกคนให้มีความสุขตลอดปีใหม่ รวมทั้งอธิษฐานเผื่องานการส่งเสริมศีลธรรมของคริสตจักร ผู้นำในทุก ๆ คริสตจักรและอธิษฐานเผื่อสมาชิกทุกคนจึงเป็นการแสดงออกถึงการห่วงใยซึ่งกันและกัน สมาชิกบางคนอาจจะมีเรื่องราวต่อกัน ไม่เข้าใจกันก็จะใช้โอกาสนี้ปรับความเข้าใจกัน ยกโทษให้กันและกัน จับมือกันร่วมมือกันทำงานประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ต่อไป หลังจากการประชุมมัสการพระเจ้าแล้วสมาชิกทุกคนก็จะร่วมรับประทานอาหารว่าง สัลงสรรค์ พูดคุยกันและแยกย้ายกันกลับบ้าน สรุปได้ว่า กิจกรรมวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คริสเตียนได้มีโอกาสดพบปะสังสรรค์กัน และที่สำคัญได้สำรวจตนเองเพื่อปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินชีวิตของตนเอง นับว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมศีลธรรมในการพัฒนาตนเองที่ดีอีกกิจกรรมหนึ่ง

กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดเป็นประเพณีรอบปีจะมีการถวายทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรม การถวายทรัพย์เป็นกิจกรรมเล็ก ๆ ที่มีอยู่ในทุก ๆ กิจกรรมที่จัดในรูปแบบการประชุมมัสการพระเจ้า ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “ถวาย” ไว้ว่า “ถวาย ก. ให้. มอบให้ (ใช้แก่พระสงฆ์ หรือเจ้านาย)” ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า

¹ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2525

“ทรัพย์สิน” ให้อำนาจ “ทรัพย์สิน” น. เงินตรา เช่น ไม่มีทรัพย์สินติดตัว สมบัติที่สถาน เช่น เขาเป็นคนมีทรัพย์สิน (กฎ) วัตถุอันมีรูปร่าง โดยปริยาย หมายถึง สิ่งที่มีค่า อาจไม่มีรูปร่างก็ได้ เช่น มีปัญญาเป็นทรัพย์สินหรือทรัพย์สิน การถวายทรัพย์สินของคริสเตียนเป็นการให้ทรัพย์สินที่ตนมีกับพระเจ้า ซึ่งคริสเตียนกระทำตามคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ การถวายทรัพย์สินแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. การถวายผลแรก เป็นการนำเอาพืชผล เงินที่ได้รับผลครั้งแรกมาถวายพระเจ้า โดยนำไปถวายที่คริสตจักร เจ้าหน้าที่ของคริสตจักรก็จะนำพืชผล ได้แก่ ผลไม้ ผลผลิตจากพืช หรือสัตว์ เป็นต้น มาจำหน่ายแก่สมาชิก นำเอาเงินจากการขายไปเข้าบัญชีของคริสตจักรต่อไป
2. การถวายสิบลด เป็นการนำเอาเงินหรือสิ่งของที่ได้รับจากการทำงาน จำนวน 10 เปอร์เซ็นต์ มาถวายพระเจ้าในคริสตจักร
3. การถวายตามความสมัครใจ เป็นการถวายนอกเหนือจากการถวายผลแรกและการถวายสิบลด ปกติคริสเตียนทุกคนจะถวายทรัพย์สินตามความสมัครใจนี้ในการประชุมนมัสการทุกวันอาทิตย์ และทุกครั้งที่มีการนมัสการพระเจ้าตามกลุ่มย่อยต่าง ๆ นอกจากนั้นมีการถวายพิเศษเนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานคริสตมาส งานสังคมลงเคราะห์ด้านการช่วยผู้ป่วย ผู้ประสบภัยต่าง ๆ

การถวายทรัพย์สินของคริสเตียนกระทำด้วยความเชื่อศรัทธา ด้วยความสมัครใจ สำหรับการจัดเก็บทรัพย์สินแต่ละคริสเตียนจะคัดเลือกเหรัญญิกและทีมงานเป็นผู้รับผิดชอบ ทำบัญชีนำเงินเข้าธนาคาร การเบิกจ่าย ทำบัญชีการใช้จ่ายประจำวัน จัดการเรื่องการเงิน งบประมาณทั้งหมดของคริสตจักร รายงานรายรับรายจ่ายประจำเดือนต่อสมาชิกของคริสตจักร โดยการติดประกาศบนป้ายประกาศของคริสตจักร ซึ่งสามารถตรวจสอบบัญชีได้ตลอดเวลา เงินถวายที่คริสตจักรได้รับ คริสตจักรโดยคณะกรรมการจะจัดงบประมาณการใช้จ่ายในงานด้านต่าง ๆ ของคริสตจักรแบ่งเป็นด้านบริหาร ด้านอาคารสถานที่ ด้านการประกาศเผยแพร่ ด้านสังคมลงเคราะห์ ด้านคริสเตียนศึกษา ด้านดนตรีและคณะนักร้อง ดังนั้นการถวายทรัพย์สินเป็นการแสดงถึงความศรัทธาของคริสเตียนที่มีต่อพระเจ้าและมีจิตใจที่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีความสุขเหมือนกับตนเองที่มีความสุข ดังที่พระคัมภีร์กล่าวว่า “การให้เป็นเหตุให้มีความสุขยิ่งกว่าการรับ” กิจการ 20 : 35

3.2.3 กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประเพณีในรอบชีวิต

กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประเพณีในรอบชีวิตของคริสเตียนเป็นการจัดขึ้นเพื่อแสดงความยินดี หรือแสดงความอาลัยซึ่งอาจเกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตของคริสเตียน เช่น การขึ้นบ้านใหม่ พิธีมงคลสมรส พิธีไว้อาลัย เป็นต้น

3.2.3.1 การขึ้นบ้านใหม่ การขึ้นบ้านใหม่เป็นการจัดการนมัสการพระเจ้าเพื่อขอบพระคุณพระเจ้าที่พระเจ้าทรงอวยพระพรให้บ้านใหม่ และเพื่อขอพระเจ้าทรงคุ้มครองแก่สมาชิกในครอบครัวในการดำเนินชีวิตประจำวันในเวลาต่อไป เป็นการแสดงความยินดีของเพื่อนคริสเตียนและเพื่อนบ้าน เป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกคริสเตียนกับสมาชิกในชุมชนที่อยู่อาศัย ผู้นำก็จะบรรยายเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในครอบครัว แนวทางการดำเนินชีวิตในสังคม โดยยึดหลักจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ รูปแบบในการจัดนมัสการก็จะเหมือนกับการนมัสการพระเจ้าในโบสถ์ แต่เน้นเนื้อหาในการบรรยายให้เกี่ยวกับการขึ้นบ้านใหม่

3.2.3.2 พิธีมงคลสมรส พิธีมงคลสมรสสำหรับคริสเตียนเป็นพิธีที่สำคัญในการเริ่มต้นชีวิตครอบครัว หลักข้อเชื่อและหลักปฏิบัติที่พระคัมภีร์สอนให้คริสเตียนมีคู่ครองที่เป็นคริสเตียนด้วยกันเพื่อให้การครองเรือนไปแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะลดความขัดแย้งทางด้านความเชื่อ ทศนคติ การปฏิบัติตามประเพณีทางศาสนา ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องไปยังบุตรต่อไปด้วย ด้านคณะกรรมการของคริสตจักรและผู้นำคริสตจักรจะจัดการอบรมการครองเรือนให้กับคู่สมรสก่อนเข้าพิธีแต่งงาน เน้นสอนเรื่องการใช้ชีวิต โดยมีคำสอนของพระเยซูซึ่งปรากฏในพระคัมภีร์นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตการเป็นคู่ครองและการอบรมดูแลเลี้ยงดูบุตร อาจารย์ผู้ประกอบพิธีมงคลสมรสก็จะให้การอบรมกับคู่บ่าวสาวอีกครั้งก่อนการชักข้อมพิธีมงคลสมรส

ในหนังสือคู่มือศิษยาภิบาล ได้บอกเรื่องต่าง ๆ ที่ศิษยาภิบาล (อาจารย์) ปรีกษาหารือกับคู่บ่าวสาวก่อนพิธีสมรสไว้ดังต่อไปนี้

1. ความศักดิ์สิทธิ์และข้อผูกพันซึ่งจะต้องมีต่อกันภายหลังการแต่งงานแล้ว
2. ความจำเป็นที่ทั้งสองฝ่ายจะต้องปรับปรุงตัวเองให้เข้าระดับมาตรฐานเพื่อให้การสมรสมีความสุขตลอดไป
3. ถนอมชีวิตสมรสไว้ด้วยความรัก ด้วยความคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และให้เข้าใจชีวิตในเรื่องเพศด้วยกันทั้งสองฝ่าย
4. เตรียมกายในด้านชีวิตสมรส โดยหารือกับแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เราไว้วางใจได้

5. ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจของครอบครัว การใช้จ่ายในบ้าน การออมทรัพย์ และการถวายสิบดสำหรับงานของพระเจ้า

6. คำแนะนำในการถวายตัวและถวายครอบครัวให้กับพระคริสต์ ให้พระองค์เป็นเอกในจิตใจ และในบ้าน และจัดให้มีการนมัสการประจำวันในครอบครัว รู้จักรักหาวันของพระเจ้าไว้ให้บริสุทธิ์ และไปนมัสการพระเจ้าเป็นประจำ¹

นอกจากนั้นผู้ประกอบพิธีจะแนะนำให้คู่สมรสไปจดทะเบียนสมรสให้เรียบร้อยและนำทะเบียนสมรสมาให้ผู้ประกอบพิธีเพื่อจะทำพิธีมอบโบทะเบียนสมรสให้กับคู่บ่าวสาวในพิธีสมรส หรือบางคู่อาจจะให้เจ้าหน้าที่มาทำการจดทะเบียนสมรสในพิธีสมรสซึ่งจัดในโบสถ์ก็ได้ เพื่อให้ถูกต้องตามประเพณีของคริสเตียนและตามกฎหมายของบ้านเมือง

ในการประกอบพิธีสมรสในโบสถ์ เจ้าภาพจะเชิญญาติพี่น้องและแขกของแต่ละฝ่ายมาร่วมเป็นสักขีพยานในการประกอบพิธีด้วย หลังจากพิธีในโบสถ์แล้วก็จะมีการเลี้ยงฉลองการสมรส ซึ่งอาจจะจัดแบบง่าย ๆ คือ รับประทานอาหารว่าง หรือการจัดงานเลี้ยงอาหาร ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าภาพ แต่สำหรับงานเลี้ยงในจังหวัดตรังเกือบทุกงานต้องจัดเลี้ยงอาหาร อาจจะเป็นมื้อกลางวัน หรือมื้อเย็น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในการเลี้ยงอาหารงานแต่งงานของคริสเตียนจะงดการดื่มสุราในงานเลี้ยง

3.2.3.3 พิธีไว้อาลัย พิธีไว้อาลัยสำหรับคริสเตียนจัดขึ้นเพื่อไว้อาลัยสมาชิกคริสเตียนที่ถึงแก่กรรม โดยจัดตั้งศพไว้อาลัยที่คริสตจักร หรือที่บ้านของผู้ตายตามความสะดวกและความเหมาะสมของเจ้าภาพ การตั้งศพเพื่อไว้อาลัยของคริสเตียนจะจัดคล้ายกับประเพณีงานศพของท้องถิ่นจังหวัดตรัง กล่าวคือหลังจากที่มีการตายเกิดขึ้น ญาติของผู้ตายก็จะดำเนินการกับทางการคือ การแจ้งตาย และแจ้งข่าวการตายให้ผู้มาในคริสตจักรได้ทราบเพื่อขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดงานศพ เริ่มตั้งแต่การรดน้ำศพ การบรรจุศพ ซึ่งจะเริ่มทำพิธีในตอนเย็นของวันแรกที่มีผู้ตาย ซึ่งพิธีที่จัดที่คริสตจักร หรือที่บ้านก็ทำเหมือนกัน เจ้าหน้าที่ของคริสตจักรจะทำหนังสือเวียนแจกไปยังบ้านของสมาชิกในคริสตจักรและคริสเตียนในต่างคริสตจักร

¹ กองคริสเตียนบรรณศาสตร์, คู่มือศิษยาภิบาล, กรุงเทพฯ, 2529, หน้า 9 - 10.

เพื่อให้มาร่วมในพิธีรดน้ำศพ บรรจุศพ และเริ่มการนมัสการพระเจ้าในพิธีให้อาลัยในเวลากลางคืน โดยจะตั้งศพเพื่อให้อาลัยประมาณ 3 - 5 คืน หลังจากพิธีบรรจุศพแล้วก็จะมีการเลี้ยงของว่างแก่ผู้มาร่วมงาน หลังจากนั้นก็จะมีการตกแต่งประดับหีบศพ รูปถ่ายผู้ตาย และพิมพ์ใบประกาศงานศพ ซึ่งประเพณีของชาวดรงนิยมพิมพ์ใบประกาศงานศพ ซึ่งจะแจ้งชื่อผู้ตาย อายุของผู้ตาย จำนวนวันในการตั้งงานศพ วันฝังศพ และรายชื่อคณะลูกหลาน ญาติและเจ้าภาพบนกระดาษสีขาวพิมพ์ด้วยตัวหนังสือสีดำ ขนาด 40 x 55 เซนติเมตรโดยประมาณ และนำเอาใบประกาศไปติดประกาศตามร้านค้าแฟ่ ผ่านบ้านของเทศบาล หรือชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้คนทั่วไปได้อ่าน เมื่อมีผู้มาพบว่ารู้จักกับผู้ตาย หรือญาติผู้ตาย ก็จะมาร่วมในพิธีให้อาลัยเป็นการแสดงน้ำใจไมตรีของคนในจังหวัดจริงในการมาช่วยเหลือใจคณะเจ้าภาพ สำหรับช่วงกลางวันก็ไม่มีพิธีใด ๆ แต่จะมีพิธีให้อาลัยจัดประชุมนมัสการพระเจ้าในช่วงเวลากลางคืน เริ่มเวลา 19.30 - 20.30 น. โดยประมาณ ในการนมัสการพระเจ้านี้จะมีการร้องเพลงคริสเตียนที่เกี่ยวข้องกับการจากไป การกลับไปอยู่กับพระเจ้า เพลงเล้าโลมใจแก่ญาติและผู้มาร่วมงานให้ระลึกถึงชีวิตที่เป็นอนิจจัง เป็นการชี้แนะให้ปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักธรรม หลังจากร้องเพลง 2 - 3 เพลงแล้วผู้นำคริสเตียนจะกล่าวพระธรรมของพระเจ้า โดยบรรยายถึงชีวิตที่ควรปฏิบัติ ให้ข้อคิดกับญาติและผู้มาร่วมงาน ต่อจากนั้นตัวแทนของเจ้าภาพจะกล่าวประวัติผู้ตายสั้น ๆ และกล่าวขอบคุณผู้มาร่วมงาน จบด้วยการอธิษฐานขอพระพรเป็นอันเสร็จพิธีให้อาลัย หลังจากนั้นเจ้าภาพก็จะเชิญชวนให้ผู้มาร่วมงานรับประทานอาหาร ทำเหมือน ๆ กันทุกคืน ในวันเคลื่อนศพไปสู่สุสาน คณะเจ้าภาพก็จะติดต่อทางเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสุสานคริสเตียนเพื่อเตรียมหลุมที่ได้ขุดไว้แล้ว ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเส้นทางในการเคลื่อนศพจากบริเวณงานไปยังสุสานคริสเตียน ก่อนการเคลื่อนศพประมาณเวลา 12.00 น. ก็จะมีการเลี้ยงอาหารผู้ที่มาร่วมในพิธีเคลื่อนศพ ซึ่งได้นำรถมาร่วมในขบวนศพ สำหรับรถบรรทุกศพทางเจ้าภาพได้ติดต่อกับทางเทศบาล หรือองค์การกุศลต่าง ๆ นำรถมาบรรทุกศพ ก่อนยกศพขึ้นรถผู้นำคริสเตียนก็จะกล่าวพระธรรมพระเจ้าสั้น ๆ หนุนใจญาติและอธิษฐาน ขบวนศพก็จะเคลื่อนไปยังสุสาน เมื่อถึงสุสานก็จะมีพิธีฝังศพ โดยมีผู้นำคริสเตียนคือ คิซบาบีบาลของคริสตจักรเป็นผู้ประกอบพิธีฝังศพ มีการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า 1 - 2 เพลง มีการกล่าวพระธรรมพระเจ้าสั้น ๆ หนุนใจผู้มาร่วมพิธีเป็นการบอกให้ทุกคนรู้ว่าชีวิตคนเรา ร่างกายถูกสร้างมาจากดิน ตายไปก็ต้องกลับเป็นดิน แต่จิตวิญญาณต้องกลับไปหิพระเจ้า คริสเตียนมีความเชื่อว่าเมื่อเราตายแล้วจิตวิญญาณจะกลับไปอยู่กับพระเจ้า หลังจากกล่าวพระธรรมพระเจ้าในพิธีฝังศพแล้วผู้ประกอบพิธีจะเชิญชวนให้

ญาติและผู้มาร่วมงานร่วมฝังศพ โดยมีห่อดิน ห่อทราย และดอกไม้ ซึ่งเจ้าภาพได้จัดเตรียมไว้ และแจกให้กับผู้มาร่วมงานทุกคน หย่อนห่อดิน ห่อทราย และช่อดอกไม้ลงไปในหลุมศพ และหลังจากนั้นก็กลับหลุมศพเป็นอันเสร็จพิธี

ดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในรอบปีและรอบชีวิตของคริสเตียน ผู้นำคริสเตียนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรมเพื่อนำเอาหลักธรรมของพระเยซูซึ่งปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ไปบรรยาย หรือให้การอบรม เพื่อเป็นการร่วมสามัคคีธรรมกันในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมศีลธรรมคริสเตียนแก่คริสเตียน และเป็นการเผยแพร่หลักปฏิบัติตามหลักธรรมของพระเยซูแก่คนทั่วไปด้วย

3.2.4 กิจกรรมเข้าค่ายอบรมสัมมนา กิจกรรมค่ายอบรมสัมมนาเป็นกิจกรรมเสริมสร้างศีลธรรมให้แก่คริสเตียน เพื่อการเรียนรู้คำสอนของพระเยซู การนำคำสอนมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเข้าค่ายอบรมสัมมนา ได้แบ่งตามกลุ่มต่าง ๆ ที่มีในคริสตจักร ซึ่งสามารถร่วมอบรมหรือสัมมนา เช่น กลุ่มเยาวชนเข้าค่ายอบรมสัมมนา กลุ่มสตรีคริสเตียน เป็นต้น ราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายความหมายของคำว่า “ค่ายเยาวชน” ไว้ว่า “ค่ายเยาวชน น. สถานที่ซึ่งจัดขึ้น หรือใช้ฝึกอบรมเยาวชนให้รู้จักการดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะ โดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้รู้จักช่วยเหลือ ช่วยเหลือกัน รู้จักระเบียบวินัย”¹ และ ราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายความหมายของคำว่า “อบรม” ไว้ว่า “อบรม ก. แนะนำพร่ำสอนให้ซึมซาบเข้าไปจนติดเป็นนิสัย แนะนำชี้แจงให้เข้าใจในเรื่องที่ต้องการปรนนิบัติ ชัดเกลานิสัย”² ส่วนความหมายของคำว่า “สัมมนา” ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า “สัมมนา น. การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผลของการสัมมนาก็คือว่าเป็นเพียงข้อเสนอแนะ ผู้เกี่ยวข้องจะนำไปปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้” กิจกรรมเข้าค่ายอบรมสัมมนาของคริสเตียนจัดขึ้นเพื่อฝึกอบรมคริสเตียนทุกเพศ ทุกวัย เพื่อรับคำแนะนำสั่งสอนโดยใช้นิเทศคำสอนของพระเยซูเป็นแนวในการอบรม เป็นการเปิดโอกาสให้คริสเตียนมีโอกาสแสดง

¹ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2525.

หน้า 183.

²แหล่งเดิม หน้า 877.

³แหล่งเดิม หน้า 797.

ความคิดเห็น ชักถามข้อสงสัย ซึ่งอาจจะมีในการอ่านพระคัมภีร์และการปฏิบัติตน รวมทั้งการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน การจัดค่ายแบ่งตามกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุชน กลุ่มสตรี และกลุ่มบุรุษ เป็นต้น ในการจัดค่ายอบรมแต่ละค่ายจะจัดโดยคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งผู้นำคริสเตียนได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อวางแผน เตรียมงานด้านต่าง ๆ เตรียมสถานที่ บุคลากร วิทยาการในการให้การอบรม กิจกรรมที่จัดในค่ายเป็นกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในระหว่างชาวค่าย กิจกรรมการทำงานร่วมกัน กิจกรรมการศึกษาพระคัมภีร์ กิจกรรมฟื้นฟูเลี้ยง ซึ่งเป็นการสร้างความรักซึ่งกันและกันในระหว่างคริสเตียนด้วยกัน จากการเข้าร่วมในการจัดค่ายและบางครั้งเป็นชาวค่ายได้เห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะกรรมการจัดค่ายคิดและนำมาให้ชาวค่ายปฏิบัติ เป็นประโยชน์ต่อชาวค่ายเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างชาวค่ายด้วยกัน ทั้งยังได้เข้าใจการดำเนินชีวิตโดยมีคำสอนของพระเยซูในพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นแนวทาง ทำให้เพิ่มความเชื่อ ความศรัทธา ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติตนเป็นคริสตชนที่ดีในสังคมต่อไป นอกจากนี้กิจกรรมยังได้เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ใหญ่และเยาวชนในแต่ละคริสตจักร ทำให้เกิดการร่วมมือกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้นำคริสเตียนได้จัดขึ้นในคริสตจักรของตน อันึงการจัดกิจกรรมค่ายอบรมสัมมนาในแต่ละคริสตจักรอาจจะจัดให้มีภายในคริสตจักร หรือทุกคริสตจักรมาร่วมกันจัด ซึ่งค่ายรวมทุกคริสตจักรจะจัดอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้งในช่วงปิดภาคเรียน เพื่อให้แก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ใหญ่ในคริสตจักรมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมค่ายด้วย นับว่าเป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการส่งเสริมต่อไป

นอกจากกิจกรรมหลัก ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ละคริสตจักรก็จะจัดให้มีกิจกรรมย่อย ๆ ตามความจำเป็น เช่น นิตสมาชิกร่วมช่วยกันพัฒนาและทำความสะอาดบริเวณคริสตจักร การรวมตัวกันออกไปช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยน้ำท่วม หรือเหตุอื่น ๆ การช่วยเหลือในงานต่าง ๆ ที่สมาชิกคริสเตียน หรือคนทั่วไป เช่น งานแต่งงาน งานศพ เป็นต้น

ผลของการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับคริสเตียนทุกเพศ ทุกวัย ทำให้คริสเตียนได้ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของพระเยซู อันก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านจริยธรรมคุณธรรม ซึ่งส่งผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีในระหว่างคริสตชนด้วยกัน และระหว่างคริสตชนกับทุกศาสนิกชนอื่นจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างคนในชาติ

4. การใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ

การใช้สื่อเป็นการส่งข่าวสารข้อมูลซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “สื่อ” ไว้ว่า “สื่อ ก. ทำการติดต่อให้ถึงกัน, ชักนำให้รู้จักกัน, น. ผู้หรือสิ่งที่ทำการติดต่อให้ถึงกัน หรือชักนำให้รู้จักกัน”¹ สรุปได้ว่า การใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ หมายถึงการใช้คนหรือสิ่งต่าง ๆ เป็นตัวนำข่าวสารไปบอกถึงคนอื่นคนหนึ่งเพื่อให้เข้าใจตรงกัน การใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ พยายามแยกออกได้เป็น 2 ประการ คือ สื่อการศึกษา และสื่อสารมวลชน

4.1 สื่อการศึกษา

สื่อการศึกษาเป็นสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “สื่อการศึกษา” ไว้ว่า สื่อการศึกษา น. วิธีการ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เป็นสื่อในการศึกษา สรุปได้ว่า สื่อการศึกษา หมายถึง การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ข่าวสารที่จัดไว้ให้ สื่อการศึกษาที่ผู้นำคริสเตียนใช้ในการส่งเสริมศีลธรรมคริสเตียนนั้นประกอบด้วย

4.1.1 หนังสือบทเรียนพระคริสตธรรมคัมภีร์ เป็นบทเรียนสำหรับระดับอายุของเด็กแต่ละวัย เช่น หนังสือสำหรับเด็กอนุบาล (2 - 6 ปี) เด็กฐานเล็ก (6 - 8 ปี) เด็กฐานกลาง (9 - 14 ปี) เด็กฐานใหญ่ (15 - 18 ปี) ฐานเยาวชน (19 - 21 ปี) และผู้ใหญ่ (22 ปีเป็นต้นไป) การจัดบทเรียนให้เหมาะกับวัยเพราะบทเรียนที่ได้จัดทำโดยกองคริสเตียนบรรณศาสตร์และคริสเตียนศึกษาได้จัดเนื้อหาในการเรียนรู้ได้เหมาะกับวัย บทเรียนบรรจุด้วยประวัติของพระเยซู คำสอนของพระเยซู ศีลธรรมคริสเตียน ลักษณะของบทเรียนจะเป็นเนื้อหาและมีรูปภาพประกอบ มีคำถามท้ายบทเพื่อการประเมินผลผู้เรียน นักเรียนจะประเมินตนเองทุก ๆ อาทิตย์หลังการเรียน และมีการสอบกลางปี การสอบปลายปีเพื่อแจกรางวัลให้กับเด็กที่มีผลการเรียนดี

¹ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525, 2525.

4.1.2 แผ่นภาพ เป็นแผ่นภาพวาดเหตุการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องราวในพระคัมภีร์ ใช้ประกอบในการสอนเรื่องราวต่าง ๆ ในพระคัมภีร์ เหมาะสำหรับใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ และใช้นอกสถานที่ในกรณีที่มีการสอนพระคัมภีร์เด็กในชุมชน หรือในบ้านของคริสเตียน

4.1.3 หนังสือเพลงคริสเตียน การร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพนมัสการพระเจ้าในคริสตจักร คริสเตียนจึงมีเพลงชีวิตคริสเตียนเพื่อใช้ร้องในโอกาสต่าง ๆ เช่น โอกาสสรรเสริญพระเจ้า การแต่งงาน เพลงที่ใช้ในพิธีไว้อาลัย เป็นต้น เพลงคริสเตียนประกอบด้วยเพลงนมัสการ (hymn) และเพลงสั้น (Chorus) เพลงนมัสการเป็นบทเพลงที่ใช้ร้องในการนมัสการพระเจ้าของคริสตชน เป็นการแสดงถึงการสรรเสริญพระเจ้า ขอบพระคุณพระเจ้า การสำนึกผิด สวดภาพบาป แสดงความเชื่อและความไว้วางใจพระเจ้า การเล้าโลมใจจากพระเจ้า และเป็นการยืนยันในหลักข้อเชื่อ สำหรับเพลงสั้นเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น ๆ จำง่าย ดัดด้นมาจากท่อนร้องรับของเพลงนมัสการ หรืออาจแต่งขึ้นมาใหม่เพื่อร้องในกลุ่มอนุชนและร้องเพื่อเตรียมใจก่อนการนมัสการพระเจ้า และใช้ในการประชุมในกลุ่มย่อยต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยผู้นำของคริสตจักร ซึ่งมีผู้นำกลุ่มเป็นผู้นำการร้องเพลงสอนการศึกษาลึกซึ้งข้อเชื่อต่าง ๆ

4.1.4 แผ่นบันทึกเสียง หรือเทปเพลง เป็นเทปเพลงซึ่งบันทึกเพลงนมัสการพระเจ้าและเพลงสั้น เพื่อให้คริสเตียนนำติดตัวไปฟังตามที่ต่าง ๆ ได้ เป็นการฝึกร้องเพลง หรือเพื่อบำบัดจิตใจผู้ฟังเพลงเพราะเพลงคริสเตียนนั้นเนื้อเพลงนำมาจากข้อความในพระคริสตธรรมคัมภีร์ นอกจากนี้ครูผู้สอนพระคัมภีร์ใช้เทปเพลงที่คริสตจักรและใช้ในการประชุมนมัสการในกลุ่มต่าง ๆ ที่มีในคริสตจักรและภายนอกคริสตจักร เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเหล่านั้นสามารถร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าได้โดยมีสื่อเทปเพลงช่วยในการร้องเพลงให้ถูกต้องตามทำนองและเนื้อร้องที่ใช้มนัสการพระเจ้า นับว่าการใช้เทปเพลงในการฝึกร้องเพลงเป็นการช่วยให้ผู้นำที่เล่นดนตรีประเภทต่าง ๆ ได้ไม่เบื่อและอาจจะร้องเพลงได้ไม่ค่อยถูกต้อง สามารถฝึกร้องเพลงให้กับสมาชิกคริสเตียน หรือผู้สนใจเรื่องพระเยซูได้เป็นอย่างดี เป็นที่นิยมของคริสเตียนและบุคคลทั่วไป นอกจากเทปเพลงแล้วยังมีเทปบันทึกคำเทศนาของศิษยาภิบาล หรือนักเทศน์คริสเตียน ซึ่งได้ถูกบันทึกไว้ในเทปเทศนา การสอน การสัมมนา การอบรมในโอกาสต่าง ๆ เช่น การเทศนาในคริสตจักร ในค่ายอบรม สัมมนา ในโอกาสวันคริสตมาส วันอีสเตอร์ เป็นต้น ผู้นำคริสเตียนสามารถใช้เทปบันทึกคำเทศนาเหล่านี้มอบให้ หรือให้สมาชิกยืมฟังได้ เพราะบางคนอาจจะไม่ได้ไปร่วมฟังคำเทศนาในทุก ๆ ครั้ง เป็นการเสริมสร้างศีลธรรมในการฟังเพื่อจะได้เข้าใจหลักปฏิบัติ หลักคำสอน หรือหลักความเชื่อของสมาชิกเพื่อพัฒนาไปสู่ความเชื่อ ความศรัทธาในพระเจ้าต่อไป และสมาชิก

สามารถนำเอาหลักคำสอน หลักข้อเชื่อ และหลักในการปฏิบัติตนตามแนวทางของพระเจ้าไปบอกแก่เพื่อนของตนเองได้อย่างถูกต้องด้วย และแถบบันทึกเสียงที่ผู้นำคริสเตียนใช้เป็นสื่อในการเสริมสร้างศีลธรรมคริสเตียน อีกประเภทหนึ่งก็คือ เทปบันทึกข้อความจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ เป็นเทปที่บันทึกจากการอ่านข้อพระคัมภีร์แบบคำต่อคำจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ เป็นเทปที่บันทึกจากการอ่านข้อพระคัมภีร์แบบคำต่อคำจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งหน่วยงานสื่อมวลชนของคริสเตียนได้จัดทำขึ้นมาหลายชุด เช่น พระธรรมสดุดี พระธรรมลูกา ๒๑ เป็นต้น สมาชิกคริสเตียนสามารถเปิดเทปนี้ฟังได้ตลอดเวลาที่ต้องการฟังและสามารถเปิดให้ลูก ๆ ฟังได้ตลอดเวลาและสถานที่ นับว่าเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างความเชื่อให้กับบุคคลในครอบครัวได้ด้วย ดังนั้นการใช้สื่อแถบบันทึกเสียงซึ่งเป็นเสียงเพลง เสียงคำเทศนา คำสอนต่าง ๆ และเสียงข้อความจากพระคัมภีร์เป็นการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ความศรัทธาในหลักคำสอน หลักข้อเชื่อและหลักปฏิบัติแก่คริสเตียนและคนทั่วไปได้มากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากการเข้าร่วมกิจกรรมในกลุ่มต่าง ๆ แล้ว ทั้งยังช่วยให้ผู้นำสามารถสื่อความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเสริมสร้างศีลธรรมคริสเตียนได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

4.1.5 แถบบันทึกภาพ หรือวีดิทัศน์ (V.D.O) วีดิทัศน์ หรือนิยมเรียกว่า วิดีโอ วีดิโอของคริสเตียนเป็นวีดิโอที่เป็นเรื่องราวประวัติของพระเยซูคริสต์ ซึ่งจัดทำโดยสื่อมวลชนคริสเตียนต่างประเทศ หลังจากส่งเข้ามาในประเทศไทยแล้วสื่อมวลชนคริสเตียนของไทยจะบรรยายเป็นภาษาไทยแทนคำบรรยายภาษาต่างประเทศ และนำออกจำหน่ายให้กับผู้สนใจนำไปชม นอกจากเรื่องราวประวัติของพระเยซูคริสต์แล้วก็มีวีดิโอเกี่ยวกับการสร้างโลก บุคคลสำคัญในพระคัมภีร์ เรื่องราวจากพระคัมภีร์ วีดิโอที่บันทึกการประชุมอบรม สัมมนา การประกาศเผยแผ่พระกิตติคุณของพระเยซูทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งวีดิโอบางชุดเป็นภาษาอังกฤษ บางชุดก็ได้มีการบันทึกคำบรรยายเป็นภาษาไทยเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ยังมีวีดิโอที่เป็นภาพยนตร์คริสเตียน เช่น วีดิโอเรื่องพิภพเนรมิต บัญญัติ 10 ประการ เป็นต้น ผู้นำคริสเตียนได้ใช้วีดิโอคริสเตียนในกลุ่มต่าง ๆ หรือในการประกาศเผยแผ่ด้วย นอกจากวีดิโอดังกล่าวมาแล้วยังมีวีดิโอที่จัดทำเพื่อใช้ในเทศกาลต่าง ๆ ด้วย เช่น เทศกาลคริสตมาส เทศกาลอีสเตอร์ เป็นต้น เนื่องจากในปัจจุบันการใช้เครื่องวีดิโอมีแพร่หลายโดยทั่วไป จึงเป็นโอกาสที่ดีที่คริสเตียนได้ชมภาพและเรื่องราวต่าง ๆ ได้ด้วย

4.1.6 เครื่องดนตรี เครื่องดนตรีที่ใช้ในคริสตจักรมีทั้งประเภทเล่นคนเดียว เช่น เปียโน กีตาร์ เป็นต้น หรือเล่นเป็นวงดนตรี ราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายความหมายของคำว่า “เครื่องดนตรี” ไว้ว่า “เครื่องดนตรี น. เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดัง ทำให้รู้สึกเพลิดเพลินหรือเกิดอารมณ์รัก โศก และรื่นเริงได้ตามทำนองเพลง”¹ การให้เครื่องดนตรีเป็นสื่อในการเสริมสร้างศีลธรรมคริสเตียนนั้นเนื่องจากการนมัสการสรรเสริญพระเจ้าของคริสเตียนต้องใช้เสียงเพลงจึงจำเป็นต้องมีเครื่องดนตรีประกอบการร้องเพลง ในกรณีที่เล่นเพลงนมัสการจะนิยมใช้เปียโนบรรเลง แต่ถ้าเป็นเพลงสั้นนิยมใช้กีตาร์บรรเลง ซึ่งบางคริสเตียนซึ่งอยู่ในชนบทที่ไม่มีเครื่องดนตรีในการบรรเลงเพลงต่าง ๆ สมาชิกก็ต้องร้องเพลงตามผู้นำ ซึ่งถ้าผู้นำร้องเพลงได้ถูกต้องสมาชิกก็จะร้องได้อย่างถูกต้อง แต่ถ้าผู้นำไม่ถนัดในการร้องเพลงอาจทำให้สมาชิกร้องเพลงไม่ถูกทำนองก็ได้ ซึ่งผู้นำก็จะแก้ไขโดยให้สมาชิกฟังจากเทปเพลง การใช้เครื่องดนตรีประกอบการร้องเพลงของคริสเตียนก่อให้เกิดความศรัทธาจากบทเพลงที่ร้อง เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงถึงความสามารถในการเล่นดนตรีและร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า ทำให้เยาวชนสนใจในการฝึกซ้อมดนตรี ฝึกซ้อมร้องเพลงในคริสตจักร ทำให้เยาวชนชอบมาทำกิจกรรมในคริสตจักรแทนการไปมั่วสุมในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่พอใจของผู้ปกครองที่อนุญาตให้เด็กมาทำกิจกรรมที่คริสตจักร นับว่าเครื่องดนตรีเป็นสื่ออย่างหนึ่งในการเสริมสร้างศีลธรรมคริสเตียน

4.2 สื่อสารมวลชน

สื่อสารมวลชนเป็นการนำคำสอนของพระเยซูไปบอกกับชุมชนนอกคริสตจักรเพื่อเผยแพร่ให้กับคนกลุ่มใหญ่ ราชบัณฑิตยสถาน ได้อธิบายความหมายของคำว่า “สื่อสารมวลชน” ไว้ว่า “สื่อสารมวลชน น. การติดต่อสื่อสารสู่มหาชนโดยอาศัยเครื่องมือ หรือสื่อกลางต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์”² การสื่อสารข่าวเรื่องพระเยซูคริสต์จักรในจังหวัดตรัง ทำ 2 วิธี คือ การประกาศพระกิตติคุณกลางแจ้งและการจัดรายการทางสถานีวิทยุในท้องถิ่น

¹ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525-2526

การประกาศพระกิตติคุณกลางแจ้งเป็นการจัดการประกาศเผยแพร่โดยเชืววิทยากรมาเทศนาเรื่องราวของพระเยซู และมีการแสดงดนตรี ฉายภาพยนตร์ แจกโบปลิว เกี่ยวกับเรื่องราวของพระเยซูซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนการจัดรายการวิทยุเพื่อกระจายเสียงไปยังผู้ฟังทางบ้านเป็นการจัดรายการเพลงประกอบคำบรรยายสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องราวของพระเยซูซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน มีการตอบคำถามจากผู้ฟังที่เขียนจดหมายมาถาม หรือตอบคำถามทางโทรศัพท์ จากการจัดรายการทางวิทยุมีผู้สนใจเรื่องราวของพระเยซูมาร่วมประชุมนมัสการในโบสถ์ในวันอาทิตย์ด้วย นับว่าเป็นการสื่อสารสู่มวลชนเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันในเรื่องราวของจริยธรรมคริสเตียนอีกทางหนึ่ง

การใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้นำที่ใช้ในการเสริมสร้างศีลธรรมคริสเตียน ทำให้คริสเตียนและผู้สนใจเรื่องราวของพระเจ้า สามารถเข้าใจในหลักคำสอน หลักปฏิบัติของคริสเตียนได้มากกว่าการอ่านจากพระคริสตธรรมคัมภีร์เท่านั้น ซึ่งในอนาคตผู้นำคริสเตียนที่มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ต คงจะใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตในการสื่อสารกับผู้สนใจที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้อีกทางหนึ่ง นับว่าผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังได้เลือกใช้สื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการสอน การส่งเสริมศีลธรรมในคริสตจักรของตนตามสภาพของท้องถิ่นของบุคคลในท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อมวลชนในชุมชนอันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนของตนเองด้วย

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน

การส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังแม้จะประสบผลสำเร็จด้วยดีระดับหนึ่ง แต่ในการดำเนินงานก็อาจมีปัญหบ้างบางประการ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะจำแนกปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการดำเนินงาน ซึ่งแต่ละด้านปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคลากร

การดำเนินงานของคริสตจักรในจังหวัดตรังมีปัญหาด้านจำนวนผู้นำคริสเตียนในแต่ละคริสตจักรมีไม่เพียงพอในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในคริสตจักร เนื่องจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในคริสตจักรมีงานที่ต้องทำพร้อม ๆ กัน ในวันและเวลาเดียวกันก็จะต้องมีผู้ช่วย ดังเช่น การสอนในชั้นเรียนพระคัมภีร์ตอนเช้าวันอาทิตย์ คริสตจักรตรังซึ่งเป็นคริสตจักรที่มีสมาชิกมาก ผู้นำคริสตจักรหรือศิษยาภิบาลของคริสตจักรก็จะแบ่งงานการสอนให้กับผู้นำที่เป็นครูสอนพระคัมภีร์จึง

ผ่านการอบรมการสอนมาแล้ว ทำการสอนในแต่ละระดับชั้นได้ แต่คริสตจักรเล็กในต่างอำเภอมีย่านวนสมาชิกน้อยบางคริสตจักร เช่น คริสตจักรกันตัง เป็นต้น ไม่มีผู้นำคริสตจักร หรือศิษยาภิบาลผู้ทำการเต็มเวลา แต่มีคณะกรรมการของคริสตจักรต้องจัดครูสอนพระคัมภีร์ไปให้ในชั้นเรียนเดียว โดยคณะนักเรียนทุกคนสอนด้วยกันจึงไม่สามารถสอนให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ผู้สอนไม่สามารถสอนให้กับผู้เรียนทุกคน ทุกคน มีความเข้าใจได้อย่างชัดเจนได้เพราะเนื้อหาคำพูดอาจจะเหมาะกับนักเรียนวัยหนึ่ง แต่อีกวัยหนึ่งไม่อาจเข้าใจได้ หรือผู้เรียนที่มีอายุมาก การศึกษาสูงก็จะเบื่อหน่ายในการเรียนได้ ผู้นำแต่ละคนมีความหนักใจในปัญหาความแตกต่างของวัยวุฒิและคุณวุฒิของผู้เรียนซึ่งต้องเรียนตลกัน นอกจากนี้ปัญหาเรื่องจำนวนผู้สอนพระคัมภีร์ที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนสมาชิกที่ต้องศึกษาพระคัมภีร์แล้ว ปัญหาเรื่องคุณวุฒิของผู้นำก็มีปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจหลักศาสนาคริสต์ของพระคัมภีร์ เพราะมีผู้นำที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโททางคริสตศาสนศาสตร์มี 1 คน ปริญญาตรีทางคริสตศาสนศาสตร์ 2 คน ประกาศนียบัตรทางพระคัมภีร์ 4 คน ซึ่งนับว่าน้อยมาก ส่วนผู้นำที่มีหน้าที่เป็นผู้สอนพระคัมภีร์ในชั้นเรียนเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมจากวิทยาลัยที่คริสตจักรเชิญมาอบรม ปีละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้นำ อีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นสำหรับผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังเป็นปัญหาของผู้นำในคริสเตียนที่จากภาคอื่น ๆ ทำให้เกิดปัญหาเล็กน้อยเกี่ยวกับวัฒนธรรม ภาษา และแนวคิด ซึ่งแตกต่างกับคริสเตียนในท้องถิ่นภาคใต้

ในการแก้ปัญหาทางด้านบุคลากรของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง มีข้อเสนอแนะจาก วราภรณ์ พานิช¹ ผู้นำคริสเตียนคนหนึ่งสรุปได้ว่า คณะกรรมการของทุกคริสตจักรควรจัดให้มีโครงการในการเตรียมตัวผู้นำคริสตจักรอย่างเป็นทางการมีความต่อเนื่อง โดยให้ศิษยาภิบาลและคณะกรรมการที่มีความรู้ทางด้านพระคัมภีร์และการจัดการเรียนการสอนให้การฝึกอบรมแก่คริสเตียนที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ มีใจรักในการเป็นผู้นำ ซึ่งสามารถสังเกตจากการทำกิจกรรมของคริสเตียนเหล่านั้น กิจกรรมที่สามารถนำมาพิจารณาได้ เช่น กิจกรรมการเข้าร่วมประชุมนมัสการพระเจ้าในทุกวันอาทิตย์ การเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มต่าง ๆ ที่ตนเป็นสมาชิก เป็นต้น ซึ่งสามารถรับข้อมูลได้จากผู้นำของกลุ่มเหล่านั้นประกอบการพิจารณา นอกจากการสังเกตกิจกรรมเข้าร่วมประชุมและร่วมทำกิจกรรมแล้ว การประพฤติกการปฏิบัติตนในการดำเนิน

¹ วราภรณ์ พานิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ วิมลพร จรุงจิตกร เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 48/4 ถนนรัชฎา อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2542

ชีวิตประจำวันตามแนวทางคำสอนของพระเยซูของคริสเตียนที่ผู้นำต้องการสนับสนุนเพื่อเตรียมตัวให้เป็นผู้นำต่อไป ทั้งนี้คณะกรรมการและศิษยาภิบาลควรกำหนดจำนวนและแผนการพัฒนาบุคลากรต่อไปอย่างต่อเนื่อง การจัดโครงการเตรียมผู้นำเป็นการลดปัญหาในด้านจำนวนผู้นำ และช่วยให้คริสเตียนในท้องถิ่นสามารถเป็นผู้นำคริสตจักรต่อไป ซึ่งเป็นการลดปัญหาของการทำงานระหว่างผู้นำที่มาจากท้องถิ่นอื่นกับคริสเตียนในท้องถิ่นอีกทางหนึ่งด้วย

2. ด้านงบประมาณ

ปัญหาด้านงบประมาณที่เกิดขึ้นในแต่ละคริสตจักรนั้นเกิดจากการมีรายได้ไม่พอจากรายจ่าย รายได้เป็นเงินที่คริสตจักรได้รับเป็นเงินถวายที่คริสเตียนนำมาถวายในถุงถวายทรัพย์ ในการนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์ และการถวายพิเศษในเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งมีเหตุอันควรของคริสตจักรเป็นผู้รับผิดชอบทำบัญชีและจัดการเกี่ยวกับการรับการจ่ายของงานในคริสตจักร แต่เนื่องจากเป็นเงินที่ได้มาจากความสมัครใจของคริสเตียนซึ่งได้รับน้อย บางคริสตจักรก็ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานการใช้จ่ายซึ่งประกอบด้วย เงินเดือนของศิษยาภิบาล ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนการสอนพระคัมภีร์ ค่าเช่าสถานที่ของบางคริสตจักร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเผยแพร่ด้วยวิธีการต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งทำให้งานบางงานต้องระงับไป ซึ่งเป็นปัญหาในการดำเนินงานตามแผนงานซึ่งส่งผลต่อการส่งเสริมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังสำหรับปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณมี 2 ลักษณะ ลักษณะแรก ผู้นำจะต้องกระตุ้นคริสเตียนในการถวายทรัพย์เพื่องานของพระเจ้า โดยการสอนในชั้นเรียน การเทศนา การสัมนานา การสนทนาเป็นส่วนตัว เป็นการทบทวนความเชื่อ ความศรัทธาในการให้กับพระเจ้าของคริสเตียน ลักษณะที่สอง ผู้นำและคณะกรรมการของคริสตจักรจะต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับงบประมาณที่มี หากมีกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากกิจกรรมที่วางแผนได้ อาจจะมีการถวายเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษในคริสตจักร หรือขอความช่วยเหลือจากคริสตจักรอื่น ๆ ต่อไป

3. ด้านการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานการส่งเสริมศีลธรรมผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง มีปัญหาในกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

3.1 กิจกรรมในวันอาทิตย์ ผู้นำคริสเตียนต้องรับผิดชอบในการเตรียมระเบียบการประชุม เตรียมผู้นำร้องเพลงนมัสการ ผู้เทศนา ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของทุกกลุ่ม จึงต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการงานต่าง ๆ ซึ่งผู้นำคนเดียวก็ไม่สามารถดำเนินการได้ จำเป็นต้องมีทีมงานเพื่อช่วยทำงาน ต้องมีการประชุมปรึกษาหารือก่อนการทำการกิจกรรม แต่ก็มีปัญหาเรื่องระยะเวลาของการพบกันของทีมงาน บางครั้งผู้นำต้องทำงานแทนผู้รับผิดชอบในงานที่กำหนดให้ จึงทำให้ผลงานที่ปรากฏออกมาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ผู้นำให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการอบรมสัมมนาผู้รับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างน้อยปีละครั้งเพื่อพัฒนาการทำงาน และเพื่อให้โอกาสแก่ผู้นำใหม่ได้ร่วมประชุมเพื่อวางแผนและทำงานร่วมกัน เป็นการเพิ่มผู้รับผิดชอบให้มากขึ้น

3.2 กิจกรรมการประกาศเผยแผ่ทั้งในคริสตจักรและนอกคริสตจักร การดำเนินงานการจัดการประกาศเผยแผ่ต้องเตรียมนักดนตรีในการแสดงดนตรี เตรียมภาพยนต์ คริสเตียน หรือวีดิทัศน์ เพื่อฉายให้ผู้สนใจชม ปัญหาในการจัดการของผู้นำในแต่ละคริสตจักรจะถูกกำกับการจัดด้วยกำลังของคนที่จะทำงาน รวมทั้งอุปกรณ์ดนตรี เครื่องเสียง - แสง อุปกรณ์ฉาย ภาพยนต์ อุปกรณ์เวที ยานพาหนะ การขนย้ายสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้จำนวนคนและอุปกรณ์เป็นจำนวนมาก บางครั้งผู้นำคริสตจักรก็จะเชิญให้ทีมประกาศเผยแผ่จากส่วนกลางมาช่วย ซึ่งมีอุปกรณ์พร้อม แต่ก็ถูกจำกัดด้วยงบประมาณ ผู้นำจึงแก้ปัญหาโดยการร่วมมือกันระหว่างคริสตจักรในจังหวัดจริงโดยใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่และบุคลากรช่วยกันจัดงานให้สำเร็จนับว่าเป็นการร่วมกันช่วยงานซึ่งเป็นการเสริมสร้างศีลธรรมด้วย

3.3 กิจกรรมวันสำคัญและการจัดค่ายอบรมสัมมนา

3.3.1 กิจกรรมวันคริสตมาส เนื่องจากทุกคริสตจักรต้องมีการจัดงานวันคริสตมาส บุคลากรในแต่ละคริสตจักรต้องรับผิดชอบในการจัดการนมัสการ การละเล่น การแสดงละครคริสต์มาส การจัดงานเลี้ยง และการออกบัตรเชิญสมาชิกจากคริสตจักรอื่น ๆ มาร่วมงานคริสตมาส และเตรียมการร้องเพลง หรือการแสดงเพื่อไปแสดงในคริสตจักรอื่นด้วย ฉะนั้นทุกคริสตจักรต้องจัดเวลาการจัดงานคริสตจักรไม่ตรงวันกัน เพื่อคริสเตียนจะได้มีโอกาสได้พบปะกับคริสเตียนที่อยู่ต่างคริสตจักรเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในระหว่างสมาชิกคริสเตียนในจังหวัดจริงเป็นอย่างดี แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการจัดการในเรื่องบุคลากรและงบประมาณซึ่งไม่เพียงพอต้องขอให้บุคลากรจากคริสตจักรอื่นมาช่วยงานและมีการถวายทรัพย์เพิ่มเติมเพื่อการจัดงานคริสตมาส

3.3.2 กิจกรรมค่ายอบรมสัมมนา ในการดำเนินงานจัดค่ายอบรมมีปัญหาหลายอย่าง เช่น สถานที่จัดค่าย วิทยากร เวลาการจัดค่าย เป็นต้น สถานที่จัดค่ายในจังหวัดตรังมีไม่มาก บางครั้งต้องจัดสถานที่ซ้ำกันเพราะในช่วงเวลาการจัดค่ายส่วนใหญ่จะจัดในช่วงปิดภาคเรียนแรกของนักเรียน เพราะนักเรียนคริสเตียนและผู้ปกครองนักเรียน หรือครูคริสเตียน มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในค่ายได้ แต่ในเวลาเดียวกันหน่วยงานทางราชการ หน่วยงานโรงเรียน หรือหน่วยงานจากต่างจังหวัดก็จะมาใช้สถานที่จัดค่ายในจังหวัดตรัง จึงเป็นปัญหาในการจองสถานที่จัดค่ายอบรมคริสเตียน อีกปัญหาหนึ่งก็คือ ปัญหาของภูมิอากาศ เนื่องจากในจังหวัดตรังมีฝนตกตลอดปีทำให้การจัดค่ายมีปัญหาพอสมควร สำหรับช่วงปิดภาคเรียนภาคฤดูร้อนก็มีปัญหาผู้เข้าร่วมกิจกรรมในค่ายมีน้อย เพราะต้องเตรียมสอบสำหรับนักเรียน ครูคริสเตียนติดการอบรมสัมมนาของคริสเตียน หรือของหน่วยงานที่ตนเองทำงานอยู่ ผู้นำคริสตจักรบางคนก็ติดการประชุม หรืออบรมการพัฒนางานในด้านต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานของคริสเตียนได้จัดขึ้น จึงทำให้การจัดค่ายในช่วงนี้มีน้อยลง สำหรับด้านวิทยากร เนื่องจากการจัดค่ายของคริสเตียนทั่วประเทศจะจัดพร้อม ๆ กันในช่วงปิดภาคเรียนแรกและปิดภาคเรียนภาคฤดูร้อน ทำให้นักเทศน์ซึ่งเป็นวิทยากรจะต้องจัดตารางเวลาไปค่ายต่าง ๆ เพราะจำนวนวิทยากรในการให้การอบรมสัมมนามีจำนวนไม่มากนัก ผู้นำคริสตจักรจะต้องติดต่อวิทยากรก่อนเวลาจัดค่ายล่วงหน้า

3.4 การดำเนินการเกี่ยวกับการทำงานของบุคลากร เนื่องจากการทำงานของผู้นำคริสเตียนต้องทำงานในรูปคณะกรรมการ เป็นการทำงานร่วมกับคณะกรรมการของคริสตจักร ซึ่งต้องมีการเรียกประชุมวางแผน ซึ่งบางครั้งทำให้ล่าช้าเพราะกรรมการไม่ครบองค์ประชุม ทำให้แผนงานล่าช้าไป ซึ่งเป็นปัญหาในการดำเนินงานเพื่อการต่อเนื่องเป็นอย่างมาก นอกจากรับนโยบายของคณะกรรมการคริสตจักรแล้ว ผู้นำก็จะต้องนำนโยบายหรือแผนงานมาประชุมกับทีมผู้นำเพื่อทำแผนปฏิบัติงานประจำปี แผนปฏิบัติงานประจำเดือน และแผนปฏิบัติงานประจำวัน ซึ่งต้องจัดทำให้เสร็จเพื่อปฏิบัติงานและประเมินผลงานเพื่อการแก้ไขต่อไปด้วย ผู้นำจะต้องประสานงานต่าง ๆ กับคณะกรรมการคริสตจักรก่อนการประชุมวางแผนเพื่อให้แผนงานได้รับอนุมัติ ซึ่งผู้นำสามารถนำไปปฏิบัติการส่งเสริมจริยธรรมให้ทันเวลาตามแผนงานที่วางไว้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนั้นแล้วการทำงานของบุคลากรต้องใช้อย่างเหมาะสมในการเดินทางไปทำงานนอกคริสตจักร คริสตจักรในจังหวัดตรังส่วนมากไม่มีรถยนต์เป็นของคริสตจักร แต่สมาชิกและผู้นำต้องใช้รถส่วนตัวมาใช้ในการออกไปปฏิบัตินอกคริสตจักร ซึ่งบางครั้งครอบครัวของผู้นำต้องใช้รถยนต์ไปทำภารกิจส่วนตัว จึงทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน มีเฉพาะคริสตจักรตรัง

เท่านั้นที่มีรถยนต์เป็นของคริสตจักร ซึ่งผู้นำคริสตจักร หรือศิษยาภิบาลสามารถนำรถยนต์ดังกล่าวไปใช้ในงานส่งเสริมศีลธรรมได้ตลอดเวลา ซึ่งทำให้การปฏิบัติมีความคล่องตัวและเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ผู้นำจึงได้เสนอแนะว่าคริสตจักรควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อรถยนต์เพื่อใช้ในงานส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน โดยจัดงบประมาณจากคริสตจักรส่วนหนึ่งและขอความช่วยเหลือจากคริสตจักรอื่น ๆ อีกส่วนหนึ่ง

ดังนั้นการดำเนินงานของการทำงานของบุคลากรจำเป็นต้องมีการวางแผน การประชุม การตั้งงบประมาณสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเวลาการปฏิบัติงานของผู้นำคริสตจักรตามแผนงาน และควรมียานพาหนะเป็นของคริสตจักร เพื่อสะดวกต่อการเดินทางไปทำงานของผู้นำ เพื่อให้การส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรงมีประสิทธิภาพที่ดี เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคริสเตียนทุกคน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรของสังคมต่อไป

บทที่ 4

บทย่อ สรุปผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าไว้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง ในประเด็นต่อไปนี้

1. วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน
2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำคริสเตียนที่ปฏิบัติงานส่งเสริมศีลธรรมแก่สมาชิกในคริสตจักรในอำเภอต่าง ๆ ซึ่งมี 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตรัง อำเภอกันตัง อำเภอห้วยยอด อำเภอเขาฉกรรจ์ และอำเภอวังวิเศษ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ดังต่อไปนี้

2.1 วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1.1 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

2.1.2 การบรรยาย

2.1.3 การจัดกิจกรรม

2.1.4 การใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ

2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

- 2.2.1 ด้านบุคลากร
- 2.2.2 ด้านงบประมาณ
- 2.2.3 ด้านการดำเนินงาน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสำรวจและศึกษาเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน และเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดในการศึกษา ตลอดจนใช้ประกอบการเขียนเค้าโครงวิจัย

2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในแหล่งพื้นที่ศึกษาด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต และถ่ายภาพประกอบ การสัมภาษณ์จะใช้วิธีการบันทึกเสียงในแบบบันทึกเสียงและจดบันทึกตามความเหมาะสม ส่วนการสังเกตจะใช้วิธีจดบันทึก ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มบุคคลที่จะสัมภาษณ์ไว้ดังต่อไปนี้

- 2.1 ผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง
- 2.2 คริสเตียนในจังหวัดตรัง
- 2.3 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง หรือเคยเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศีลธรรมในจังหวัดตรัง

3. ขั้นจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งได้บันทึกไว้ในแบบบันทึกเสียงมาถอดความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตมาตรวจสอบความสมบูรณ์และเก็บข้อมูลเสริมในส่วนที่ขาดความสมบูรณ์ตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.3 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

4. ขั้นเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบ

สรุปผล

ผลจากการศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง” สรุปได้ดังนี้

1. วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน จากการศึกษาพบว่าการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนมีหลายวิธีดังนี้

1.1 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ผู้นำคริสเตียนปฏิบัติตามอย่างคำสอนของพระเยซูในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ในชีวิตส่วนตัวที่แสดงออกทุกวัน มีจริยธรรมที่ดีงามโดยการแสดงออกทางคำพูด การแสดงออกทางกิริยามารยาท การแสดงออกทางการทำงานในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ เป็นแบบอย่างในการไปประกอบกิจทางศาสนาร่วมประชุมนมัสการพระเจ้าที่คริสตจักรที่ตนทำงานทุกการประชุม เป็นแบบอย่างในการรับผิดชอบต่องานในกิจกรรมทางศาสนา รู้จักแบ่งงานให้กับทีมงาน ร่วมรับผิดชอบในการออกไปเผยแผ่ศาสนาทั้งในบ้านเรือนของสมาชิกหรือที่ชุมชนต่าง ๆ นอกจากนี้จะเป็นแบบอย่างในการทำงานกับสมาชิกแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการเป็นแบบอย่างที่ดีในครอบครัวของตนเอง

1.2 การบรรยาย ผู้นำคริสเตียนจะให้การบรรยายในลักษณะของการสอน โดยสอนให้สมาชิกรู้จักการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามหลักคำสอนของพระเยซูในลักษณะของครูสอนนักเรียน โดยแบ่งชั้นเรียนตามอายุของผู้เรียน โดยมีบทเรียนให้สมาชิกได้ใช้ศึกษาร่วมกันในแต่ละระดับ นอกจากการสอนในชั้นเรียนแล้ว ผู้นำคริสเตียน หรือที่เรียกว่า ดิษยาภิบาล ก็จะเทศนาพระธรรมในการประชุมนมัสการทุก ๆ วันอาทิตย์ และในการประชุมที่จัดขึ้นเป็นพิเศษเพื่อสั่งสอนเตือนสติและชี้แนะแนวทางให้กับสมาชิกได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และสามารถนำสิ่งที่ได้ยินได้เรียนมาไปบอกกับคนอื่นที่สนใจได้ด้วย

1.3 การจัดกิจกรรม เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของคริสตจักรร่วมกันปฏิบัติตามคำสอนที่ได้เรียนรู้มาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ โดยจัดให้มีกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มสตรีคริสเตียน กลุ่มบุรุษคริสเตียน กลุ่มอนุชนคริสเตียน เป็นต้น โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนทำกิจกรรมที่จะเสริมสร้างกลุ่มของตนเองให้มีความเชื่อความศรัทธาในพระเจ้ามากยิ่งขึ้น โดยการออกไปเยี่ยมและพูดหนุนใจสำหรับสมาชิกบางคนที่มีปัญหาในด้านร่างกาย อาจจะเจ็บป่วย มาร่วมประชุมในคริสตจักรในวันอาทิตย์ไม่ได้ หรือมีปัญหาในด้านการดำเนินชีวิต การครองเรือน การทำมาหากิน แต่ละกลุ่มจะจัดกิจกรรมออกไปเพื่อช่วยเหลือทั้งด้านร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ โดยการนำของผู้นำในแต่ละกลุ่ม นอกจากกิจกรรมของกลุ่มที่จัดขึ้นในวันอาทิตย์แล้ว

ผู้นำของคริสตจักรก็จะจัดให้มีการประชุมตามบ้านของสมาชิกในระหว่างสัปดาห์ กิจกรรมตามเทศกาลของคริสเตียน ได้แก่ เทศกาลอีสเตอร์ เทศกาลคริสต์มาส กิจกรรมตามวันสำคัญโดยทั่วไป ได้แก่ วันแม่ วันสงฆ์ยปีเก่าต้อนรับปีใหม่ การขึ้นบ้านใหม่ พิธีมงคลสมรส กิจกรรมค่ายอบรมสัมมนา

1.4 การใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ สื่อที่ผู้นำคริสเตียนใช้ในการส่งเสริมจริยธรรมคริสเตียน เป็นสื่อการศึกษาและสื่อสรวลสนทนา สำหรับสื่อการศึกษาที่ใช้เป็นบทเรียนสำหรับการเรียนพระคัมภีร์กับสมาชิก มีแผนภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอนพระคัมภีร์ มีหนังสือเพลงคริสเตียนประกอบการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าในการประชุมแต่ละการทุก ๆ ครั้งของคริสเตียน แถบบันทึกเสียงเพลง เสียงคำเทศน์ แถบบันทึกภาพ หรือวีดิทัศน์ (V.D.O) เรื่องราวของบุคคลในพระคัมภีร์ และเครื่องดนตรี เป็นสื่อที่ใช้บรรเลงประกอบการร้องเพลง และมีโสตทัศนอุปกรณ์เป็นสื่อสำหรับการศึกษา ส่วนสื่อสรวลสนทนาผู้นำคริสเตียนได้ใช้ในการประกาศเผยแผ่กลางแจ้งโดยใช้การแสดงดนตรี ฉายภาพยนตร์ ประกอบการบรรยาย และมีการแจกใบปลิวแก่บุคคลที่สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับพระเยซู นอกจากนี้ได้ใช้สื่อสรวลสนทนาในด้านวิทยุกระจายเสียง เป็นการจรรายการเกี่ยวกับพระเยซู มีการตอบคำถามจากผู้ฟังทางสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.สมท จันทบุรีศรีง สลับกับรายการเพลง และโครงการจะใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์มาใช้ในการส่งเสริมจริยธรรมต่อไป

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรม จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมมีหลายประการ ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร เป็นปัญหาด้านจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอกับกิจกรรมที่มีในคริสตจักร บุคลากรที่มีอยู่ยังขาดคุณสมบัติในการส่งเสริมศีลธรรม ต้องรับการอบรมสัมมนาและฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง อีกปัญหานึงคือ ผู้นำคริสตจักรที่เป็นคนจากภาคอื่น แต่ต้องทำงานกับคนในท้องถิ่นภาคใต้ จึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม ประเพณีทางท้องถิ่นจังหวัดศรีง ซึ่งต้องใช้เวลานานพอสมควร

2.2 ด้านงบประมาณ เนื่องจากรายรับของคริสตจักรแต่ละแห่งได้รับจากการถวายของสมาชิกซึ่งขึ้นอยู่กับความศรัทธาในการถวาย และขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินของแต่ละคนจึงได้รับเงินมาเป็นจำนวนน้อยและเป็นจำนวนที่ไม่แน่นอน จึงเป็นปัญหาในการจัดงบประมาณรายจ่ายให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของการส่งเสริมศีลธรรม บางครั้งต้องตัดบางกิจกรรมออกทำให้การส่งเสริมศีลธรรมไปได้อย่างช้า ๆ ผู้นำได้เสนอแนะให้มีการสอนเรื่องการ

ถวายแก่สมาชิก และให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการถวายทรัพย์สินเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2.3 ด้านการดำเนินงาน จากการศึกษาคพบว่า ปัญหาในการดำเนินงานแบ่งเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

2.3.1 การจัดกิจกรรม กิจกรรมทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละคริสตจักรจะ

ดำเนินการโดยผู้นำคริสเตียน ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถในการทำงานต่าง ๆ ได้แก่ การเล่นดนตรี การนำร้องเพลง การเทศนา การสอน การดำเนินรายการในกิจกรรมนั้น ๆ ผู้นำส่วนมากสามารถทำงานได้อย่างดีอย่างหนึ่งได้ดี เช่น บางคนเล่นดนตรีได้แต่ไม่ถนัดในการสอน พระคัมภีร์ บางคนเทศนาได้แต่นำร้องเพลงนมัสการไม่ได้ เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมซึ่งใช้เวลานานในการมีทักษะในการทำงานนั้น ๆ ซึ่งมีผู้นำ 1 - 2 คนเท่านั้นที่สามารถทำงานทุกอย่างได้ดี แต่อย่างไรก็ตามจะเป็นปัญหาลำหรับผู้นำที่มีความสามารถเพราะต้องทำงานทุกอย่างเพียงคนเดียว ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเหล่านี้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีโอกาสอบรมสัมมนาในงานที่ตนเองรับผิดชอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อีกปัญหาหนึ่งในการจัดกิจกรรมคือ เรื่องของเวลาและสถานที่ในการจัดค่ายอบรมสัมมนา เพราะต้องจัดในช่วงปิดภาคเรียนทั้งสองครั้ง จึงเป็นปัญหาเรื่องดินฟ้าอากาศในช่วงเดือนตุลาคมซึ่งมีฝนตกชุกในจังหวัดตรัง และปัญหาทางด้าน การจองสถานที่เนื่องจากมีการอบรมสัมมนาของหน่วยงานทั่วไปในช่วงเวลาดังกล่าว ผู้นำคริสเตียนได้มีข้อเสนอแนะคือ เตรียมการจองสถานที่ล่วงหน้า

2.3.2 การทำงานของผู้นำคริสเตียนต้องทำงานร่วมกับคณะกรรมการของคริสตจักร จึงต้องมีการประชุมเพื่อวางแผนปฏิบัติงาน การตั้งงบประมาณให้เหมาะสมต่อการทำงานในแต่ละปี และมีงานพาดูเป็นของคริสตจักรเองเพื่อให้ผู้นำสามารถนำไปใช้ในงานการส่งเสริมจริยธรรมของคริสตจักรได้อย่างสะดวก เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรจะนำผลการศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรังไปใช้ในการวางแผนการส่งเสริมศีลธรรมผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง และจังหวัดใกล้เคียงให้มีมาตรฐานที่ดียิ่งขึ้น เพื่อสมาชิกในแต่ละคริสตจักรจะมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามศีลธรรมคริสเตียนมากยิ่งขึ้น

1.2 ควรส่งเสริมให้ชุมชนในแต่ละคริสเตียนได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการส่งเสริมศีลธรรมคริสเตียน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานส่งเสริมและเพิ่มจำนวนผู้นำคริสเตียนในแต่ละคริสตจักรด้วย

1.3 ควรส่งเสริมให้นักศึกษาพระคัมภีร์ในวิทยาลัยพระคริสตธรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาและทำงานภาคสนาม ได้มีโอกาสมาร่วมงานในคริสตจักรก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเตรียมผู้นำในการส่งเสริมศีลธรรมในคริสตจักรต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องคริสเตียนศึกษาในคริสตจักร เนื่องจากสมาชิกในคริสตจักรต่าง ๆ ต้องการการเพิ่มพูนความรู้ในพระคัมภีร์มากขึ้นยิ่งกว่าเดิม เป็นการพัฒนาความศรัทธาและการปฏิบัติตนตามพระคัมภีร์ได้เป็นอย่างดี

2.2 ควรจะสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในลักษณะนี้ในคริสตจักร หรือจังหวัดใกล้เคียงและคริสตจักรในภาคอื่น ๆ ด้วย เช่น คริสตจักรในจังหวัดนครศรีธรรมราช คริสตจักรในจังหวัดเชียงใหม่ คริสตจักรในกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองคริสเตียนบรรณศาสตร์ คู่มือศิษยาภิบาล กรุงเทพฯ, 2529.
- การฝึกหัดครู, กรม. จริยศึกษา กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2522.
- คณินันต์ จันทบุตร. สถานภาพของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย.
- คริสต์จักรภาคที่ 17. "สรุปพันธกิจของคริสต์จักรภาคที่ 17," ใน รายงานคริสต์จักร ภาคที่ 1-19 หน้า 201 - 207 กรุงเทพฯ : สมาคมคริสต์จักรในประเทศไทย, 2539.
- จังหวัดตรัง, สำนักงาน. รายงานข้อราชการจังหวัดตรัง ปี 2540. ตรัง : สำนักงานตรัง, 2540.
- จิม เพทเทอเซน. รูปแบบชีวิตสาวก แปลจาก Lifestyle Discipleship โดย ปิยะบุตร เตมียังยง. กรุงเทพฯ : คริสเตียนศึกษาแบปติสต์, 2541.
- จินดา จันทรแก้ว. "ขบวนการสงฆ์ในปัจจุบัน," ใน เอกสารการสอน ชุดวิชาความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย หน่วยที่ 1 - 7.
- เจ.ไอ.แพคเกอร์. ศาสนศาสตร์ ฉบับย่อ. แปลจาก Concise Theology โดย เคอรี่วัลย์ เทียงธรรม. กรุงเทพฯ : ไดมอนด์พริ้นติ้ง, 2540.
- ทวีศิลป์ ญาณประทีป. พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ, 2530.
- ธวัช เย็นใจ. "โครงสร้างคำเทศนา," พระคริสตธรรมประทีป 47 (250) 38 - 39 พฤษภาคม - มิถุนายน 2539 กรุงเทพฯ, 2539.
- ธีระ เจนพิริยประยูร. วิถีแห่งการสร้างผู้นำคริสต์จักรไทย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จรัสนิทวงศ์, 2526.
- บรรพต วีระลัย. "ปัจจัยทางจริยธรรมและศีลธรรม," ใน ชุดวิชาพัฒนาศึกษา หน่วยที่ 13. หน้า 112. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524.
- ประสิทธิ์ พงศ์อุดม. ประวัติศาสตร์ภาคคริสต์จักรในประเทศไทย กรุงเทพฯ : สมาคมคริสต์จักรในประเทศไทย, 2527. อัดสำเนา.
- แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศทเวทย์. ศีลธรรม กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2522.
- พระคริสตธรรมคัมภีร์ ฉบับ 1971 (ฉบับเรียบเรียงใหม่ 1998). กรุงเทพฯ : สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2542.
- มหาเถรสมาคม. "ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา," ใน งานสัปดาห์พระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา.
- แม่นัน พงศ์อุดม. ทางออกเพื่อความอยู่รอด กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชนจำกัด (แผนกวางพิมพ์), 2520.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :

อักษรเจริญทัศน์, 2525.

_____ พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ชัมรินทร์พรินติง กรู๊ป จำกัด, 2532.

ราชวรมณี พระ (ประยูร ปยุตโต). "วิเคราะห์ความหมายของจริยธรรม." ใน แนวทาง

พัฒนาจริยธรรม หน้า 9 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2523.

วิทย์ เทียงบุญธรรม. *An Advanced Pocket English - English - Thai Dictionary* [พจนานุกรม

อังกฤษ - อังกฤษ - ไทย]. ม.ป.ป. กรุงเทพฯ

วิเชียร ณ นคร. "จริยธรรมและคตินิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมลายลักษณ์ของภาคใต้,"

ใน เอกสารการสัมมนาทางวิชาการวรรณกรรมภาคใต้จากหนังสือชุด หน้า 35 - 36.

สงขลา สถาบันทักษิณคดีศึกษา, 2528. อัดสำเนา.

สถาพร ศรีสังข์. "ศรีวัง, จังหวัด," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 3

หน้า 1186 - 1194. สงขลา สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สงขลา, 2529.

สาโรช บัวศรี. *จริยธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.

สิริพร แก้วนูน. *ความรู้และจริยธรรมเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ : 2529

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. "จริยธรรมของสังคมไทยในพระคัมภีร์ของฝ่ายศาสนา." ใน เอกสารประกอบ

การสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน หน้า 68 - 69 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการ

ศาสนา, 2522. อัดสำเนา.

_____ ศาสนากับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชน จำกัด (แผนกการพิมพ์), 2519.

สุเมธ เมธาวิตยากุล. *ศาสนาเปรียบเทียบ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532

สุรินทร์ พัฒนศิริ. "วัดอัมพวันช่วยพัฒนากำลังพลกองทัพก." ใน กฎแห่งกรรม - ธรรมปฏิบัติ

2530. หน้า 159 - 171

สุพิตรา สุภาพ. สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และพานิ แสงกิจ. ส. 401 สังคมศึกษา. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2540

สมทรง ปุณฺณฤทธิ. *คู่มือครูสอนศีลธรรม*. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์, 2525

บุคลากรกรม

จิตรพรพรรณ บาลยอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 73/18 ถนนท่ากลาง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

เฉลิมขวัญ สิงห์อินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 74/4 หมู่ที่ 3 ตำบลบางด้วน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

ถาวร ขอบใจ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 98/1 ถนนตรัง - ปะเหลียน หมู่ที่ 1 ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว อำเภอ ย่านตาขาว จังหวัดตรัง, เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

ทัศนีย์ หนูขวัญแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 65 ถนนเวียนเกาะพัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

ธีรยุทธ มุขวิวัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 24 ถนนห้วยยอด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2543.

นัยนา อ่อนเกลี้ยง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 202 หมู่ที่ 4 ตำบลบางเป้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

นาม จิตคง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 135/70 ถนนโรงเรียน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

บุญร่วม เหล่าตระกูลงาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 140 หมู่ที่ 4 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

พรสรวง จิตต์แจ้ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 144 ถนนตรัง - ปะเหลียน หมู่ที่ 1 ตำบลย่านตาขาว จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2543.

มาลัย เลี่ยมวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมลพร จรุงจิตร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 288/27 ถนนตรังคภูมิ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

- รจิตา ธรรมมารักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 5 ตำบลบางเป้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- ลลิตา ธรรมมารักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 5 ตำบลบางเป้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- จราภรณ์ พานิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 48/4 ถนนรัชฎา อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- วิลลีย์ สุทธานุรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 29 ถนนลตลสถานพิทักษ์ ตำบลกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- วิชชุดา คงสุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 140 หมู่ที่ 4 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- วิภาดา ธรรมมารักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 5 ตำบลบางเป้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- ศรีเมต ภูมิชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 209 ถนนท่ากลาง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- ลาธิต ธรรมมารักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 5 ตำบลบางเป้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- สุพาพล รมโพธิ์ชี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 101/1 หมู่ที่ 1 ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- อัญญา สุวรรณเวลา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 122/3 หมู่ที่ 1 ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2542.
- อุรา ชกอิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 209 ถนนท่ากลาง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2543.
- เอมอร แซ่โค้ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วิมพร จริงจิตร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 147/6 ถนนตรังคภูมิ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

ภาพประกอบ 1 การประกอบศาสนกิจของคริสเตียนในตอนเช้าวันอาทิตย์ในคริสตจักรต่ง
อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 2 การประชุมอธิษฐานของคริสเตียนในคืนวันพุธในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 3 การเรียนวิชาการศึกษาของชั้นเด็กเล็กในตอนเช้าวันอาทิตย์ในคริสตจักรตรัง
อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 4 การเรียนรวิวารศึกษาของชั้นเด็กโตในตอนเช้าวันอาทิตย์ในคริสตจักรต่ง
อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 5 การเรียนรวิจการศึกษาของชั้นอนุชนในตอนเช้าวันอาทิตย์ในคริสตจักรต้ง
อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 6 การเรียนรู้วิถีชีวิตของชนผู้ใหญ่ในตอนเช้าวันอาทิตย์ ในศรีสทจักร์กรตวัง
อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 7 กิจกรรมประกาศเผยแพร่ศาสนาในสัปดาห์ฟ้าฟาดที่โรงเรียนตรังคริสเตียน
ศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541

ภาพประกอบ 8 การสัมมนาผู้นำคริสตศาสนิกจังหวัดตรัง ที่อุทยานนกน้ำทะเลน้อย อำเภอ
ควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ภาพประกอบ 9 การสัมมนาผู้นำชนคริสเตียนจังหวัดตรัง ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2542

ภาพประกอบ 10 การเข้าค่ายอบรม - สัมมนาของอนุชนคริสเตียนในภาคใต้ ณ ศูนย์ศึกษา
 ธรรมชาติพันธุ์สัตว์ป่าเขาช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนตุลาคม
 พ.ศ. 2541

ภาพประกอบ 11 คณะนักเรียนประสานเสียงร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีในกิจกรรมวันอีสเตอร์
ในคริสต์จักรตรัง อำเภอมะนัง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 12 กิจกรรมวันแม่ ในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541

ภาพประกอบ 13 กิจกรรมค่ายอบรมของสตรีคริสเตียนในจังหวัดตรัง ที่เกาะลันตา อำเภอ
เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2541

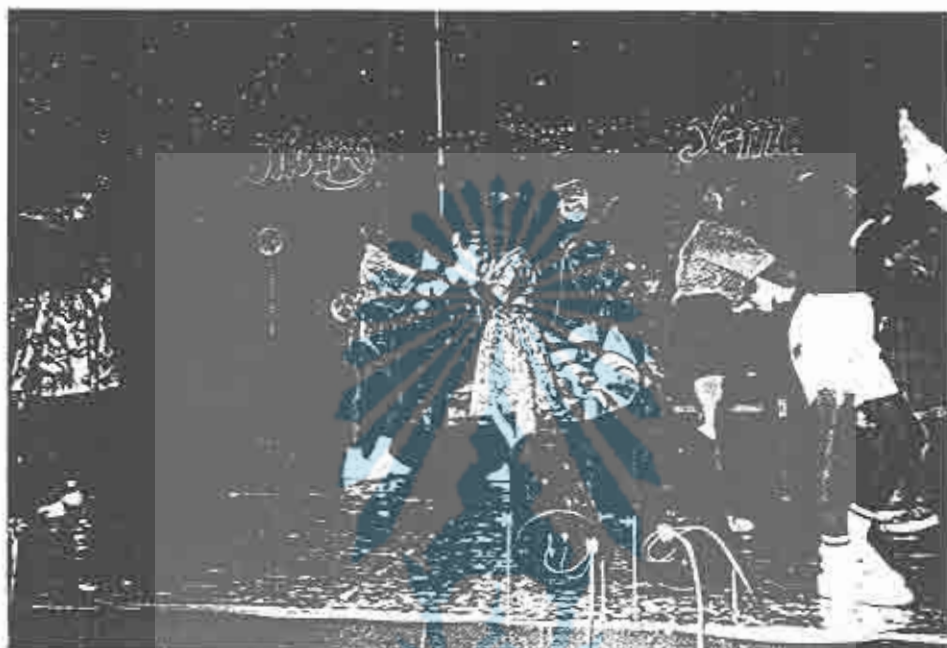

ภาพประกอบ 14 การแสดงของคริสเตียนในกิจกรรมวันคริสต์มาสในคริสตจักรตรัง อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 15 การแจกรางวัลแก่นักเรียนที่ร่วการศึกษาในวันคริสต์มาสในคริสตจักรต้ง
อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 16 การแสดงของนักเรียนร่วการศึกษาในวันคริสต์มาสในคริสตจักรต่ง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 17 กิจกรรมเข้าค่ายอบรมของอนุชนคริสเตียนจังหวัดตรัง ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ
พันธุ์สัตว์ป่าเขาช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 18 กิจกรรมการพบปะสังสรรค์ระหว่างอนุชนคริสเตียนของคริสตจักรในจังหวัดตรัง
ที่คริสตจักรกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ภาพประกอบ 19 พิธีมงคลสมรสของคริสเตียนในคริสต์จักรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ภาพประกอบ 20 การแสดงดนตรีในการประชุมมัสการพระเจ้าในคริสต์จักรตรัง อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง ในปี 2542

ศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง

บทคัดย่อ
ของ
วิมพร จริงจิตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา

พฤษภาคม 2543

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษาใน 2 ประเด็น คือ วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน และปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียน โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเอกสาร และเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และการถ่ายภาพประกอบ แล้วเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

วิธีการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง จำแนกได้ 4 วิธีการใหญ่ ๆ ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง การบรรยาย การจัดกิจกรรม และการใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ในด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง เป็นการปฏิบัติตนตามคำสอนของพระเยซูคริสต์ซึ่งปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่สมาชิกในครอบครัวและสังคม ในด้านการบรรยาย เป็นการสอนด้วยการพูดเพื่อให้ผู้ฟังมีความเข้าใจในหลักธรรมของคริสตศาสนาและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจำแนกได้เป็นการบรรยายในคริสตจักร การบรรยายในสถานศึกษา หรือสถานที่ต่าง ๆ และการบรรยายที่บ้านของคริสเตียน ในด้านการจัดกิจกรรม เป็นการจัดประสบการณ์ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจในหลักธรรมของคริสตศาสนาและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจำแนกได้เป็นการจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ และการจัดกิจกรรมในวันอื่น ๆ ในด้านการใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ เป็นการใช้สื่อเพื่ออบรมสั่งสอนหลักธรรมทางคริสตศาสนาเพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจำแนกได้เป็นการใช้สื่อการศึกษาและการใช้สื่อสารมวลชน ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมศีลธรรมของผู้นำคริสเตียนในจังหวัดตรัง แยกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการดำเนินงาน

A STUDY THE PROMOTION OF MORAL VALUES by
CHRISTIAN LEADERS IN TRANG PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

WIMPORN JINGJIT

Presented in partial fulfillment requirements for the
Master of Arts degree in Thai Studies
at Thaksin University
May 2000

This study investigated the promotion of moral values by Christian leaders in Trang Province. An inquiry was made into two aspects : firstly the Christian leaders' presentation methods for promoting moral values and secondly problems and suggestions in connection with moral value promotion. A literature review was conducted and data were collected in the field by means interviews, observations and photograph recordings. The findings are presented in the form of a descriptive analysis and can be summarized as follows.

The Christian leaders' presentation methods for the promotion of moral values in Trang Province can be divided into four main types : giving lectures, conduction activities, using media and setting an example to family and community members by behaving in accordance with Jesus' teachings as described in the Bible. Lectures and speeches delivered to make the audience understand the principles of Christianity and know how to implement them. Lectures can be classified as lectures at church, lectures at schools or other institutions and lectures at homes of Christian people. Activities are conducted in different manners to make participants understand the principles of Christianity and know how to implement them. Activities can be classified as lectures on Sundays and lectures on the other days. A variety of media are used to make the audience understand the principles of Christianity and know how to implement them. Media can be classified as instructional media and mass. Problems and suggestions in connection with the Christian leaders' promotion of moral value in Trang province are found in three areas : personnel, finance and operations.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายวิมลพร ชี้อสกุล จรุงจิตร์

เกิดวันที่ 28 เดือนพฤษภาคม พุทธศักราช 2496

สถานที่เกิด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ครูโรงเรียนกรุงเทพฯ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย แขวงสีลม เขตบางรัก
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2513

มศ.3 จากโรงเรียนยุวราชบุรีวิทยา
อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

พ.ศ. 2517

ปวช. (ช่างไฟฟ้ากำลัง) จากวิทยาลัยเทคนิคภาคใต้
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

พ.ศ. 2526

พ.กศ. จากกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2528

พ.ม. จากกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2532

คช.บ. (บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี

พ.ศ. 2537

คช.บ. (มัธยมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
จังหวัดนนทบุรี

พ.ศ. 2543

ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) จากมหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา